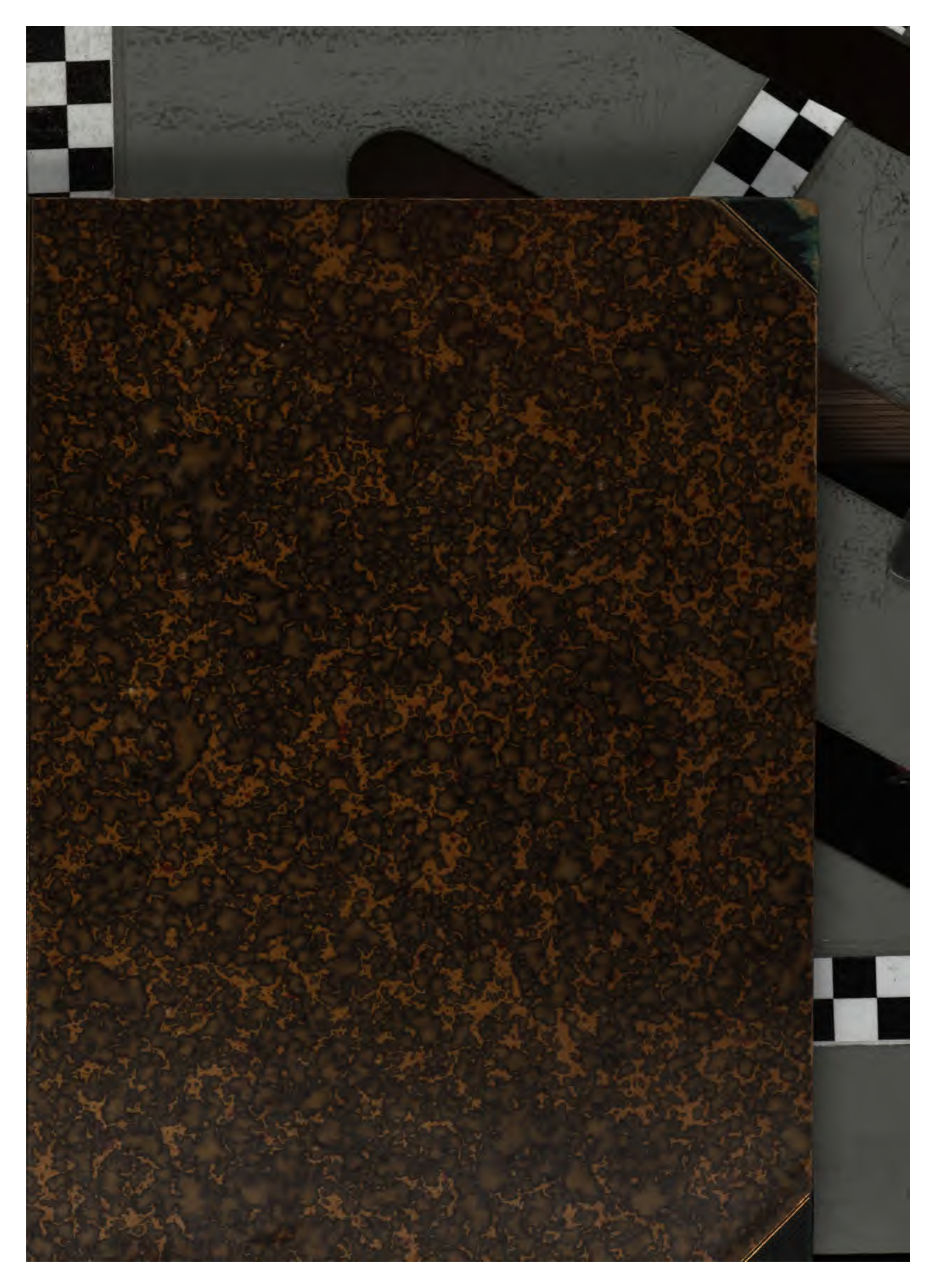

VICTORES . IN . CERTAMINE . LITTERARIO . DIE
NATALI . REGIS . AC . DOMINI . POTENTISSIMI
CLEMENTISSIMI

FRIDERICI . GVILIELMI . IV.

IDIB. . OCT. . PRAEMIIS . ORNATOS . NOVASQVE
IN . ANNVM . MDCCCXLII . QVAESTIONES
CERTAMINIS . CAVSA . PROPOSITAS
RENVNTIAT

ACADEMIAE . FRIDERICIANAE . HALENSIS . CVM
VITEBERGENSI . CONSOCIATAE . PRORECTOR
GODOFREDVS . BERNHARDY
CVM . DIRECTORE . ET . SENATV.

INEST
COMMENTATIO
DE LINGVARVM LETTICARVM CVM VICINIS NEXV SCRIPTA
AB
DR. ***AVG. FRID. POTT***
P. P. O. ET LIT. ARTIVMQVE SOC. CVRON. MEMBR. EXTRAN.

HALIS
FORMIS GEBAVERIIS
A. MDCCCXLI.

BODLEIAN LIBRARY
12
JUN
1922
OXFORD.

De Letticarum linguarum cum vicinis nexu.

Boruſſiae, qua ad orientem ſpectat, angulum parvum parvus tenet populus, qui quanquam vix 146,000 hominum numerum hodie excedit, [1]) nihilo tamen minus ad hunc usque diem ſervavit ſermonem ſibi proprium, eundemque vel ab antiquitate vel propter alias multas virtutes tantopere commendatum, ut iure aliquo doleas de iniquiore ſorte linguae pari, aut ſimili fato, quo iam pridem vetus Boruſſorum dialectus, atque dubito num permagno morae dispendio periturae. Narro vobis Lithuanos eos, qui, miti ſceptro Boruſſico quum ſubiecti vivant, in libero ſermonis ſui uſu quidem impedimentis nullis vexantur, ſed, cauſis impellentibus haud obſcuris, iam nunc vel ſua ſponte et quaſi imprudentes ipſi paulatim deflectere animum a patriis moribus, veſtitu ac loquendi genere ad Germanica coeperunt. Retardari fortaſſe huius linguae Lithuanicae naufragium et in longius tempus differri poterit: prorſus averruncare vix volet Deus damnum quum Boruſſorum reipublicae univerſae tum Lithuanis ipſis aliquando in meliorem ceſſurum partem. [2]) Acerbiorem populus, quam linguae, iacturam facere non poteſt, quoniam, lingua poſtquam ſublata eſt, illius veluti anima et vita exſtinguitur. Quapropter, ut Manes ſaltem linguae etiamſi non vi, veruntamen non ſine aliqua noſtratium culpa interiturae quodammodo ante eius mortem demulceamus et expiemus, de induſtria curandum

---

1) Vide: Verſuch einer überſichtlichen Darſtellung der außerdeutſchen Sprachverhältniſſe des Preußiſchen Staats in Ann. reipublicae Boruſſ. (Staatszeitung). Berol. 1840. menſ. Maj. nr. 149. 150.

2) Aug. Gotth. Krauſe in libri: Lithauen und ſeine Bewohner [Regiom. 1834.] cap. 35.: Iſt es Zeit, die lithauiſche Sprache zu verdrängen oder auszurotten?

videtur. Quod fieri dignius vix credam, quam ut nunc, ubi adhuc per tempus licet, tradenda posterorum memoriae notitia linguae Lithuanicae consummatissima perficiatur. Exstant sane quidem huius linguae typorum ope pervulgata monumenta longe praestantiora quam sororis dudum emortuae Borussicae, neque ei defuit nonnulla grammaticorum opera: at vero talem experta adhuc curam non est, qua cupidioris investigatoris desiderium omne et ardor restingui queat. Caveamus igitur, ne nobis, qui, dum civium nostrorum Lithuanorum lingua viget, vivimus, in posterum victuri desidiae, immo vero crudelis in hac re negligentiae opprobrium impingant. Qui a pueris habent familiarem sermonis Lithuanici usum, aut quibus ex ipsorum incolarum ore saltem haurire quasi afflatam aura vitali illius notitiam licuit, eorum maxime est, nulla mora interiecta in medium proferre magis completam accuratioremve, quam adhuc factum est, inprimis tam vocabulorum singulorum enumerationem quam cognitionem variarum consuetudinum, quibus necti ea inter se et conciliari solent in enunciatis. Habebunt profecto tum, quorum in linguis perscrutandis praecipua cura est posita, ex lingua, qualem Lithuanica se praebet, multis nominibus praeclara et fructuosa materiem, quam non praepediti tantis, quantis etiamnum laboramus, vel lacunis vel periculis aliis in generaliora disciplinae suae commoda et tutiore et laetiore animo convertant. Interim nos, ne, dum frustra fortasse speramus, et tempus sperantibus pereat et de otiosa stultitia postulemur, in continuando opere pergamus, cuius, quum opportuna data esset occasio, iam olim initium a nobis factum verbo monuisse lecturos licebit: scilicet rem, quae complurium virorum humeris viribusque indiget, promoturi pro nostra, ut aiunt, parte virili, id est viri, qui loquentis hominis Lithuani sonum vivum nullum unquam auribus perceperit.

Linguae, quae vulgo nuncupantur, **Letticae**, i. e. **Lettica** ipsa, **Lithuanica** et **Borussica vetus**, tantum abest, ut conflatae sint ex populorum diversorum et permixtione et confusione, ut certo certius suam prodant antiquam originem atque, si Borussicam exceperis, postquam Germanicae tandem linguae succubuit, ingenium, quod per temporum vices mirifico modo sibi constaret. Non attinet nunc nauseam creare repetendis iis, quae in prima Commentatione anno 1837. a nobis edita, exposuimus de vasto illo errore, in quem induci se patiebantur multi, postquam **Io.** **unmannus** natione Suecus, post in huius urbis Academia Professor litera- primus signum praetulit. In hac altera nostra Commentatione in animum in- caussam linguarum Letticarum, quam defendendam olim suscepimus, longius

perſequi, quanquam ilicet! ne nunc quidem omni ex parte poterit abſolvi et ad finem perduci.

Vir ille doctus, cuius modo mentionem inieci, in libro, quem, inſcriptione facta Disquiſitionum de vetere nonnullorum populorum ſepentrionalium hiſtoria, lingua uſus Germanica, Berolini a. 1772. promulgavit, auctor exstitit ſententiae de populorum Letticorum origine eius, quam, etiamſi ſciam in communem fere omnium uſum, tanquam certiſſimo iudicio receptam, tamen eo minus metuo perverſam dicere et falſiſſimam, quo ſaepius ad ſtudium linguarum Letticarum redierim. Neque populi Lettici colluvies ſunt, quod voluit Thunmannus et qui eum ſequebantur, Slavorum, Gothorum, Fennorum, temporibus quamvis remotis a noſtris tamen propioribus demum exorta, neque illorum linguae quaſi farrago ex variis horum loquendi generibus depromta. Nego eviciſſe ſatis opinionem ſuam Thunmannum argumentis, ex Balticorum populorum hiſtoria quae petiit; obloquuntur, quinimmo magna et clara voce contra clamant, quanquam ab eodem in uſum vocatae, linguae eae, de quibus quaeſtio eſt. Dodrantem declarat ille linguarum Letticarum origine eſſe mere Slavicum (l. l. p. 71.). Qui, ſi non origine Slavicum, nimirum ex dialectis Slavicis receptum, sed cum proprio Slavis ſermone coniunctam ex maxima parte quaſi vinculo ſororio dixiſſet, recte aut minus falſo dixiſſet. Mitto nunc Fennica, quae in Letticis linguis inveniſſe ſibi viſus eſt, vocabula, quippe quae et pauca ſint numero et intimis linguae fibris levius infixa, quam ut prae ſolo commercio externo permixtionem potius comprobare valeant Letticae atque Fennicae ſtirpis populorum. Gothi me morantur.

Ex Gothorum ſermone non ſolum affirmant deducta ſingula quaedam vocabula eſſe in linguarum Letticarum corpus, sed harum materiae adeo, quam perperam vocant, Slavicae impreſſam arbitrantur formam Gothicae linguae grammaticam. De ſingulis nonnullis, quamvis id genus pauca ſunt, vocabulis fateor me, quid ſtatuam, dubium haerere: propterea quod certi non ſemper interpoſiti ſunt fines inter diversarum linguarum vocabula aut gentilitatis iure vere cognata aut ſola translatione extrinſecus atque, incertum nonnunquam unde, invecta: de grammatica iſta Letticarum forma quod fabulantur, fabula eſt et fumus cum fuco. Paucis hoc exemplis demonſtrare placet. Terminationem privativam Goth. laus, lo8 (expers) Grimm. II. 565. in Lithuanica etiam ineſſe lingua, adducto ſolo vocabulo Lith. aklas (coecus), probare se poſſe putat Thunmannus p. 70. Quid autem? ut largiar voce aklas oculis orbatum proprie ſignificari, quae tandem lingua Germanica ea unquam utebatur? Tum s litera vocem aklas in Nom. ſing. masc.

quidem claudit, non apparet vero in fem. akla (coeca) cet., ex quo id flexionis signum esse certo colligitur. Praeterea, ficuti Lett. akls (coecus) de temerariis tantum hominibus, ita atschka (luscus) item in contemptum dici observat Wellig. p. 8. et 11.: neque tamen aut in atschka aut in Lith. verbo apjenku (coecus fio), quod ex se apjękelis (homo occoecatus) et Lett. ikls (tenebricosus) peperit, l illud reperitur. Hoc verbum facile credas quasi oculis obvolutis laborare verti proprie debere, quoniam api praepositio circumcirca denotat, sensu igitur contrario verbi at-anku (oculos recipio, ad cannabis instar aperior). In vocabula aklas, atschka vero quid intulerit vim negativam, si modo vere cum subst. Lith. akis (oculus), Adj. akylas (prudens; quasi oculeum dixeris) conciliari ea licet, non extrico, quanquam simili ratione atque in Frcog. aveugle (Du C. aboculis, avoculus, abocellus) et in Lat. coecus, cocles factum vix negari poterit. Privandi particulam alterutram, sive *a*- (an) sive awa malis, quibus utitur lingua Sanscrita, concrevisse cum initio vocum aklas, atschka non credam eam ob causam, quod prorsus absunt eae particulae a linguis Letticis. Sed, utut res est, ex tam dubia et incerta certi nihil quidquam consequitur. Praeterea Lithuani quidem vocabula lósas (solutus), losóti = Pol. lozować ab Germanis sunt mutuati, haud dubie tamen aetate demum recentiori, neque ullum ex illo Adj. compositum fabricarunt.

Porro Thunmannus Deminutiva, quae *l* literae ope formantur, Lithuanos accepisse ab Gothis existimat: sed hoc esset *Γλαῦκ' εἰς Ἀθήνας* vel Ligna in silvam; tanta est Deminutivorum et Subdem. in Lithuanica Letticaque linguis copia! Mielck. Gramm. p. 159. 202. Stender §. 39—45. Grimm. III. p. 700.

Tum Numeralia e Gothicis Slavicisque mixta narrantur. In Boruss. ains (unus) et newints (nonus) fortasse vim exercuit vicina Germanorum natio aliqua: Gothicam prae aliis quo iure perhibebimus? Bor. antars (alter) cet. non solum Letticis Germanicisque, sed Sanscritae etiam propria est vox (Comm. I. 21. Disq. Etym. I. 107.); Lth. dewyni et Ltt. dewiṇi (novem) conspirant cum Slav. девѧть cet.; Lith. wienas, Ltt. weens (unus) non Gothico et Bor. ains, praefixa litera, quam credunt, mere otiosa w, debere originem monstravi Ann. Halens. a. 1838. nr. 59. et 60. eodemque loco (p. 494 sqq.) de mira sane quidem et convenientia et differentia fusius dixi, quae in Germ. nominibus duorum numerorum denarium proxime exsuperantibus (Goth. ainlif, tvalif, elf, zwölf) et Lith. iis

est conspicua, quibus locus inter denarium et vicenarium numerum interiectus expletur: wienolika (11), dwylika (12), trylika (13) — dewinólika (19). Fallitur Thunmannus, qui f et k literas permutatas inter se esse putat. Lth. kékfse (meretrix) et Anglosax. cifese, Theot. vet. kebis, kebisa (pellex) Graff. Thes. p. 358.; Lith. káilis (pellis hirsuta) et Germ. *fell* = Lat. pellis, Valach. piéle (Clemens, Lex., sed κιάλε Thunm. Oestl. Völker I. 191.); denique Lth. keturi et Goth. fidur (4) = Lat. quatuor, Sanscr. tschatur cet. Disq. Etym. I. 87. partim origine sunt prorsus diversa, partim non probant saltem id quod probatum ex iis ivit Thunmannus.

Accedo ad Pronomina. Idem scriptor, quem saepenumero commemoravi, satis artificiosa computatione efficit ex Pronominum, quae Lettici populi in usu habeant, octo partibus tres Slavicas, alterum tantum Gothicas, duas quae restant Fennicas esse. Rerum, notionum etiam nonnunquam denominationes facili cursu ad mercium instar migrare ad alios populos scio: verba, pronomina et particulae domi plerumque haerent et raro admittuntur in terris exteris. Ita quidem Pronomina linguis Letticis propria cur extrinsecus petita potius quam propria et domestica malimus credere, causa iusta nos nulla adigit. Taceo de Fennicis, quae huc non adduci, sed manifesta vi attrahi ab Thunmanno dixerim. At vero neque Gothica pronomina agnosco in populorum Letticorum linguis: ut dicam, quod res est, Pronomina inter se consimilia nonnulla, quin adeo eadem, si hoc mavis, in suo utraque sinu et Germanica et Lettica prosapia linguarum gestat. Quid amplius? Non cavit Thunmannus aut hoc in loco aut in comparatione illarum linguarum universa, ut recte distingueret, inter similitudines in linguis primitivas sive gentilicias atque illas quid interesset, quae translatione vel permixtione demum temporum decursu exoriuntur. Lith. wedu s. mudu, fem. mudwi (nos duo, ae) et judu, fem. judwi (vos duo, ae) procul dubio consonant cum Goth vit, Aglsax. et Scand. vet. vit Du. pers. 1. et Anglosax. git, Scand. vet. it Du. pers. 2. (Grimm Gramm. I. pag. 780. sq. Bopp Gramm. compar. p. 482.); nihilo tamen minus formas manifesto corruptiores Germanicas non ex Germania Lithuanos in patrium sermonem transtulisse luce meridiana clarius est. Lithuani insuper adiectas formas numeri secundi (du, dwi) non solum in pronominibus, quibus dialecti nonnullae Germanicae, sed in aliis etiam quibusdam, ut tû du (ii duo), tie dwi (eae duae); szû du (hi duo), szi dwi (hae duae); abbudu (ambo) Part. I. 58., easque integras, non mutilatas retinuerunt. Quin adeo

nonnunquam per tautologiam du iſtud iteratur, veluti jududu (vos duo duo), mudu broludu (nos duo fratres duo). Mielck. Gramm. p. 143.

Denique declinationem atque coniugationem linguarum Letticarum fere omnem Thunmannus item e Gothica traductam praedicat. Meum ego ultimo loco rurſus decanto carmen, quod taedet nunc ſaepius poſthac memoriae et menti lectororum inculcare. Non quaevis illarum linguarum cum Germanicis convenientia, ſi modo vera eſt, non falſam habet ſpeciem, pro ipſiſſima Gothica merce confeſtim venditari licet. Suis ipſarum rectoque talo ſtant pedibus nec pendent tantummodo in fulcris ſuppoſitis alienis linguaé, quas uſus, temerarius ille quidem, cuius hiſtoriarum ſcriptor Schloezer auctor eſt, Letticos nuncupavit. Quaeris? num a vicinis et circumiectis Germanorum, Slavorum Eſthonumque gentibus ſenſiſſe illas vim ullam negem? Eam, quam vulgo atque uno fere ore omnes conclamant, nego: difficile eſt ad credendum, linguas, quarum vocabula vel ex dodrante, ut in univerſum de omnibus illis affirmat Thunmannus, vel ex parte ſaltem dimidia, ut de Lettica dialecto teſtatur Watſonius, conſpirant cum totidem Slavicis, materiam illam ſuam tranquillo animo ſiviſſe a fabris neſcio quot Germanicis ſurſum deorſum verſari atque transformari; incredibilius aut certe miraculi loco habendum foret illud, quod aedes e ſummo faſtigio usque ad fundamenta tam affabre factae, tam ruinae veſtigiis prope nullis foedatae, ſartas tectas dixeris, ſcilicet ex hoſtilium virium concurſu et vehementi colliſione exiiſſent, quales Letticas linguas cum ſtupore intuemur. Thunm. l. l. p. 83. et l. S. Vater Ling. Boruſſ. p. 78. convenientiam quandam arctiorem declinationis Boruſſicae cum Gothica urgent; illa tamen v. c. cum Sanſcrita, ſi huius etiam rationem habeas, in medium prodit plane eadem. Nomina plurima in Nom. caſu ſing. clauduntur *s* litera, ut Sancr. dêwas = Boruſſ. deiws, Lth. diewas, Ltt. deews, Lat. Deus, θεός. — Gen. Sanscr. dêwasya, Bor. deiwas, ſed, eiecto *s*. Lth. diewo ſ. diewa (Mielcke Gramm. pag. 27.) Ltt. deewa, θεοῖο, θεοῦ. Dei. — Acc. Sanſcr. dêwam, Bor. deiwan, Lth. diewą (cum rhiniſmo!), ſed Lett., abiecta terminatione, deewu, θεόν, Deum. — Voc. Sanſcr. dêwa, Bor. deiwe, deiwa et, forma cum Nomin. conſpirante, deiws, Lth. diewe, Ltt. deews, θεός, o Deus. Vocativum caſum ineſſe etiam puterm in formulis dicendi tam Lat. e-de-pol quam Lett. nu dee (per Deum profecto), coll. Gr. θερ cet. Disq. Etym. II. 323. — Caſus numeri ſing. reliquos aut non norant recte ii, qui catechismum Boruſſice ſcripſerunt, aut lingua ipſa Br

russica, si non amisit, perturbatos et confusos cum aliis exhibet. Dat. Bor. deiwan ab Acc. nunc quidem non differt; Lettice deewam sonat, Lth. diewui, Sanscr. dêwâya, θεῷ, Deo. — Instr. sive Sociativus Lith. su diewù, quasi σὺν θεῷ, cum Deo dicas, i. q. Frcog. adieu; Letti valedicentes ar deewu, casu adiecto Acc., loquuntur. Instr. Sanscr. dêwêna. — Loc. Lth. diewè = Sanscr. dêwê (in Deo), quocum cf. Graec. οἴκοι. Lett. deewâ. — Ablativi Sanscr. dêwât (a Deo) in Letticis linguis nullum relictum est vestigium. Quibus cum formis si, reiecta infirmiore, quae in alia omnia abit, declinatione Germanica, comparaveris vel Gothicas, ut: N. fisks (piscis), G. fiskis, D. fiska, A. fisk, V. fisk, vel Theot. vet., ut got (Deus), G. gotes, D. gote, Acc. got s. kotan (Grimm I. 613.), Instr. mit godu, Graff Thes. p. 148 sq., fallor, aut concedes mihi, a Gothicis istas vix propius abesse quam a Slavicis. Exemplo utar Polonico: N. biskup, Lith. wyskupas, Lett. biskaps s. pihskops, Bor. biskops (episcopus); G. biskupa, Lth. wyskupo (episcopi); D. biskupowi, Lth. wyskupui (episcopo, ἐπισκόπῳ); Acc. biskupa, Lth. wyskupą (episcopum); V. biskupie, Lth. wyskupe (o episcope); Instr. biskupem, Lth. wyskupù; Loc. w biskupie, Lth. wyskupè. — Neque etiam correctiorem ex nonnullis numeri Plur. casibus extorsit Thunmannus conclusionem. Etenim Acc. plur. Bor. deiwans non solum quadrat cum Acc. eiusdem numeri Gothicis, qui in literas *ns* exeunt, sed etiam, si modo, id quod res est, tenueris, binarum illarum literarum nunc priorem, nunc posteriorem evanuisse in linguis, v. c. cum Sanscr. dêwân (de Acc. Ved. *nr*, i. e. *ns*, vide Rosen. Rig-Ved. Adn. p. XXXIX.), Lth. diewùs, Lett. deewus, θεούς, Lat. deôs, quorum syllaba secunda in compensationem consonantis literae abiectae assumsit vocalem productam. Quod vero idem scriptor observavit, Gothorum Nom. pl. persaepe, Borussorum perpetuo claudi terminatione *ns*, id partim falsum est, partim, quanquam non falsum, ne sic quidem quidquam probat. Inveniuntur enim Nominativi pl. Boruss. huiusmodi: malnykai (pueri), weldunai (heredes) Vater. de ling. Bor. pag. 82., quos conspirare cum Lth. diewai, Ltt. deewi, θεοί, Diî sive Pol. biskupi, Lth. wyskupai, Lat. episcopi nemo facile diffitebitur. Gothicis Nominativis pl. nisi declinationis, quam Grimmius infirmam dicit, non subnectitur *ns*, ita ut cum Nom. id genus Boruss., v. c. malnykans (pueri), non recte comparaveris. Quodsi in Borussorum declinatione, qualem ex Catechismo expiscatus est Vaterus, nullum numeri Plur. casum inveniri memineris, quin in aliquot vocabulorum exemplis adiectam post se trahat clausulam istam *ns*, vide ne aut

Catechismi fabricatores aut ipsam linguam in senectute iam ad obitum vergente mirus error obnubilaverit. Dativi cum Accusativo confusionem permagna, opinor, formarum effecit similitudo, quam ex Dat. Lth. diewams, Ltt. deeweem et deeweems Stender. Gramm. §. 189. (Diis) sive Lth. wyskupams, Ltt. bisskapeem et eems, Pol. biskupom, Bor. biskopins (episcopis) et Acc. Bor. deiwans, de quo supra dictum est, s. Lth. wyskùpùs, Ltt. biskapus (*us* in locum formae, quae ab origine esse debebat, *ans*), Pol. biskupów haud difficili negotio colligimus. Iuncturae literarum *ms* et *ns* autem discrimine fere nullo invicem a se distant, quanquam id conservatum est in Goth. D. pl. fiskam (abj. *s*) et A. fiskans. Genitivo Bor. grikans (peccatorum), quem vehementer dubito num recte Vaterus posuerit, et Nominativis, qui in terminationem *ns* exeunt, subesse errorem nescio quem arbitror.

Misso verbo, de quo Thunmannus nihil attulit, quod movere me magis et trahere ad suam sententiam posset, pauca nunc in medium proferam, quibus meam adstruam et corroborem. Iam Ostermeierus sub finem seculi abhinc proximi (v. Krausii libellum, quem de Lithuania scripsit, p. 5. et 53.) Thunmannianae sententiae acer, quamquam a nemine fere exauditus et a multis reiectus oppugnator exstitit atque, quantum Lithuanorum sermo a Germanicis linguis differat, inter alia argumento eo monstrari ait, quod ille ne literis quidem Germanicis exarari queat. Id argumentum per se solum quidem, fateor, non magnam vim haberet: non tamen prorsus repudiandum est. Letticae linguae quum ab origine sint habitu mere Slavico, ita tamen, ut Slavicae sorores defecisse potius a Letticis, quam contra, videantur, nihil mirum quod vel in primis linguarum elementis non sequantur morem Germanorum, sed hereditate acceptum suum. Quanquam non de scriptura nunc quaestio est, de sonis loquor. Sonis cum Slavico populorum Letticorum alphabetum in universum concinit, a Germanico et Gothico longissime in non paucis discrepat. An literarum aspiratarum, ne *h* et *f* quidem exclusis, inopiam, vel magnum sive sibilantium sive palatalium in Letticis linguis agmen (Part.-I. 18.) cum Germanicarum potius quam Slavicarum dialectorum ingenio convenire praedicabimus? Frequentissima in Letticis Slavicisque linguis litera ч in Germanicis, praeter Anglicam, raro tantum iisque iunioribus conspicitur, v. c. Deutsch per contractionem ex Theot. vet. diutisc (Germanicus); Peitsche ex Slav. бичъ (flagellum) Dobr. Inst. p. 88., Esth. piits, Du C. βίτζα, Lat. med. bissa. — Sonus litterae ж, Lth. ż,

Ltt. *sch* = Frcg. *j* prorsus abest a vocabulis Germanicis; Lithuani eo ita delectantur, ut vel in vocabula ex Germania oriunda multa inserserint. Cuius rei exempla haec habetote: Lth. kiežas Käse (caseus). — ižas Eis. Lex. Mielck. Germ.-Lth. v. Grundeis. — anyžei Anies (anethum). — ryžus, Reis, Boh. reyže, R. рисъ (oryza). — rožė, Ltt. rohse, Boh. růže, R. роза (rosa). — kryžus, Ltt. krusts, Pol. krzyż, Scand. vet. kross (crux), Lth. kryžawóti, Ltt. krustiht, Pol. krzyżować, (cruci insigere); — rotužė, Rathhaus, Pol. ratusz, R. ратуша et ратъ-гаусъ (curia); cf. Lett. bruhsis (bruusis) Brauhaus. — szluižė, Schleuse, Ltt. sleise (fluhschas Lang.), R. шлюзы. Cf. Diez, Rom. Spr. I. 30. — žalnierus, Pol. żołnierz Söldner (miles), sed Lett. soldats, Esth. soldan et soldat, R. солдатъ Soldat. — Quid dicam de cura, quae a populis Letticis et Slavicis observatur in recte pronuntiandis et distinguendis inter se literis sibilantibus, tam religiosa, ut, ea discrimina ubi neglexeris, persaepe confundantur voces sensu diversissimo? V. c. Lett. sahli (gramen), sahli (sal); schuht (siccari), schuht (suere) al. Rosenberg. Gramm. Lett. p. 9. Cf. praeterea Slav. кожа, Boh. kože (cutis, pellis), kožich, Pol. kożuch, Sl. кожоухъ (vestis pellicea), Lett. kaschoks. — Sl. коза, Ltt. kasa (capra), sed kahsas (nuptiae), quocum vix recte Thunm. l. l. p. 89. componit Fenn. haeaet. — Russ. кóша, Pol. kosz (cophinus); R. кошéль, Ltt. kaschels (pera). Fortasse etiam Lth. kasšélė Lex. Mielck. Germ.-Lth. p. 327. Lth.-Germ. p. 110. 245. eine Kischke, quae vox ceteroquin mihi ignota denotare corbem videtur. — Ltt. kahsa, kahsuls (tussis), kahseht, Lth. kósti, kóstėti, Sl. кашлѧти (tussire), кашель, Pol. kaszel, Lth. kosulys, Sanscr. kâsa, Germ. Husten (tussis). Thunm. p. 91. adducit Fenn. koehisen (tussio), verum hoc et Esth. kóhha (tussis), kóhhima (tussire), kóggisema (tussiendo purgare pectus) ad Germ. keuchen propius accedere videntur. — Lth. kóšti, Ltt. kahst (percolare). Lth. kossėrė (arteria aspera) dubito utrum ad hoc vocabulum traham an ad illud, quod praecedit. — Lth. kasštas, Pol. koszt die Kosten (sumptus), kosztować, Lth. kasštóti kosten (constare) Mielck. Gramm. p. 97., e lingua Germ., sed R. Вкусити (gustare) ex Sl. кꙋсити, Pol. kąsać (mordere), Sl. кꙋс, Lth. kásnis (bolus, frustum). — Lth. kóžniti (punire, castigare), Pol. kaźń (supplicium), Boh. káznice (ergastulum); cf. Kopitar, Glag. p. 74. Dobr. Inst. p. 252. — Ltt. kézonis s. kozélnyczia, R. казанïе, Boh. kázanj (oratio sacra), kazatedlnice, Pol. kazalnica (suggestus in ecclesia sacer, Kanzel). — Lth. kassà, R. косá (capilli in nodulum collecti, Zopf); sed etiam коса, Pol. kosa (falx, Sense), ad quam

vocem fortaſſe Lth. kassulas (venabulum) pertinet. — Lth. kassu, Inf. kasti (fodere), ſed kaſſau, Inf. kaſſyti, Ltt. kaſſiht (radere), nokaſchas (ramentum, Abſchabſel), kaſſa, kaſchkis (ſcabies, Krätze), Du C. κασίδα (porrigo), Sanscr. khasa (Itch, scab), ſed etiam katſhtſhhu (Id.) et kaſhan'a (Rubbing, marking). Harum vocum nonnullae radice videntur eſſe diverſa; neque Sl. проказа (lepra) Dobr. Inſt. p. 106. referre huc auſim. Slavis in uſu est красmа (ſcabies, porrigo) Dobr. p. 245. — Profecto haec ingenii linguarum Germanicarum non prae ſe ferunt ſpeciem; non magis vero ferunt multa alia, veluti quod Slavici et Lettici populi pariter frequentant gutturalium aſſibilationem, Germanici spernunt, cuius rei teſtis eſt I. Grimmius Gramm. I. 592. V. c. in his: Lett. naſis, Gen. ſcha, nóż Bandtk. Gramm. p. 55., Eſth. nugga, G. noa (culter). — Lth. mélżu, Inf. milſsti, Sl. млзу, молсmи, Lat. mulgere, Germ. melken. Contra utrique illi non admittunt per binos gradus cadentem permutationem literarum mutarum eam, qua nulla Germanis eſt uſitatior (Lautverſchiebung); quod qui exemplis monſtratum cupit, talia collecta inveniet in Encyclop. magna Halenſi Art. Indogerm. Sprachen p. 102.

Sed satis de sonis. Praeter sonos utuntur Lettici populi maximam partem vocabulis, flectendi iungendique vocabula formis et modis non Gothicis aut Fennicis, neque Slavicis etiam, verum ſuis ab origine ſibi propriis, ita tamen ut propter melius conſervatum linguarum ſuarum ſtatum primitivum ad inſtar fratrum maiorum minoribus natu Slavis tanquam praeclarum exemplar praefulgeant. Unum ex multis, quae poſſem, exempli loco expromam Futuri formam antiquiſſimam, quae ſigmatis, i. e. verbi ſubſtantivi, adiecti ope fingitur et cuius inter Indos atque Graecos, Lithuanos Lettosque mira communio eſt: reliqua Europa non norat aut praematura ſorte perdidit. — E ſyntaxi aliud apponam exemplum ſatis idoneum, quo linguae Lithuanicae Slavismum demonſtrem. Caſus Inſtrumentalis uſum in hac (nam in Lettica et Boruſſica is evanuit) eundem obſerva qui in Slavicis obtinet. Mielcke, Gramm. p. 176. 177. 182. Dobr. Inſt. p. 648., Kopitar, Glag. Cloz. p. 66. nr. 17., Bandtke Gramm. Pol. §. 339. ſeqq. Singularem eum maxime dico, ex quo ille caſus vices Nominativi sive Accuſativi ſecundi ſuſtinet, quibus exprimi Praedicatum ſolet. V. c. Slav. сѣжу царицею и вдова нѣсмь sedeo regina (Inſtr.; quaſi dicas: pro regina, ut regina) et vidua (Nom.) non ſum. Pol. zoſtać zakonnikiem (monachum fieri), namaścić królem (regem ungere aliquem). Lth. krikſsczionim' tampù (Chriſtianus fio), karálumi moſtiti (quaſi Lat. rege

inungere) simili ratione atque in Liutprandi legibus barbare: „ungere ad regem, in regem" vel „tollere ad uxorem" dici et in linguis Germanicis praepositionem zu cum Accus. adhiberi docuit I. Grimmius in Mauritii Hauptii Ann. Antiqq. Germ. Vol. I. Fasc. I. p. 208. et in Gramm. IV. 622. 823 — 825. Quid? quod. Syriaeni adeo, populus qui Fennicae prosapiae adnumeratur, item Instrumentalem Praedicati loco, nescio tamen an non in hac re ut sit in aliis multis, ex Russorum imitatione, usurpant. Vide Gramm. Syriaen. viri celeberrimi, H. C. v. d. Gabelentz, anno 1841. editam p. 59. V. c. „Simon, kody schuse Petrön", Simon, qui appellatur Petri nomine. Lith. wadina jį práraku, appellant eum prophetam. Germani ita non loquuntur; quanquam etiam his olim Instrumentalis proprius fuit. Grimm. IV. 706. seqq. Lith. badù mirsstu (inediâ, Instr., morior) sive ifs bádo (ex inedia) mirti, Lett. baddu (Acc.) mirt Mielcke p. 182. Stender. ed. 1. p. 105., Goth. huhráu fraquistna cet. Grimm. l. l. p. 714.

Paginis mox secuturis animo decrevi comparationem instituere vocabulorum Letticis populis propriorum, quae ad communem vitae usum maxime spectant. Ad comparandos inter se linguarum nexus nulla illis aptiora vulgo credunt, quippe quae, ut denominationes rerum prae aliis necessariarum, ipsa primo omnium loco inventa esse a populis necesse sit. Quanquam in haec verba, nisi si arctioribus finibus circumscribantur, iurare non ausim, vel propterea quod in talium denominationum orbem viis praeter opinionem facilioribus nonnunquam et vix raro se insinuant vocabula extera, nihilo tamen minus nomina animalium, plantarum, amictus, instrumentorum et quae sunt id genus reliqua, non quidem omnia, sed multa conferre inter sese haud displicuit, quorum Letticis vicinisque populis sive ab origine sive per commercium communis usus est. Quae si quis non festinanter, sed curiose et animo attento persecutus fuerit, vix dubito quin mecum faciat vel ex his pro Gothismo linguarum Letticarum argumenta existimanti nisi vi cogi non posse.

De populorum nominibus quibusdam, ante quam ad ea, quae dixi, oratio nostra decurrat, paucis volo lectorem. Lithuani agrum, qui per radicum excisionem purgatur in silva, appellant vocabulo lydimmas, Letti lihdums Rödung (v. Neureut, novale, apud Popowitschium in libro: Vereinig. der deutschen Mundarten p. 416.), quod descendit ex verbo lihst (agrum excidendo et effodiendo adaptare ad culturam). Ex eo vocabulo Thunmannus (Nord. Voelker p. 68.) Lithuanorum Lettorumque deduci posse opinatur nomina, quod mihi secus videtur, quanquam in

Germania quoque multa regionum oppidorumque nomina terminatione — rode et — reute clausa inveniri recte ille observavit. Non fert diversa formarum species: neque etiam lada, tanquam vocem Lithuanis usitatam, Thunmannus in suum usum convertere debebat. Ita quidem Al. Guagnini Saurom. Eur. p. 282., loco quem ille citat: „Nemora myricasque exscindere solent (Lithuani), quam excisionem arbustorum vulgariter Lada appellant," verum enim vero hic scriptor non Lithuanos appellantes dixit. Lada vox barbara est, in Latinitate medii aevi quae usurpabatur, quod tibi pluribus demonstrabit Du Cangius in Gloss. vv. leda s. lada i. e. ager incultus, silva caedua. Bohemi lado, Germani Lehde, Leede agrum incultum vocant. Errat praeterea Thunmannus, si Lettorum appellationem, quam dicit, Lotawi conciliare audet cum Russ. полóтъ, Pol. pleć, Boh. pléti (evellere herbas inutiles), quia falso horum primum compositum e praepositione vocabulum putat. Exstirpare, caedere silvam Slavi verbo Serb. крчити cet. exprimunt. Dobr. Inst. p. 247. Lithuanis ager exustione purgatus nuncupatur vel isdagas vel trákas, trakěnai; trakininkai vero nomen est eorum, qui talibus in locis sedem fixerunt. De Lithuanorum Lettorumque, incertum an inter se cognato, nomine vide quae scripsit Watsonius (Jahresverh. der Kurl. Gesellsch. T. II. p. 264.), inprimis autem, quae Koeppenius (Magazin d. Lett.-liter. Gesellsch. Vol. I. P. III. p. 3. sqq.). Krausius (Litthauen und seine Bewohner p. 31. sqq.) varios explicandi haec nomina modos partim ridiculos enumerat, ipse vero subsistit in ea explicatione, qua Lithuaniam (Lth. Lětuwa, Pol. Litwa, Russ. Литвá; Esth. Ledo [Leto] ma sive Leo ma, hoc est Lithuanorum terra) terram planiorem finitimis et quasi effusam (Lth. lěti, Lett. leet, Boh. ljti, Pol. lać effundere) nuncupatam arbitrantur. Rectius saltem, quam Thunmannus, qui perperam, opinor, *t* literam, quae inest in voce Lětuwa, ex molliore *d* radicali vocis lyd-immas transmutatam iudicavit, quum trahere potius debuisset ad suffixam terminationem, quae frequentatur in Lithuanorum lingua tuwě (Disq. nostr. Etym. II. 585. 549.), ante cuius *t* literam illud *d* transire debuerat in *s* (coll. Lett. lihst, exstirpare). Letti vallem leija vocant, ex quo deducta vox leijeneeks vallis incolam significat. Iisdem homo Lithuanus nuncupatur Leitis, Gen. Leischa, mulier Lithuana Leitene, Adj. Lithuanicus Leitisks (Lth. Lětuwiskas, R. Литóвскiй, Pol. Litowski et Litwiński), Lithuanorum terra denique Leischu semme s. Leetawa. Hoc populi nomen libenter ortum credam ex v. Lett. leija (vallis), ita nimirum ut diphthongus, quae in ea inest *ei*, confusa fuerit cum initio Suffixi *eetis*, cuius ope Gentilia finguntur. Disq. Etym.

Diez, Rom. Spr. I. 61. 66. 67., It. belletta; Angl. blót (macula). — Lth. bankſtas (locus paludoſus in ſilva), quocum fortaſſe conferre poſſis Pol. bagno; ſed Lex. Germ. - Lth. p. 112. v. Bruch (palus) Mielckius habet brankſtas. — Lth. purwas (coenum), Ltt. purris, purwis et purwe (palus). — Lth. pelkē, de qua v. alio loco dicam. — Lth. lutynas (lacuna limosa). — Lth. lulynas, mulwē eine Quäbbe (i. e. locus paludoſus, Heyſe, Lex. Germ. s. v.), Pol. muł (lutum). — Lth. dumblas, Ltt. dublis (coenum, lutum). — Lth. murdynas, rudynos, klampynē (palus), klánas (Sl. кал coenum), lekménē (lacuna), dóbē (fovea), eżeras (lacus), kozelkà (piscina), prudas (lacus, Teich, Heller), Lett. prohds (piscina), R. прудъ (lacus), Boh. praud (flumen). Cf. praeterea Lex. Mielckianum Germ. - Lith. vv. Bruch, Koth, Lache, Moraſt, Pfuhl, Pfütze, Quebbe, Schlamm, See, Teich. Iam vide, num ex his recte colligamus, ſatis apte et ad rem appoſite Lētuwa ab aquarum concurſu Lithuanorum terram dici.

Letti ſemet ipſos vocant nomine Latwis, Latweetis, eosdem Ruſſi Ла́тышъ, Poloni Łotwin, chłop Łotewsky (ruſticus Livonicus, s. Lettus), Eſthones Letlane s. Letti mees, eorum terram Letti (Lätti dial. Dorpat.) ma Lettis ipſis dictam Latwju ſemme. Lith. Latwys, wjo m. (Livo), Latwiſkas (Livonicus), Latwijà, jôs f., Lyflandija (Livonia) Mielcke, Lex. Germ.-Lith. p. 327. Lithuani contra ſe ornant nomine Lētuwninkas (Lithuaniae incola), quod Pol. Litwin, R. Литвя́нинъ, Литóвецъ, effertur. Nomina Latwis, Latweetis ſponte patet ſimili ratione, atque v. c. Aegyptius ad terrae appellationem Aegyptus, ad primitivam quandam ſpectare debere vocem, quae, dummodo fert vocalis in prima ſyllaba literae diverſitas, conſpiret cum Lithuaniae appellatione Lētuwa. Vix ſaltem traxerunt ea originem, uti credidit Adelungius Mithr. II. 697., ex nomine fluminis Laette, Lett. ta Latte (cf. Dorpat. lätte Fons, origo) dicti, Livoniam quod irrigat.

Stenderus Lex. Germ.-Lett. p. 744. Lettice Eſthonem Iggauns, Eſthonum terram Iggaunu ſemme, denique id quod ad Eſthones pertinet Iggauniſks (Eſthonicus) dici animadvertit. Interpretatus eſt vocem Schloezerus ita, ut nomine Iggaun-ſemme (ea nimirum, ſed falſa forma utitur) provinciam, terram a Lettis olim bello Fennis ereptam proprie intelligi credat; cf. quae hac de re collegi Part. I. p. 50. Negat Thunmannus p. 188. 192. ſqq. Iggauns Participii loco adhiberi potuiſſe, quoniam Part. Pass. verbi eius, quod quaerimus, Lettice ſonet

eeguhts, Lith. żgauntas (immo vero żgautas). Neglexit ille quidem Participium vere Borussicum gauuns (adeptus) apud Vater. de ling. Bor. p. 42., sed hoc Part. Praet. Act., non Pass. est. Nihilo minus non haec me observatio ab interpretatione Schloezeriana avocaret, quoniam ope suffixi *n* a verbis derivatae formae passivae non paucae inveniuntur: maiorem mihi dubitationem iniicit illud, quod Esthonia Lettice non Iggaun-semme, sed Iggaunu (Gen. pl.) semme dicitur. Is Genitivus autem descendit ab Nom. Iggauns (Estho), quod nomen vereor ut: „captus, devictus" recte interpretemur. Ex sententia ea, quam Thunmannus p. 193. ipse satis confidenter proposuit, Esthonia Letticam illam denominationem accepisset a provincia Esthoniae, qua cingebatur olim Lettonia a septentrione: Ungannia, Ogonnia, Ugenois, Uogenasz et Ugionis, quin adeo, facie tota Germanica, Hugenhusen, quasi Hugonis domus esset, a scriptoribus et diplomatibus vario modo illius nomen repraesentari monstratur l. l. Etiam haec interpretatio ea difficultate laborat, quod provinciae illius nomen Ungannia cet. directa via cum terrae denominatione Iggaunu semme iungi non potest, et, num cum populi nomine Iggauns possit, est sane quod addubites. Hupelius Lex. Esth. 1818. ed. p. 366. haec habet: „Estho meie (dial. Dorpat. meije) ma mees. Eesti ma mees. Esthonia Eesti ma dial. utraque; meie ma dial. Reval., meije ma Dorp.", hoc est: terra nostra, et meie ma mees: nostrae terrae homo. Idem scriptor (Idiot. der deutschen Spr. in Lief- u. Esthland 1795. p. 56.) inter voces Esthe, Esthnisch atque Esthländer, Esthländisch distingui refert eum in modum, ut vocabulis, quae primo loco posuimus, homines, qui Esthoniam incolunt, rustici, iis, quae loco secundo, denotentur illarum terrarum Germani. Non inveniri v. c. leges Esthonicas (Esthnische Gesetze), verum enim vero Esthlandicas.

Borussorum nomen quid proprie significet, adhuc sub iudice lis est. Qui Catechismo Borussice scripto praefixus est, titulus praebet vocem Prūsiskai (Borussice), quod est Adv. Adiectivi Lith. Prusiskas, R. прусскій, Pol. Pruski (Preußisch). Lith. Prusas, R. прусákъ, Hung. Burkus (Borussus); Prusai, Pol. Prusy (i. e. Plur. proprie: Borussi) vel Lth. Prusû żémē (Borussorum terra) i. q. Borussia, R. пруссія, Hung. Burkus-orszag; mulier Borussa Pruselka, quam vocem eodem fere modo formatam observa quo raitelka (femina equo vecta) ex masc. raitēlis, Lett. rihtelis, Reuter (eques); R. прусáчка, Pol. Prusaczka. Originationem nominis, quam a vicinitate alvei Russe dicti petiere non-

nulli, iudicio vere regio repudiavit Borussorum rex, Fridericus II., tanquam tanto regno indignam. A confinibus Russis Borussos, quasi Russorum vicinos, nomen suum accepisse excogitarunt alii; verum Russi ipsi, in his, nisi fallor, historiarum scriptor Karamzinus, bene monuerunt, praepositionem Slavicam по non nominibus populorum, sed locorum tantum solere praefigi, quibus significentur accolae v. c. maris (Pomerani), non aliorum populorum vicini. Sane quidem mirifica admodum similitudo Borussorum et Russorum nomina iungit in formis diversissimis: tamen iusta etymologia, credo, a se invicem divelli iubet. Lithuani Borussici Russum eodem nunc nomine (Maskólus i. e. Moscavita) appellant, quo Poloni (Moskal), Malorossiani et Moldavienses (Kohl, Reisen in Südrussl. II. 17. 117.) solent Russum eum dicere, qui Russiam maiorem inhabitat. Pro neutra causa haec res, fateor, pugnat. Quid vero Borussorum nomen ex peregrino in ipsa Russia vocabulo exortum existimemus? Russorum nimirum nomen sciunt omnes, si non ex Scandinavia introductum sit tum, quum Varaegi sive Normanni in Russiae solium escenderent, primum saltem de Normannis, et ob rutilam s. russam (*ῥούσιος*, *ῥουσαῖος* Du C.) quidem eorum comam, a scriptoribus Byzantinis, quae est Krugii sententia, usurpatam vocem fuisse. Rei notissimae novum nuper admovit argumentum, quod ex Geographo vetere Arabe, Ahmed el- Katib., petitum est, vir Ill. Frähnius (Berghaus, Annal., Nr. universae seriei 164., Oct. 1838.). Praepositio Lett. separ. et insep. pa, Lith. pa insep. (po separ.). et R. по, quum congruere cum pleniore forma Sanscr. upa (apud, ad) in universum videatur, tum vel hac cum ea coniuncta est similitudine, quod statum aliquem inferiorem illo denotare soleat, quo utuntur res s. personae, simplice vocabulo quae denominantur. Sexcenta in lexicis sponte occurrunt exempla quaerenti. Sanscr. upadêwatâ (numen inferius), upadhâtu (semimetallum), upastrî (concubina), upagan'a (parvus numerus), upatschakra (anseris tschakra dicti varietas) cet. Lett. pasarkans (subrufus); pakurtis (nothus e cane leporario oriundus); pa-egle (iuniperus, qs. abies vilior); paëhrschkis Hagedorn (dumus) ex v. ehrschki (omne fruticum genus, in quibus sentes inveniuntur); pabehrse qs. betula minor, i. e. Cornus, Beinholz, Bundholz (Rheinweiden Ligustrum). Porro Lth. patĕwis, Lett. patehws (vitricus); móczeka, Pol. Boh. macocha, Lett. pamahte (noverca); pósunis, Lett. padehls, R. пáсынокъ (privignus); pódukra (ej. *t* ante *r*), Lett. pameita, R. пáчерица (privigna) ex v. Дочь, Boh. dcera, Esth. tůttar Dobr. Inst. p. 130., *θυγάτηρ*, cuius *d* initiale aeque evanuit atque persaepe caput numeri denarii in

I. ANIMALIA.

---

1. *Mammalia.* Lth. bezdżenka, Russ. обезьяна, Dem. обезьянка (fimia). Boh. opice, ex quo poetae celeberrimi Opitzii nomen ortum facile credas. Lett. ehrms aut, tefte Elwero, pehrte, pehrtikis. Pol. małpa. Hung. majom cet. Zeitfchr. f. Kunde des Morgenl. IV. 1. p. 17. — Lth. waiweris (Muftela putorius mas); cf. Part. I. 18., fed wowerě, Ltt. wahweris, Boh. weweřice, wewerka (fciurus) Chichekoff, Rech. fur les idiomes Slav. T. I. p. 6. Disq. noftr. Etym. I. 120., Pers. وروره Id. et Lat. viverra Zeitfchr. l. l. p. 23.. Apud Mielckium Lex. Germ.-Lth. p. 335. weiwarys et kiáuně (martes), Ltt. zauna, Boh. kůna cet. Efth. nuggis. Id. — Lth. kralikkas, karálikkas, Ltt. kralliʒfch et kanihnʒenis, Boh. králjk, R. кроликъ, Pol. królik (Lepus cuniculus) Kaninchen, dial. Kreinchen, Kreinhafe (Schmidt, wefterwäld. Idiot. p. 89.), Efth. kannelike, verum etiam koddo jännes (lepus domefticus) s. mäe rot (rattus montanus). Vox miro modo detorta ex antiquo Hispanorum vocabulo *κύνικλος*, cuniculus, *κόνιλος* (Plin. et Aelian. H. A. XIII. 15. Radlof. Bildungsgefch. p. 61.), quam ob caufam contra Benfeyum (Griech. Wurzellex. I. 198.) ex Graeca vel Latina lingua vix explicari poffe monftravi Annal. Berol. (Jhb. f. wiss. Krit.) Oct. 1840. Gaël. coinean (A rabbit), Angl. coney, Frcg. connil, connin Lex. Roquefortii. Rüdiger (Zuwachs Part. V. p. 205.) cuniculum in urbe Schwäbischhall, Hafenkillein dici obfervat, eamque denominationem non differre ab antiquiore Küniglein vel Frcg. conil. Tam Germani igitur quam Slavi quantumvis magno errore, ut evenire folet in vocabulis peregrinis vel ignotis, de rege (König, Sl. краль Dobr. Inft. p. 240., Lth. karalus, Hung. király) tanquam vocabuli etymo fomniaffe fibi videntur. Contra Lith. karalik's, karalělis, R. королёкъ, Boh. králjček, Zaunkönig (Motacilla regulus) revera originem eam, quam dixi, produnt. Lettis haec avis zeplihts nuncupatur, ex nidi, opinor

forma, qui furno (Lett. zeplis ex v. zept coquere v. c. panem) fimilis eft. Blumenb. Hift. nat. p. 161. Cave cum his confundas Slav. χïрогрухли Prov. 30. 26., cuius loci animal cum Hyrace Capenfi comparat Blumenbachius, DC. χοιρογρύλλιος (erinaceus), cirogrillus, chirogrillus, firogrillus. Cf. etiam DC. v. lareones et Graff. Thef. p. 245. lorichi. — Lth. mefska f. (urfus et urfa), R. мéчка (urfa), quam vocem Dobr. Inft. p. 123. contractam putat ex медвѣдь, Pol. niedźwiedź (urfus). Hoc nomine fignificatur proprie animal, quod mel (Sl. медъ, Pol. miód, Lth. medùs, Ltt. meddus) comedit. Praeter hoc Lth. lokis, Ltt. lahzis (urfus). Disq. Etym. I. 85. 113. — Lith. opfsrus, Ltt. ahpfcha, ahpfis (Urfus taxus), fortaffe literarum transpofitione facta Boh. gezwec cet. Dobr. Inft. p. 112. — Lth. fzû, Gen. fzuns et fzunniẽs, Ltt. funs (canis) Disq. Etym. I. 127. Lth. britonas Bauerhund, großer Hund, Ltt. brittans Dogge, Bullenbeißer, Pol. brytan Id. i. e. Britannus canis. Claudian. II. Cons. Stil. 301. — Lth. lútas (leo) fortaffe ex Sl. лютъ (furiofus, ferox), Lett. lauwa, Pol. lew Löwe cet. Disq. Et. I. 119. — Lth. lufsis, fsio m., Ltt. luhfis, G. fcha Luchs (lynx). Boh. rys, Pol. ryś cet. — Lth. kurmis, G. jo m., Ltt. kurmis (talpa) ex ftirpe vocum Lth. kráuti (coacervare), krúwà, Ltt. krawa (cumulus), ut mihi quidem videtur; prorfus certe differt Perf. كورموش Caftelli Lex. I. 478. s. موشكور (pr. mus coecus) Zeitfchr. f. Kunde des Morgenl. IV. I. p. 25. Cf. Efth. mût (Maulwurf; Wiesel) ex v. mùtma (terram furfum ejicere, more talparum; vel pifces conto propellere), mùtti muld i. q. Lth. kurmráufis (cumulus a talpis aggeratus, qualem Saxoniae inferioris incolae Multe vocant), Efth. muld (terra). Pol. kret, R. кротъ (talpa) cet. Dobr. Inft. p. 242. fortaffe ad Lth. kratau (quatio) pertinet. — Lth. kárwẽ, Pol. krowa, Boh. kráwa (vacca), Bor. kurwan (vaccam) Dobr. Inft. p. 237. Lett. ahlaweete güfte Kuh (vacca fterilis, non gravida) ex Adj. ahlawa, Sl. іаловъ, Boh. galowý (fterilis) (Kopitar. Glagol. p. 86., R. яловая (vacca fterilis). Lth. berždzia karwẽ Id., fortaffe ex Lith. be (fine et Lat. in privat.) atque rad. vocis rodynos, R. рóдины, Ltt. raddiba (partus), Pol. rodzić (partum edere). Lth. bullus, Ltt. bullis, Scand. vet. bauli, Angl. bull Bulle (taurus). — Lth. werfsis cet. Part. I. 47., Sanscr. wrifcha (taurus). — Lth. tellyczia (junix), Ltt. telfch, G. fla, Sl. телецъ, Pol. cielę (vitulus). — Lth. kiaulẽ (fus, fcrofa), Ltt. kuilys Part. I. 43., Theot. med. gûl (aper) Grimm. II. 7., Sanscr. kôla (porcus), Gael. cullach (aper, verres), Hibern. coilleadh Pictet. l'Affin. p. 28., Efth. kult et kunt Eber,

Hackſch. Radlof. Bildungsgeſch. p. 52. — Lth. tékis (aries), Ltt. tekkis (vervex, dux gregis). — Lth. eris, Ltt. jehrs (agnus), Eſth. jäär (aries). — Lth. ûdra et żuwēdra (żuwis, piscis et edrus vorax?), Ltt. uhdris, Eſth. uddrus, R. вы́дра, Boh. wydra, Sanscr. udra Fiſchotter (lutra) Disq. Etym. I. 242. II. 598. — Lth. brēdis, Ltt. breedis (alces) Disq. Et. I. 85. II. 116. Apud Du C. Gloss. App. p. 44: βρέδον, ἔλαφον ἢ κεφαλὴν ἐλάφου.

2. *Aves.* Lith. lingē (milvus), Lett. lihja Weihe, Fiſchweihe; linga (funda), lihgotees (oscillo moveri), Lth. lingau, Inf. óti (pendeo, huc illuc moveor), laigau (libere circumcurſo), Ltt. lihgoht (exſultare), lihgſms, Lth. linkſmas (laetus). — Lth. errélis, Ltt. ehrglis, Pol. orzeł, R. оре́лъ, Theot. vet. âro Graff., Thes. p. 432., ling. Armor. (Bas-Bret.) er a. érer (aquila) Zeitſchr. f. Kunde des Morgenl. Vol. IV. fasc. 1. p. 32., fortaſſe ex Sanscr. ara (celer). — Lth. wanag's (accipiter), Ltt. wannags (accipiter, vultur, falco). — Lth. rarag's (vultur) Jeſ. 34. 14., Boh. raroh' Blaufuß, qui Lith. peſlys vocatur. — Lth. ſakalas, R. соколъ, Pol. sokól, Boh. ſokol (falco) Zeitſchr. l. l. — Lth. apoka (noctua), apokielis, Ltt. appohgs Käuzlein (Strix paſſerina), puhze (ulula; z pro litera k). Lth. ywas, Ltt. uhpis Uhu Popowitſch. Deutſche Mundarten p. 582., Theot. vet. ûfo, ûla, ûwila Graff. Theſ. p. 436. Grimm. III. 361. Zeitſchr. l. l. p. 31. — Lth. kiēkſtas (picus) Part. I. 45.; ex v. genēti (ramos praecidere): gennys, Ltt. dſennis Buntſpecht, Holzhacker (Picus maior et minor); dſilna, grüner Specht, Sl. желна Part. I. 57. (P. viridis et martius), Dobr. Inſt. p. 142., Boh. żluwa (Bienenſpecht) zelená (viridis); Lth. mellēta Grünſpecht, avis, quae apibus et melle vesci dicitur, Eſth. meltsas grüne (dial. Dorpt. ſchwarze) Specht. Vide Schmidt Lex. Ruſs.-Pol. p. 220. v. дятелъ. — Lth. tutlys, Ltt. pupputis, puppikis, Hung. babuk, R. попату́йка, Pol. dudek, Boh. id. et dedek Wiedehopf Grimm. III. 363. (Upupa epops), Perſ. هدهد, Sl. вдод Dobr., Inſt. p. 113., DC. κούκουφος, ex ſono avis, opinor, quem vario quidem modo populi ſunt imitati. Disq. Etym. II. 538. — Lth. warnas m. (corvus), warnà f. (cornix), Ltt. wahrns et wahrna, R. во́ронъ m. (Corvus corax), воро́на f. (C. cornix), Pol. wrona, Boh. wrána, Eſth. warres, Hung. varjú (cornix). Armor. (Bas-Bret.) bran (corvus), môr-vran i. e. Seerabe Legonideo, Gramm. Bas-Bret. p. 28., Frcg. cormoran, Angl. cormorant (praefixa v. corvus). Nexus inter haec vocabula et R. воръ (fur) intercedere nullus videtur, atque Sl. вранъ (niger), Boh. wrany

(colore corvino), wranjk Rappe (equus niger) ex avis nomine descendisse, non ipsa huic avi dedisse nomen. Lett. kraukls Kolkrabe, Pol. kruk (Corvus corax) Dobr. Inst. p. 250. — Lth. kowà Part. I. 55., Boh. kawka Dobr. Inst. p. 99., Holl. kaauw; et Lth. kosà (Pol. kos, merula), Ltt. kohsa et kohwahrs s. kohwahrns (compos. e wahrns cornix) Dohle (Corvus monedula). — Lth. szarka (C. pica) cet. Part. I. 69. — Lth. gegužė, Ltt. dseggufe, (Cuculus canorus) Disq. Etym. I. 84. Sl. гжегжолка Dobr. Inst. 206., R. кукушка, Pol. kukułka, Esth. kåggo. — Lth. wolungė (Oriolus galbula) cet. Part. I. 22. — Lth. strazdas, Drossel, Ziemer Popow. p. 380., Ltt. strasds, R. дроздъ, Drossel, Lat. turdus. — Lth. dagillis ex v. dagys (carduus) Distelfink, Stieglitz, Esth. tiglits, Ltt. ziglis, R. щеглёнокъ cet. (Fringilla carduelis) Dobr. Inst. p. 175. — Lth. erubė, jėrube, jėrublė, Pol. jarząbek, Boh. geřábek, R. рябчикъ, Suec. hjerpe (gelinotte des bois) Blumenb. Hist. nat. p. 168., Lett. meschu (i. e. silvarum) irbe Haselhuhn (Tetrao bonasia), lauku (i. e. camporum) irbe Feldhuhn, Rebhuhn, Suec. rapphoena, R. рябка s. рябъ (Tetrao perdix), Dobr. Inst. p. 315., cf. Comm. nostr. I. p. 57. R. рябина, Pol. jarząbina (Sorbus aucuparia), Ltt. irbene Quitschenbeerenstrauch, Gramm. Stenderi, wilder Flieder, Zwickholz, eiusdem Lex., frutex, in quo tetraones bonasiae insidere amant, foliis, ut Stenderus saltem narrat, formae ficulneorum haud absimilibus, ut diversus a S. aucuparia esse videatur, quanquam haec arbor a nonnullis Quitschenbaum vocatur (Popowitsch. p. 584.), Lett. girbes kohks Quitschenbaum. Lett. rubbens Birkhuhn (Tetrao tetrix), Scand. vet. riúpa-(tetrao), Grimm. I. 299., sed perdix femina III. 328., Suec. ripa (T. lagopus). — Lth. teterwà, Lett. tetteris, R. тетеревъ, Pol. cietrzew, Boh. tetřew mensſj (i. e. minor) Birkhuhn (Tetrao tetrix), sed Lth. teterwins diddysis (i. e. magnus) praetereaque kurtinys, (1. = Esth. kurt surdus. 2. urogallus), R. глухарь s. тетеревъ глухой, Boh. hluchý tetřew (Tetrao urogallus) ex v. глухій (surdus). Cf. Zeitschr. f. Kunde d. Morgenl. IV. 1., 30. Lth. medinnė wissta (pr. gallina silvestris) Birkhuhn, Lett. meddenis, Esth. mõttus (T. urogallus). Lett. meddiht, Lth. medzióti (venari) ex Lth. médis, dzio (arbor, lignum ad aedificandum), Scand. vet. meidr (arbor) Grimm. II. p. 508., fortasse Mandschuic. moo, Mong. modoun v. d. Gabelentz Gramm. Mandch. p. 4. Esth. mõts (silva, fruticetum), Ltt. mesch, G. scha Id. Quo modo Frcg. sauvage (silvaticus), Sanscr. composita e wana (silva) v. c. wanagó, Lat. silvestris et agrestis (ἄγριος) adhiberi solent, eodem plane etiam Lett. Gen. mescha (silvae), ut mescha

zuhka = Lth. medinnẽ kiaulẽ (aper silvestris), wildes Schwein, quam vocem Germ. wild non cum Leone (Angelſ. Sprachproben) ad verbum wollen (velle), sed cum Graffio Thes. p. 803. ad v. wald (silva) retulerim. Lith. v. c. etiam medinnẽ kráuſsẽ, vel girrû (silvae), laukû (campi) kráuſsẽ wilde Birn (pirus silvestris). — Lth. putpella, Ltt. paipale (Tetrao coturnix) cet. Jahrb. f. wiss. Krit. Jul. 1837. nr. 12. p. 92. — Lth. gaidys, Ltt. gailis (gallus) Disq. Etym. I. 94. Lth. wiſsta, Ltt. wista (gallina). Lth. koplúnas, Pol. kapłon (capo, gallus castratus) Kapaun, Lex. Germ.-Lith. p. 119., sed kaplonas, Pol. kapłan Kaplan. Ib. — Lth. powas, Ltt. pahwis, Pol. paw, Boh. páw, R. павлинъ (Pavo cristatus). — Lth. gérwẽ, Ltt. dſehrwe, Pol. żóraw, R. журавль, Boh. geřáb, řeřáb cet. (Ardea grus) Dobr. Inst. p. 140., Lat. grus, γερανός, Kranich, ling. Armor. (Bas-Bret.) garan f. (grus) Mithr. II. 73. Scot. (Gael.) còrr (grus, ardea, ciconia), Valach. кокóр (grus.) — Lth. genſsẽ, genżẽ, gerſsẽ (ardea), Ltt. dſehſe (ardea Lang., ciconia Elwer.), sicuti Boh. čáp (ciconia), Pol. czapla al. contra (ardea) Dobr. Inst. p. 99. Lth. gandras, garnas (ciconia). — Lth. baublys (i. e. qui ad instar tauri boat) Disq. Etym. I. 110. (Ardea stellaris). Du C. γηταῦρος fortasse eadem avis; et Lat. taurus parva quaedam avis, quae imitatur boum mugitum. Lett. uhdens wehrſis (pr. bos aquaticus), Hung. nádi-bika (in arundineto vivens taurus) et dobos gém (ex dob, Sanscr. dundubhi tympanum, et gém ardea, qſ. tympanista [Pol. dobosz] ardea). Lett. praeterea dumpis (1. A. stellaris 2. tumultus, turba), quod convenire videtur cum parte altera vocis Germ. Rohrdommel, forma antiquiore horotumpil ex v. horo (coenum, lutum) Grimm. III. 361. Lat. butio, butor Du C. fortasse ex v. bubere. Boh. wolawka peřesta. — Lth. ſlankẽ, Ltt. ſlohka Waldschnepfe, Pol. słomka, i. q. R. лежанка (Scolopax rusticula), Boh. ſluka, Boh. vet. zluka fiscedula, snepho (i. e. Schnepfe) Mon. Boh. ab Schaffarikio et Palackyo ed. p. 225. ex verbo Lith. ſlenku (repo), Theot. vet. zuoſlingan (rependo accedere) Grimm. II. 986., quod vel nomen avi isti inditum Schleicher indicat. Contra Lth. ſlẽkas, Ltt. ſleeka (lumbricus). — Lth. tikkuttis vel Perkúno ożys (i. e. Percuni Dei s. Jovis caper = Germ. Himmelsziege); Esth. tikkotaja, s. taiwa sik (h. e. caper coelestis); Ltt. ķikkuts s. ķikku kaſa (kaſa i. e. capra) = Gall. becassine (Scolopax gallinago). R. барáшекъ (pr. agnus). Lth. tilwikkas (Sc. arquata Brachhuhn, Schnepfe); cf. Popow. p. 175. v. Haidschnepfe. — Lth. pylẽ Lex. Germ.-Lth. p. 155., Lett. pihle (Anas domestica), Esth. piil s. piiloke (interj., qua advocantur anates). — Lth. gaigals (anas mas), gaga żasis (gingrit anser),

Esth. kagotaja Schnatterente, kagatama (gingrire more anserum cet.), kagutama kakeln, schnattern (more gallinarum cet.) = Lat. cacillare (gallinarum vox) DC., Batav. s. Holl. gagelen, Boh. kakolati gackern (anserum vox), káhati schnattern, ğağati, ğağotati gackern. R. гогота́ть gackern, га́гка, га́вка Eidergans (Anas mollissima), го́голь Quakerente (A. clangula), гага́ра (mergus). Lett. gaigale s. gaigalis Taucher, Fischgeier, gugatnis (fulica); kaija Möwe (larus), Esth. kaiak, kajakas Id., καύηξ, κήξ, Lat. gavia Disq. Et. T. I. p. LXXXII. — Lth. gulbē, Ltt. gulbis (olor, cygnus), sed Sl. лебедь, Pol. łabędź cet. Dobr. Inst. pag. 124., Theot. vet. albiz, Scand. vet. âlft, âlpt Schwan, Grimm. III. 361. — Lth. pémpē, Angl. pèwet, Hung. bibets, bibits et libuts (*l*, sic!). Ltt. ķihwite, Kiebitz (Tringa vanellus).

3. *Amphibia.* Lth. warlē, Ltt. warde (rana). Lth. gellezinnē warlē (rana ferrea i. e. testudo), cf. Turc. taschbagha (rana lapidea) Orient. Zeitschr. IV. 1. p. 35., Pers. سنگ پشت (qs. dorso lapideo), Ltt. juhras ruppuzis (maris rubeta) ar kaulu kaschoku (pelliceo ex osse), quocum conferas velim aenigma de nuce Comm. nostr. I. 9. Boh. střepnice, Russ. черепаха ex v. череп (testa, ostracium) Dobr. Inst. p. 186. Schischkovii Unters. T. I. p. 127., sicuti Lat. testudo ex v. testa, Valach. broscă (Frosch) țĕstósă. — Lth. ruppuižė, Lett. ruppuzis, G. tscha (ruppakschķis apud Elwerum), Pol. ropucha (rubeta; quod vocabulum, quum ex v. rubum descendat, origine longe diversa est). Cf. R. ропа, Pol. ropa (pus). —

4. *Pisces.* Lth. grużże (ed. 1. grużlis), Boh. hřiž Gründling, Lett. grundulis = Grundel, i. e. Gobio (Radlof. Bildungsgesch. p. 77.), Gobius, Kreßling, Kresse (Popowitsch. Vereinig. der Mundarten von Deutschl. p. 291—293.), Theot. vet. kresso (gobio, gracius) Graff. Thes. p. 615., coll. v. longinna p. 231. Saepius confunditur hoc piscium genus cum Cobite, Lth. szlyżis ein Schmerling, i. q. Russ. мульда (Cobitis fluviatilis), Pol. śliż rzeczny, Flußschmerle. Schmidtii Lex. Russ.-Pol. Vratisl. 1836. p. 454. Cf. Popowitsch. p. 512—514. — Lth. pyplys ein Steinbeißer, Pießker. Cf. Popowitsch. p. 559. v. Steinbeißer (cobitis) et pag. 504 v. Schlammbeißer. Cobitis fossilis sonum quendam edere valet (Blumenb. Hist. nat. p. 247.); haec causa nominum Lth. pyplys ex v. pypju (pipio pullorum gallinaceorum more), Peiffer apud Agricolam et Pipe apud Blumenb.;

praetereaque etiam Pol. piſkorz, Boh. pjſkoř Schlammbeißker ex v. pjſkati (ſibilare, tibia canere), Ltt. pihkſte Pihßker Piſc. It. ein Pfeiffack h. e. homo qui ſaepe ingemiſcere ſolet (coll. ſurſis), et pihkſteht, Pol. piſzczéć pfeifen. Ruſſ. autem пискáрь (Cyprinus gobio), Pol. kielb, R. кóлба, Gründling, ſecundum Schmidtii Lex. Piſcis Peißker dicti nomen aliud Lith. wingillis exhibet Mielckius, et wijunas Ruhigius ed. lex. 1. Cf. R. вьюнъ, вьюнóкъ (Petromyzon fluviatilis) Schlammbeißker. — Lth. aukſsle, ein Breitfiſch, Ukelay, Boh. aukleg Lauge Piſc. i. e. Cyprinus alburnus Blumenb. p. 256., R. уклéя, Pol. ukley, ukleyka et Ruſſ. калúнка Weißfiſch, sed Serb. клен Dobr. Inſt. p. 231.; haud ſcio an non ex Ruſſ. уклеúшь, Lth. klijóti (conglutinare), propterea quod ex eius piſcis ſquamis margaritae fabricantur, quas vitreas vulgo appellant. Cf. Montenegr. ukleja, Ital. ſcoranze, migratoriorum piſcium genus. Montenegro u. d. Montenegriner 1837. p. 61. — Lth. karpa eine Karpfe (Piſc.?), Blut-, Bruſt-Warze (papilla mamillaris); Lett. karpe Karpfe Piſc., kahrpis (papilla); R. кáрпъ, Boh. kapr Karpfe (Cyprinus carpio). — Lth. aparas, aparukas, Barbe, Boh. parma (Cyprinus barbus); R. барвенá. — Lth. karſsys, palſsas Breßem Piſc. i. e. Braſſe Popow. p. 68—69.; Graff. Theſ. p. 283., Boh. pražma, ſed R. лéщъ (Cyprinus brama). Lth. blejě Bley, Halbbreßem, ſed. Lex. Germ.-Lth. p. 535. Weißfiſch, p. 100. Blackfiſch, Bleye, blějas. Boh. bělice Weißfiſch, ex v. běleti ſe (album eſſe). — Lett. leſtes Butten. Piſc., Eſth. leſt. — Lth. apud Mielck. Lex. Germ.-Lth. p. 292. Karaus (Piſc.?) korúſas; R. карáсь, Ltt. kuhres (karruhſes) Karauſche (Cyprinus caraſſius). Popow. p. 217. — Lth. lynas, Ltt. lihnis, R. линь, Pol. lin, Boh. liň Schleie (Cyprinus tinca) Dobr. Gr. Boh. pag. 59. Inſt. pag. 271. — Lth. erſskětras et aſſětras (Lex. Germ.-Lth. p. 458.), Boh. geſetr, R. осéтръ Stór, Ltt. ſtohre (Acipenſer ſturio). — Ltt. tubjis et ſtubjis Part. I. p. 68., Tobiasfiſch (Ammodytes Tobianus). — Lth. menkě, Ltt. menza apud Elwerum: Dorſch (Gadus callarias), kamrahts eidem mager Dorſch, Langio mager Scholle, fortaſſe Lth. kembras (macer). Ruſſ. autem мéнь et менéкъ, Boh. mnjk, Aalraupe, Quappe, Druſche (Gadus lota) Popow. p. 1., quem piſcem quomodo Lithuani efferant, v. Part. I. 46. — Lth. wienpuſſě Flinder-Scholle (Pleuronectes), h. e. secundum etymon: uno latere, eam ob cauſam quod uni tantum lateri oculi inſident. Boh. plateys, Platteiſchen (P. plateſſa) Popow. p. 435. — Lth. eſserys, Ltt. aſſers ex Adj., opinor, aſs (acutus), Baarſch i. q. Párſch Popow. p. 423. (Perca fluviatilis). Radlof. Bildungsgeſch. p. 79. eum piſcem Börs dici ait propter pinnas ſetis (Bor-

ſten) ſimiles, percam autem ex Gr. πέρκος, ob puncta nigra. — Lth. eżgys, eżżegys, egżlys, jekſslys et pukys Lex. Lith. p. 64. 67. 212. et Germ.-Lith. p. 294. Kaulbaars (Perca cernua), Pol. jażdż, jazgarz; R. ершъ, Pol. okuń jazgarz Id. Schmidt, Lex. p. 225., ſed p. 23. бѣршъ (Perca aſper), Pol. okuń oſtrzyca Börſch. Ltt. ķihſis Kaulbarſch. — Lth. ſzamas cet. (Silurus glanis) Wels Part. I. 69. — Lth. láſsiſsas, Pol. łoſoś, Boh. loſos, Lachs cet. Disq. Et. I. 119. Lth. laſsiſsátě (margóji i. e. varia) Forelle, Lachsfahre Lex. Germ.-Lth. p. 192., Lachsforelle Lth.-Germ. pag. 142. Salmo. — Lth. ſtrepetys quidem Lex. Germ.-Lth. p. 43. (= kirſslys), 170. Aesche, Esche (a colore cinericeo) = Aaſch Popow. p. 2. (Salmo thymallus), ſed Lex. Lith.-Germ. p. 162. Jeſitze, Popow. p. 209—210. (yſicius, i. e. ſalmo, DC.) et, ſicuti p. 259., ein Bley, de quo vide Popow. v. Blickling p. 63—66. Cf. Part. I. 69. Lett. ſteepats Alantsbleyer, ſappals Alantsbleyer, Dünkarpe, Lth. ſsapalas ein Debel. Piſc. Apud Popow. p. 14—15. Alt, Alant, Döbel ſunt ſynonyma. Theot. vet. alant (capito) Graff. Theſ. pag. 241. — Lth. bruiżis, Pletze, Weißfiſch, alias mékſsras Pletze, Rothauge = Theot. vet. rôtouga (alburnus) Grimm. III. 364., Rothäugle = Weißfiſchlein, Alburnus Auſonii, Popow. p. 610. R. плотвá, Pol. płoć Plötz, Weißfiſch (Cyprinus idus). — Lth. lydeka, Ltt. lihdeks Hecht (Eſox lucius). — Lth. żobrys eine Zeerte Piſc. Popow. pag. 636. — Lth. ſterkas ein Zant Piſc. — Lth. ſilkě (halex) cet. Part. I. 66. — Lth. ungurys (Muraena anguilla). Ibid. p. 21. — Lth. ſallawa eine Murene Piſc. Fortaſſe non Muraena Helena, quam in Lithuanorum terra ignotam eſſe putem, ſed i. q. Morene, piſcis qui in lacu prope Morinum, oppidulum haud procul a Berolino ſitum, captari narratur a Popow. p. 391. — Lth. mallě, mallelě eine Moderlöſe Piſc. — Lth. wilkuczei (i. e. pr. parvi lupi) Stechbegel p. 330., dygnczei, dyglěs Stechbebel Piſc. p. 62., haud dubie ex v. dęgti (pungi, ſentire in corpore dolorem acutum), dygus (aculeatus), et fortaſſe i. q. Stichling, Angl. ſtickleback (Gaſteroſteus aculeatus) Blumenb. p. 224. Cf. R. иглá, Pol. iglica (Syngnathus acus) Nadelfiſch et иглá (acus Nadel). — Lth. ikrai pl., Ltt. ikri, Boh. gikry, R. икра (ova piſcium), Eſth. igger Caviar.

5. 6. *Inſecta et vermes.* Lth. wėżys, żio, Ltt. wehſis, ſcha, Eſth. wähk ſ. wähhi (cancer). Lth. weżio girnos, Ltt. wehſchu dſirni, R. жерновки (lapides cancrorum, Krebsaugen) Dobr. Inſt. p. 143. — Lth. kandě Motte (tinea),

Ltt. kohda f. kohde (oh = an Comm. noftr. I. p. 20.) Motte, Schabe, Holzwurm. Efth. koi Motte, Livon. Miete. Cf. Thunm. Nördl. Völker p. 90., qui perperam vocem Letticam ex Fenn. coi derivat; fons illorum vocabulorum eft Lth. kandu, Inf. kąfti, Ltt. kohdu, Inf. kohft, Pol. kąfać (mordere), Sl. кѫс (bolus, fruftum), Lth. káfnis. — Lth. uttẽlẽ, Ltt. utz f. utte (pediculus). Pol. wefz cet. (Id.) Dobr. Inft. p. 274.; Lth. wẽwẽfa (pediculus anferinus). — Lth. wábalis, Ltt. wabbols, wambuls, bambals (fcarabaeus), Theot. vet. wibil Graff Thef. f. v. et Popow. v. Wibbel p. 621.

II. PLANTAE.

Lth. amalis Mifpeln (immo Mifteln, non mefpila) auf einer Eiche, Linde, Ltt. ahmuls, R. омéла, Pol. jemioła, Boh. mylj, mẽlj (Viscum album) Dobr. Inft. p. 110. — Lth. aklai f. aklẽs Dann=Neffeln, Ltt. akli, akles taube Neffeln (Lamium Linn.?), ex Lth. aklas (caecus), Ltt. akls (caecus i. e. temerarius Wellig. p. 8.), propterea, nifi fallor, quod, fi tetigeris, pruritum non efficiunt more urticarum, quibuscum intercedit illis quaedam formae et habitus fimilitudo. — Lth. agóna, Ltt. maggons, Boh. mák, R. макъ (Papaver fomniferum), μήκων, Theot. vet. mâgo, Graff. Thef. p. 652. Grimm. III. 372., Disq. Et. I. 113., Mohn, Magfamen Popow. p. 380. Radlofius (Bildungsgefch. p. 194.) explicat vocem aut ex Efth. maggama, Lth. mẽgóti (dormire), Ltt. migt (obdormifcere), Scand. vet. mók (fomnus levis), R. мигать (nictari, blinzeln) aut ex v. Mond (luna). Explicatio pofterior a veritate longiffime abeft; de priore, quam pridem propofuit Harder. Adnot. ad Stender. p. 9., dubius haereo. Illudit nobis fortaffe aliqua veri fpecies, aeque ac Gr. ὄπιον, propterea quod defcendit ex v. ὀπός = Lat. fapa, Theot. vet. faf i. e. Saft, nullo prorfus cum Lat. fopire, Sanscr. fwap cet. vinculo jungitur. — Lth. agurkas didifis i. e. magnus (Georg. didi Klapr. Af. Polygl. p. 114.) aut molugas (cucurbita) et agurkas mažas i. e. parvus (Cucumis), Pol. ogorek, Lett. gurķis, Gurke cet. derivata funt ex Byz. ἀγγούριον (cucumis) DC., cuius nafalis periit. — Lth. erfskẽtis, Ltt. ehrkſchķis (dumus, fentis); cf. Lett. ihkſchķis, Lth. nykfstis (pollex), et Gen. pl. rihkſtu f. rihkſchķu (virgarum)

ex ſing. rihkſte, Lth. rykſtē (virga). Lth. eſſei, eſſùkai m. pl. Roßſchwanz, Kannenkraut. Eſth. oſſi Kannenkraut, osjad dial. Reval., osja Dorpt. Schachtelhalm; utraque dial. Schabe= oder Moraſtgras; Kannenkraut. Lett. ſirgu (i. e. equorum) aſchki Kannenkraut, aſchki Schachtelhalm, it. die Schweifhaare der Pferde Wellig. pag. 12.; aſchas, aſchenes Schachtelhalm (Equiſetum); aſchki Binſen, Schilf; aſchu (aſchku) ſeets Haarenſieb. Fons denominationis fortaſſe Lth. aſsutai pl., Ltt. aſtri (ſetae in equorum caudis), quae vocabula utrum ex Lith. aſswa (equa) an ex Lett. aſte (cauda) deducere iure poſſis, in ambiguo ſane eſt; atque adeo Lettorum Adj. aſs (acutus) propter equiſeti aſperitatem in examen vocari licet. Ruſſ. хвóщь (Equiſetum) ad v. хвóсmъ (cauda) reduci poſſe credit Dobr. Inſt. pag. 211. Mielck. p. 131. praeterea Lith. ſzurrēs Schachtelhalm (Disq. Etym. I. 273.), krekēſos Kannenkraut, et krēnēſos Katzenzagel Herb. adducit. Equiſetum vero Popow. p. 637 — 8. Zinnkraut vel Kannenkraut eam ob cauſam vocari ait, quod ad vaſa ſtannea polienda adhibeatur, eiusque denominationem aliam addit Katzenſchwanz vel Katzenzal (corrupt. ex v. Zagel, cauda?). — Lth. awētē Himbeere, Ltt. aweeſchi Hin= oder Madebeeren (fort. propter vermiculos, Maden), i. e. morum Idaeum. Ruſſ. малúна, Boh. malina cet. — Lth. élkſnis, Lett. elkſnis, alkſnis, walkſchnis, Boh. olſſe, wolſſe (alnus) cet. Part. I. 18. — Lth. ēglē, Ltt. egle (abies), preede (pinus) Harder p. 38. Voce Ruſſ. иглá (acus, Nähnadel) etiam arborum acus, Nadeln, Tangeln denotantur, ita ut ad hanc trahi placuerit quidem ēglē, ſed vix R. éль (Pinus abies), Boh. gedle cet. Dobr. Entwurf p. 23. ed. 1813., qui, vereor tamen ut recte, Graecorum etiam ἐλάτη comparat. — Lth. jēwa, Ltt. eewa Faulbaum (Rhamnus frangula). Boh. kruſſina, R. крушúна. Popow. p. 114. — Lth. epuſse (Populus nigra). Lth. pēplē (Populus) Gen. XXX. 37., Ltt. pehpeles Pappeln. Popow. p. 422. Lth. drebullē Eſpe, Boh. oſyka (Populus tremula) ex v. drēbēti, Ltt. drebbeht (tremere), Lth. drebullys (tremor, terror; cf. Sanſcr. drĭbh, timere), drebkullys (Deus qui terrae motus efficit; kullu, ferio) i. q. σεισμοχράτωρ DC. — Lth. oſis ſ. ûſis, Ltt. ohſis, Ruſſ. ясень, Boh. geſen Eſche, Theot. vet. aſc (fraxinus) Grimm. III. 369. — Lth. uſnis, Ruſſ. océmъ, Pol. Boh. oſet (carduus), fort. non ex Lith. uſai Stutzbart, die Wonzen = wąs, Ltt. uhſa, R. усъ (myſtax) Dobr. Inſt. p. 269., ſed, propter aſperitatem, ex Lett. aſs (acutus). Cf. Boh. oſtj (ſpicarum cacumina), woſtj, et oſtrý (acutus). Lett. uſchnes Döbelkraut, Diſteln, vel frequentius guſchenes (Harder. apud Wellig. p. 130.), in ſibilanti litera non congruit cum Lth. uſnis, atque inſuper diverſam

plantam denotare videtur. R. ожина (Iuncus paluſtris). — Lth. obẽlis, Ltt. ahbele, R. яблонь, Boh. gabloň Apfelbaum (pomus). — Lth. jaworas, Ahornbaum, Boh. gawor Mon. Boh. p. 213., Hung. javor-fa (acer), R. яворъ (Platanus orientalis), Pol. jawor' Maßholder, quae arbor ab Popow. p. 354—356. Acer campeſtre nuncupatur. Lth. aornas Ahorn, Maßholder Lex. Germ.-Lth. p. 19. e Germ. — Lth. jowaras eine weiße Büche, Pappelbaum; atque etiam jawor Weißbüche (Carpinus) apud Sam. Linde; veruntamen hac in re caſtigatur ille ab Dobr. Inſt. p. 200. — Lth. juddrai, judros Löthhardel, ein Unkraut im Flachs, ſed Lex. Germ.-Lth. p. 187. Flachsdotter; Lett. idri Leindotter, Filzkraut, unächt Flachs; Eſth. juttra Leindotter dial. Rig., juddra (herba inutilis, in lino quae invenitur) dial. Dorpt. Cuſcutam his denominationibus ſubeſſe patet ex iis quae adnotavit de hac planta Popow. pag. 153., quam variis nominibus Flachsſeide, Filzkraut atque adeo Flachsdotter, aliis, nuncupant; ſed fortaſſe translata etiam, quamvis falſo, vox eſt in herbam, ex qua oleum exprimitur, longe ab cuscuta diverſam, nimirum Leindotter, Myagrum, Alyſſum (Popow. p. 338.). In Lex. Mielck. Germ.-Lth. p. 323. Leindotter vocabulo ſwẽrẽs redditur, quod ipſum Lex. Lth.-Germ. p. 267. juxta ſe poſitam habet verſionem Germanicam Hederich, Reppſaat (Boh. řepj oleg Rüböl); cf. Popow. p. 488. Praeterea invenio Lth. ſzwitrẽs Löthhärdel, Unkraut im Flachs, et walaknà die Hardel vom Flachs, Hanf (acus lini?). — Lth. czóbras Pfefferkraut, quam vocem Germanicam Schellerus in Lexico non ſolum Lat. nomine: Lepidium latifolium, ſed etiam: Satureja hortenſis reddit; Satureja autem Serbis чубар Dobr. Inſt. p. 181., Boh. čubr Mon. Boh. pag. 211., Valach. чимбръ Gartenſaturey, R. чаберъ, Pol. cząber, Gr. θύμβρα. — Lth. lẽlija, Ltt. lelje, R. лилéя, Hung. liliom, Lilie (lilium). — Lth. lenſsẽ, leſsukkas, Linſe (lens), Ltt. lehzes, Eſth. läàts, Valach. линте, Sl. лѧща Dobr. Inſt. p. 91. Radlof. Bildungsgeſch. p. 145. Cf. Ltt. lehzas, lehzẽnes, Eſth. läàtſe, leted Maſern (morbilli) et Lat. lentigo. — Lth. lubyſtos, Ltt. lupſtaga, luſtaji Liebſtock, Theot. vet. lubiſtechal Graff. Theſ. p. 81., Hung. loeböſtök, Eſth. lipſtock, et läbes hain (hain, foenum, gramen), Boh. libček, Angl. lovage, Frcg. livêche mira corruptelae varietate deſcendunt ad unum omnia ex Lat. liguſticum, leviſticum. — Lth. linnai pl., Ltt. linni, Pol. len, R. лёнъ, Eſth. linna, Lein, Lat. linum, λίνον. — Lth. pakullos, Ltt. pakuls Heede, Werg, Eſth. pahkla, paggel, R. пакля (ſtuppa). — Boh. kaudel (ſtuppa), Sl. кѫдель (penſum lini) Dobr. Inſt. p. 105., Lth. kôdas (galerus avium), kodélis (galerus plumeus parvus; Wickel zum Spinnen, faſciculus),

Ltt. kodelſch, G. ła (fasciculus lini, ſtupae vel lanae) Docke, Wickel, Deiſſel (dial. Hannover. dîſse, quocum conf. Theot. med. dëhſen, linum frangere, vertere, Grimm. II. 40.), Pol. kądziel, Budiſſ. kudźel Spinnrocken, kudźen Locke Seiler. Gramm. Budiſſ. p. 14. 15., Sl. кѫдри (cincinni) Dobr. Inſt. p. 105. 251., Lth. kudlà (villus), kudlótas (villoſus), Ltt. kudlis (qui perplexos habet capillos, neque unquam eos pectendo expurgat), kuſchels, Lth. kudlas (canis pilis crispis, Pudel). — Lth. lëpa, Ltt. leepa, R. ли́па (Tilia europaea). — Lth. lazdà (baculus, corylus), Ltt. lasda, lagsda (corylus), Samog. „Lasdona avellanarum Deus" Laſicz., et Hiaern. Mon. Livon. T. I. p. 34. Pol. laska (baculus), laskowy (colurnus) cet. Dobr. Inſt. p 125., R. лясго́вина (corylus) num pro cognatis habenda ſint, pro certo non affirmaverim. Lth. rëſsuttis, Ltt. reekſts (nux) fortaſſe i. q. R. орѣ́хъ, Pol. orzech, orzeſzek (nux) cet., Lett. Wahzſemmes reekſts (i. e. Germaniae nux), Lth. Itóliſskas rëſsuttis Lex. Germ.-Lth. p. 536. i. e. Italica, Pol. orzech włoski = wälſche Nuß, Wallnuß, R. гре́цкой орѣ́хъ i. e. Graeca (Fructus juglandis regiae). Perſica Romanis. Radlof. Bildungsgeſch. p. 218. — Lett. mahras rutks, mahrrutki, Eſth. maarja ridk, quaſi vero, quanquam hoc negat Harder. ap. Wellig. p. 73., ab Maria (Eſth. Maarja, Lett. Mahre) ita diceretur herba, atque Eſth. etiam mádda-reikas (reikas Rettig, raphanus; mádda pus; putris; paludoſus). Theot. vet. meriratih, Meerrettich (Cochlearia armoracia) neque a radicum Möhren dictarum genere, neque a mari (Meer), ſed ex v. Mähre (equa) derivandam eſſe vocem probatum it adducto Angl. horſeraddiſh Minnerus (Entſt., Weſen und Erſchein. der menſchl. Spr. pag. 80.); nihilo tamen minus, ſi Italici ramolaccio, armoraccio et Lat. armoracia praetereaque nominis Armoricae (i. e. juxta mare ſitae provinciae) DC. ratio habeatur, ſuboderari poſſis in vocabulo Meerrettich maris nomen. Cf. Sprengel, Geſch. d. Bot. T. I. p. 114., Radlof. Bildgsgeſch. p. 177. et Lth. krënai cet. Part. I. 16. Lettis praeterea ſwehts rutks (i. e. ſacer, ſenſu malo. Stender Gramm. § 210.). — Lth. ridikkas, Ltt. rutks, Boh. řetkew, R. рѣдка, Pol. rzodkiew, Theot. vet. ratih cet. Grimm. III. 373. ex Lat. radix, ſicuti etiam Radieschen. — Lth. meldai (iuncus), Ltt. meldri, meldi. — Lth. moteržolës Mutterkraut, Fenchel, Lett. mahteres Mutterkraut Lang. — Lth. moras, Boh. moruſſe, Pol. morwa, Eſth. mori marri (marri, baccae) et muli, quod propius accedit ad depravatam formam Germ. Maulbeere, Angl. mulberry, Holl. moerbezie, Frcg. meure, Gr. μόρον, Lat. morum, morus. Ruſſ. шу́товое де́рево (morus arbor) ex Perſ. توت — Lett. Mohra wihrs, Eſth.

Mori mees, Lth. Murrinas Mohr (Maurus), ſed Ltt. mohres, Eſth. mo:
pl. (paſtinacae, herbae hortenſis genus), Lith. (Lex. Lith.-Germ. p. 81. Germ.-I
p. 345) girmolē gelbe Möhre, Rübe, alias mòrkas, „paſtinaga, morha, pa
nacum" Graff. Thes. lit. P. p. 354. et Theot. vet. moraha (paſtinaca) Grir
III. p. 373., Gael. miùran, Pol. marchew, R. морко́вь Mohrrüben (Daucus caro
Lth. paſternókai, Boh. paſſtrnák, paſſtinák, Paſtinake, Paſternak (paſtina
— Lth. negelka, Ltt. negelkene, Eſth. nägelkenne Nelke, contr. ex fo:
Nägelke, i. e. Dem. vocis Nagel, Lett. nagla (clavus) propter huius floris ſimilit
nem cum clavo, aeque ac Lett. nagłini Gewürznelken, Näglein, Angl. cloves, :
clavi proprie. Lth. gwaizdikas gelbe Nägelein Lex. Germ.-Lth. p. 355., ſed gw
dikkas Sammetblumen. Flos Africanus maior. Ib. p. 399. et Lth.-Germ. p.
Sonus vix differt a Russ. гвозди́ка, Pol. gwóździk (tam Dianthus caryophy
Gartennelke, Hung. ſzeg-fü [ſzeg clavus; fü gramen], quam Caryophyllus aro
ticus, Gewürznelke), quae redeunt ad гво́здь (clavus, paxillus); atque Popow. p. 4
Sammtblumen (Lett. ſamtenes) Indianiſches Nägelein, türkiſche Nelke, (Tagetes) v
eiusdem floris nomina obſervat. R. ба́рхатецъ, Pol. szaran'cza aksami
Tagetes patula, ex R. ба́рхатъ, Pol. akſamit, Lth. akſomitas, ſammatà,
μιτον, exametum DC. Sammt. — Lth. dilgēlē et nûtērē, Ltt. nahtres, N
(urtica), Angloſax. netele Grimm. III. p. 373. — Lth. néndrē, Ltt. nee
(ſcirpus, calamus). — Lth. ropē, Rübe, R. рѣ́па (rapa) Radlof. Bildungsge
p. 180. Graff. Thes. p. 352., Lth. rapúkkas Repuckenrübe Lex. Lith.-Germ. p. :
Brucke, harte Rübe, alias gruczkas p. 227., R. брю́ква (Braſſica napobraſſica),
brukiew Kohlrübe. — Lth. remunē Romey (herba quaedam officinalis. Vide H
knoch. Alt u. Neu Preuſsen p. 353.), Kamillenkraut, Boh. rmen, R. рома́шка,
maruna rumiankowa Kamille. — Lth. rēžukai et (Lex. Germ.-Lth. p. 3(
czērúkai pl., R. рѣжу́ха Brunnenkreſſe (Siſymbrium naſturtium aquaticum)., I
řeřicha Kreſſe. R. жеру́ха, Pol. rukiew (i. e. Kreſſe) rzeżucha wodna B
nenkreſſe. — Lth. ruggei, Lett. rudſi, R. ро́жь Roggen (ſecale). — Lett. ru
mehſis (fungorum rutilorum terreſtrium genus), Lth. rudmēſē ein Erdſchwa
Rytske (Popow. p. 196. de vv. Reiske, Riezchen cet.). — Lth. ruta, Eſth. ruut, R. р
Boh. ruta Raute. — Lth. barawykas eine Steinpilze, ein gedörrter Kochſchwamm, Ltt. b
rawihka (boleti ſpecies magna et fuſca), R. борови́къ (Boletus bovinus). — Lith. b
wikkai Wintergrün, herba, ex cuius foliis coronae conſeruntur per hiemem; R. барве
(Vinca minor), Pol. barbinek zwyczayny Sinngrün, Boh. barwjnek (non e

barwa Farbe, ut putat Thamius) Ingrün, Sinngrün, Wintergrün, cf. Popow. p. 625., Theot. vet. perewinca (Graff. Thes. p. 895.), Sinngrün, i. e. Immergrün (semper virens) ex Sanscr. sanâ, Goth. sinteinô (semper); Lat. vinca pervinca Lex. Lat. Freundii, et Schelleri Germ.-Lat. v. Wintergrün. Valach. саския. — Lth. bruknēs Moßbeeren, quae baccae quum in paludibus turfosis sphagno repletis crescant (Schlechtend. Flora Berol. I. p. 219.) ex v. Mos (terra uliginosa) Popow. p. 520. coll. 471., Grimm. III. 373. potius quam ex v. Moos (muscus) nomen suum Germanicum acceperunt. Vox Lith. cohaerere mihi videtur cum Boh. borůwka Heidelbeere, Bickbeere. Nimirum Pol. borówka non de una saltem vaccinii specie adhibetur. Schmidtius Lex. Russ.-Pol. p. 358. habet Pol. borówka żórawina (i. e. gruum; cf. Kronsbeere = Vaccinium vitis Idaea, R. брусни́ца, ex v. Germ. Kranich, nisi fallor, et Lth. gerwũgēs gruum baccae i. e. Rubus Brombeere; Lett. dsehrwenes. Kransbeeren), i. e. R. клю́ква Moosbeere (V. oxycoccos); porro borowka czarna (i. e. nigra), R. черни́ка Heidelbeere, Lett. sillenes (sills caeruleus) Blaubeeren (V. myrtillus). Lett. bruklenes Strickbeeren, et ad calcem Gramm. Stender. ed. 1. p. 16. bruhklenes Heidelstrauchbeeren. Hupel. Idiot. p. 35. auctorem rei sibi ignotae adducit Fischerum, Bruckling vocari „die Gelée von Johannis- oder rothen Heidelbeeren." — Lth. burrokai ein Gericht von rothen Rüben ohne Blätter, R. бураки́ (insculum ex betis), Pol. buraki pl. (betae in agro, cibus quidam. Bandtk. Gramm. Pol. §. 155. p. 183. *) ex sing. burak (beta, rothe Rübe). Cf. Radlof. Bildungsgesch. p. 180. Popow. v. Ranrübe p. 457., Mangold 348., qui illius herbae radicem, huius folia tantum adnotat comedi vulgo solere. Lth. swiklas cet. Part. I. 67. soni similitudine quidem Lat. betae nomen: Sicula Plin., Sicla, Cicla medicis temporis serioris (Popow. l. l.) in memoriam revocat, quanquam necessitudo vix ulla inter haec verba intercedit. Hupel. Idiot. „Beete = rothe Rübe; burkane die Möhre,

*) Apud Lithuanos, Lettos atque adeo Esthones is usus obtinet, ut multa nomina, frugum et instrumentorum maxime, in Plurali tantum numero, aut eorum Singularem certe alio sensu adhibeant. V. c. Lith. sing. awiżis (granum avenae), áwiżos, Ltt. ausas, Esth. kaerad (avena); Lth. ruggys (granum secalis), pl. ruggei, Ltt. rudsi, Esth. ruggid Roggen (secale); Lth. kwĕtczei, Ltt. kweeschi, Esth. nisfud (triticum); Lth. linnai, Ltt. linni, Esth. linnad (linum); Lth. kámanos pl. (frenum); Esth. kårid (Sanscr. kartrì, forfex) pl. aeque ac Frcg. les ciseaux. Cf. Mielcke Gramm. Lith. p. 72., Rosenberger. Gramm. Lett. p. 30., Hupel, Gramm. Esth. 1818. p. 140. In lingua Italica i segali, gli orzi, i lini cum multis aliis similiter. Fernow, Gramm. Ital. ed 2. p. 99. Neque a Latino sermone alienum prorsus numeri Pluralis in his usum esse ostendit Ruddim. Gramm. Lat. ed. Lips. p. 141. not. 19., ut: avenae, hordea, pisa cet.

gelbe Rübe oder Wurzel. Nonnullis adeo, ficuti in lingua Esth., borkane", Esth. porkan Möhre, Livon. Borkane, R. баркань 1. Berkan (telae genus) 2. Möhre. Ltt. burkahne gelbe Rübe. — Lth. baczwinnei, û m. Bartsch, Ltt. batschwinfch, G. pa, ein Kohl von Beetenblättern. Stender. ad calc. Gramm. ed. 2. p. 20. — Lth. barſstis Bartsch Herb., barſcczei pl. (cibus fic dictus), plikbarſsczei Bartsch, von lauter Rotherübenblättern, fed burrókai Bartsch, von lauter Rotherüben gehackt. Mielck. Lex. Germ.-Lth. p. 70. Lett. bahrkfchke Bartsch, Bärenklau, ex qua herba boni faporis cramben parari dicit Stenderus; Lth. barzdzei, quod derivat Mielckius ex v. barzdà (barba), Bärenkraut. Pol. barszcz Bärenklau Herb.; iusculum acidum ex betis. Ruffin. борщь Sauerſuppe. I. Lewicki, Gramm. ling. Ruthen. in Gallicia. Przemysl. 1834. p. 14. Schmidtius Lex. Russ.-Pol. p. 36. „бóрщь (Heracleum ſpondylium), Pol. barszcz polski Bärenklau Herb., barszcz, zupa barszczowa Barſchtſch, Art ſaurer Suppe"; „Porſt Sphondylium Rupp. Bärenklau" Popow. p. 442. — Lth. burnotai (flos quidam colore rubro vividiore), „burnotins, Pol. brunatny purpurn" Krauſe p. 44., Mielck. Lex. Germ.-Lth. p. 379., Boh. brunát (purpura), brunatny (purpureus; e fusco ruber braunroth). Graff. Thes. p. 311. brûn (furvus, purpureus). — Lett. bumbehris (pirum), Esth. pumberi pu (pirus). — Lth. bapkas, Boh. bobek, R. бобки (fructus lauri; Du C. Gloss. App. p. 43. βοῦς ſenſu quidem eodem, ſed etymo haud dubie diverſo); Lth. bapkû médis, alias lauras, R. лáврь (Laurus nobilis), Pol. laur bobek, ex v. bób, R. бóбь (Vicia faba); Lth. puppà. — Lth. blakuttēs (ſemen coriandri), ex v. blakē, Ltt. blakts (cimex), eodem modo quo Gr. κορίαννον ex v. κόρις, R. корïáндрь, Pol. kolendra, koryandez, Boh. koliandr. — Lth. blindis Saalweide (ſalix), Ltt. blihgſne, blihſne Lorbeerweide, R. чернотáль (Salix pentandra). Lth. karklai Weidenſtrauch, Lett. kahrklis Bachweide. Lth. glosnis Weidenbaum; žilwiczei, ſsilwiczei friſche Weiden; fortaſſe Pol. wić (vimen, vitex), Lett. wihtols Weide. — Lth. werba (palma arbor), werbû diena (dies dominica Palmarum), R. вербы f. pl. (palmae), вéрбница (hebdomas antepaſchalis, dies dominica Palmarum) ex v. вéрба (Salix caprea, Palmweide), Boh. wrba, Pol. wierzba (ſalix). Lett. puhpuli (Palmen, it. Bachweidenblüthe). Palmen i. q. amenta s. iuli ſalicis, nucis, coryli Popow. p. 228. — Lth. wiržei, birzdzei Lex. Lith.-Germ. p. 331. incerta quaedam herba, ſed Lex. Germ.-Lith. p. 270. Heidekraut, Lett. wirſnes, uſitatius wirſchi (Harder. apud Wellig. p. 137.) Id., Boh. wřes, Pol. wrzos, R. вéресь (Calluna s. Erica

vulgaris). Nomen ericae Germanicum adducit Radlof. Bildungsgeſch. p. 200. Brüſch, bruscus, quam Celticae originis vocem putat Adelung. Mithr. II. 50., ſed bruscus DC., Frcog. brusc alia planta eſt, nimirum Lat. Ruscus. Ceterum in lingua Scot. (Gael.) invenitur fraoch (Erica vulgaris). — Lth. Lex. Lith.-Germ. p. 329. Germ.-Lth. p. 118. wildalgis wilder Kalmuß, wilde gelbe Lilien, Schwertel, Lth.-Germ. p. 330. wilkdalgei blaue Lilien, Schwertel, ex v. dalgis, Ltt. dalgs (falx), niſi fallor, propter foliorum formam. Cf. Russ. косáтникъ Schwertlilie (Iris) ex v. косá (falx). — Lth. wárputis Queckgras ed. 1., warpuczei pl., Ltt. wahrputnes, wahrpu ſahles Rechgras, Quecken, Hundegras, i. q. in Auſtria der Bayer (Popow. p. 451 — 2.) = Boh. peyr, Pol. perz, R. пырéй (Triticum repens), quocum Radlof. p. 129. componit Gr. πυρός; Lettis limitaribus (Tahmneeki) puhrji revera Weizen (triticum) ſonat. — Lth. wyſsna (ceraſum), wyſsnĕ, Eſth. wisla- s. wisnae-pu, R. ви́шня (Prunus cerasus), Pol. wiśnia (ceraſum), Budiss. wiſcheñ (acidulum ceraſum) Seiler. Gramm. Budiss. p. 15. i. q. Turc. وشنه Caſtelli Lex. Pers. p. 46., Valach. wiszine, Boh. wiſſnĕ (Weichſelkirſche), in Saxonia Weichſeln (ceraſa acida) Popow. p. 244., Theot. vet. wîhsela (Weichſelkirſche), cromella, Graff. Thes. p. 738., ſed wîhsila (ceraſum duracinum) Grimm. I. 197. ed. 2. Cf. Radlof. Bildungsgeſch. p. 216. — Lith. winkſsna eine Wiecke, Rüſterholz, Ltt. wihkſne Buchbaum, ſchwarze Rüſter. Lth. gũba Rüſterbaum, Ltt. gohba Reeſterbaum, Schwarzreeſtern. Popow. p. 490. ſqq., ubi etiam Ilme, Boh. gilm Ulme (ulmus) et waz, R. вязъ (Varietas ulmi campeſtris). — Lth. wingirykſstis Methkraut, Schlangenkraut, fortaſſe i. q. Ltt. wihgreeſchi „Mehdwurz, Schlangenkraut" apud Langium (Lyſimachia, quae in humidis pratis provenit et in Auſtria vocatur Schlangenkraut? Popow. p. 426.), ſed „Kalkuhnengras in den Heuſchlägen faſt wie wilde Fliedern" apud Stenderum. — Lth. palĕjus, Ltt. palleijas Polei, R. полéй (Mentha pulegium). — Lth. petruſskai, R. петру́шка, Pol. pietruszka, Boh. petružel Peterſilie (Apium petroſelinum). — Lett. papari, papardi, paparſchi, Pol. paproć, R. па́поротникъ Farrnkraut (filix), Lth. Lex. Germ.-Lth. p. 176. papartis, czio m. Farrenkraut, ſed Lth.-Germ. p. 191. ein Färbekraut, et paparczei m. Hahnenfuß Herb., Boh. kapradj (filix) Dobr. Gramm. Boh. p. V. Disq. noſtr. Etym. II. p. 106.; una labiali permutata ſicuti in Alban. κεπούτζε (Xylandr. Gramm. p. 236.) = Pers. پاپوش, Frcg. papouche (calceamentum, Pantoffel). — Lth. pjulkĕs, Veilchen, Ltt. pijoles s. wijoles Part. I. 15., R. фїáлка, Boh. fiala, fialka, Valach. viorea (viola). — Lth. puſsis (pinus), Alban. πίσ̈ε Kienbaum. — Lett. putte-

nes Quitſchbeeren, Vogelbeeren. Lth. Lex. Germ.-Lth. p. 307, Krammetbeer: puttino, ſzermukſznû ſigas (cf. Comm. noſtrae Lith. Part. I. p. 70.), ſed Lth.-Germ. p. 215. puttinis der Kalinkenbaum, i. e., teſte Heysio Lex. Germ. s. v., in Sileſia maxime i. q. Waſſer- oder Hirſchholunder. Boh. kalina f. Bachholder, Bachholunder, Schwelkenbaum, Droſſelbeere. Lex. Thamii. Cf. Popow. p. 529—531. v. Schwelke = Kalinkenbaum ſive Droſſelbeerſtrauch, quanquam, id quod affirmet Zinkius, huius arboris baccas ſuaves turdis eſſe, a ſe nesciri ait Popowitſchius. Idem p. 585. pro Sorbo aucuparia s. Vogelbeerbaum etiam nomen Quitſchenbaum affert (v. ſupra Lett.). R. кали́на (Viburnum opulus) Maßholder. Teſte Popow. p. 354. Lat. ſerior. clenus i. q. Maßholder. Lett. klawa Lehnen- oder Ahornbaum, Lth. klėwas Leinbaum, klewinnis, Pol. klonowy (acernus), R. кленъ, Pol. klon jaworowy (Acer platanoides) Ahorn, R. черноклёнъ (Acer campeſtre) gemeiner Ahorn, Boh. klenice, f. Leimbaum, Weißahorn, Spitzahorn, klenka f. Leimbaum. Dobr. Inſt. p. 230. Schaffar. et Palack. Mon. Boh. p. 214. Apud Popow. p. 336—338. Leinahorn s. Acer montanum tenuiſſimis et acutis foliis. — Lth. gailės f. Porſch Herb., i. e., niſi fallor, Ledum paluſtre. Graff. Theſ. T. III. p. 215. R. багу́льникъ, клопо́вникъ. Quia ledum propter temulentiam et dolores capitis famoſum eſt (Popow. p. 442.), quae cereviſiae admixtum bibenti affert, originem traxiſſe vox Lithuanica mihi videtur ex Adj. gailus (venenatus, iratus, acer). — Lth. garſtytis, R. горчи́ца, Pol. gorczyca (sinapi), gorzki (amarus) Dobr. Inſt. p. 315. — Lth. grikkai, Ltt. grikki, R. гре́ча, гречи́ха, Pol. rdeſt gryka Buchweizen (Polygonum fagopyrum); „Blende, corrupta ex polenta voce", in Teriola (Lewald, Tyrol II. 151. 188.). Valach. harisca. „Fagopyrum esculentum Mönch. Aechter Buchweizen, Heidekorn, Haden, Blende, Gricken", Koſteletzky Mediz.-Pharmac. Flora p. 1420. Vocabulum illud derivandum duco ex Graecorum nomine, propterea quod circa a. 1500. fagopyrum ex Graecia et Aſia in Europam migravit. Link, Urwelt ed. alter. p. 415. A Tataris et Saracenis, nec non a paganis alios populos denominationem huius frumenti formaſſe monſtravi Disqq. Etym. II. 116. ſq. — Lth. gruzdai (boletorum ſpecies, Tannen-Rietzken), R. гру́здь (Agaricus piperatus). — Lth. kopústai, der Kumſt, weißer Kohl, Capiskraut Lex. Germ.-Lth. p. 119., Ltt. kahpohſts, Eſth. kapſtas, Hung. káposzta, Pol. kapuſta, R. капу́ста (Braſſica oleracea) Kohl, Kraut. Vide Schmidtii Lex. Russ.-Pol. p. 345., ubi varia braſſicae genera enumerantur, Popow. p. 166. ſqq. In Lex. Germ. p. 907. Heyſius Komſt = 1. lac denſatum. 2. braſſica capitata muriatica explicat ex Lat. compoſitum, cui voci etiam Ital. composta et Freg.

compôte originem debeat. Fortaſſe hinc Slavis uſitatae denominationes braſſicae exortae ſunt, quanquam mirum foret, ſi nusquam locorum reſtitiſſet naſalis literae veſtigium; et praeterea vocabula: caput, Kopf, Haupt in multis braſſicae nominibus ineſſe patet, ut Braſſica capitata Linn., Kopfkohl (Krautköpfe, Kohlhaupt), Hauptkraut, Suec. hufvudkål, Dan. hovedkaal et kabudzkaal, Holl. kabuyskool, Angl. cabbage, Frcg. cabus et Lat. med. gabuſia Du C., diall. Germ. Kabbeß (Heyſe Lex. Germ.), v. c. Teriolenſi (Lewald, Tyrol II. 150.), quae poſtrema vocabula, etiamſi non recta via, ſed, in auxilium aſſumptis Ital. cávolo cáppuccio Kopfkohl, lattúga cappuccia Kopfſalat (Ital. cappuccio Kapuze, Mönchskappe), per ambages ſaltem redeunt ad Lat. caput. Cf. Radlof. Bildungsgeſch. p. 188. — Lth. katilĕlei (i. e. proprie lebetes parvi, catilli) Glockenblumen (Campanula?), Lex. Germ.-Lth. p. 552. Zaunglocke (R. звонки́ Convolvulus ſepium, ſed колокольчики Campanula), p. 19. Id. et kankalijos (pr. tintinnabula, Sanscr. kankan'i) Agley Aquilegia. — Lth. kadagys Wachholderbaum, Kaddig, Eſth. kaddakas, kaddajas (Iuniperus), Hupel, Idiot. p. 102. Kaddik s. Kaddak, quanquam nomen illius arboris plebeium, DC. cades (ſpecies iuniperi nothae), a Pol. kadzić (ſuffire), ex quo etiam kadzidło, кади́ло, Lth. kodylas (thus); cf. Popow. p. 590. Lettis iuniperus vocatur pa-egle (quaſi minor abies); Slavica eius arboris nomina congeſſit Dobr. Inſt. p. 151. — Lth. kukálei der Raden Herb., Lett. kohkali, herbae inutiles in ſegetibus: ut Rahden, Kornnägelein, Rübſaat cet. (Wellig. p. 58.), Pol. kąkol et Budiss. kukel (Seiler. Gramm. p. 14.) Trespe (Lolium temulentum), Dobr. Inſt. p. 107. кѵколь (zizania, proprie Agroſtemma githago L. der Kornraden), Mon. Boh. p. 215., Hung. konkoly (Lolch, Trespe, Raden; Unkraut), Hibern. cagal, cogal The herb cockle. Agroſtemma githago, Gael. cogull, Aglſax. coccel, quod ex Lat. coccula derivat Grimm. III. 371. Cf. Popow. p. 454. v. Raden. — Lth. kannapĕs pl., Ltt. kanepes (pji), Eſth. kannep, R. конопе́ль (Cannabis ſativa), Pol. konoṕ, pl. konopie cet. Dobr. Inſt. p. 227., atque adeo, literâ *p*, non *b*, Valach. cănepă (Lex. ed. Andr. Clemens), „Vlach. *κάνεπα*, Alban. *κάρπ*" Thunm. Oeſtl. Völker I. 199., Theot. vet. hanof cet. Grimm. III. 371. I. 585., Lat. cannabis Disq. Etym. I. 110. II. 117., Pers. كنبت (cannabis) Caſtelli Lex. Pers. p. 470. et كنبدانه kuneb-dâneh (ſemen cannabinum) Ib. Cf. Radlof. Bildungsgeſch. p. 271 — 2. Gael. còrcach. Cannabis femella Lithuanis vocatur pleizgĕs f. der Fimmel im Hanf, Boh. poſkonná konopĕ, Ruſſis contra посконь,

Pol. płoskoń der männliche Hanf. — Lth. Lex. Germ.-Lth. p. 132. Dill, dillēs et krápai = R. кроп, Pol. kopr cet. Dobr. Inst. p. 225. 238., Ltt. dille, Theot. vet. tilli cet. (anethum) Grimm. III. 372. — Lth. kalmusas Kalmuß, Lett. kalwes, kalwenes (Acorus), cf. Part. I. 59. — Lth. Lex. Germ.-Lth. p. 288. kupólēs et Joninżolēs Johanniskraut; Ltt. Jahņu sahles, herbae variae (Stender. Lex. Germ.-Lett. p. 764.), quas St. Ioannis die cantantes apportare solent (Stender. ad calcem Gramm. p. 50. ed. 1., coll. Grimm. Mythol. p. 355.); R. „звѣробóй (Hypericum perforatum), Pol. świętojańskie ziele Johanniskraut" Schmidt Lex. Russ.-Pol. p. 291. — Lth. dubai (cortex, quo ad subigendum corium opus est), R. дубúть (subigere pelles) et дýбъ (quercus, cuius cortex ad illum usum adhibetur), coll. Armor. (Bas-Bret.) tan (quercus eiusque cortex adstringens); R. кáкша, Pol. tan garbarski Beize der Lohgerber. — Lth. debessylai Alant Herb., R. девесúлъ et девятисúлъ, Pol. oman prawy, Boh. woman (Inula helenium). Composita vox videtur esse e numero дéвять, Lth. dewyni (novem) et сúла, Pol. siła, Lth. sylà (robur), coll. Neun-Kraft-Kraut, lapukai Lithuanis dicta Lex. Germ.-Lth. p. 142., et Neunheil i. q. Bärlapp. Popow. p. 43. Radlofius Bildungsgesch. p. 197. Danicum ellensroed (Inula helenium) ex voce vetere ellen (robur) Graff. Thes. p. 202., vehementer dubito num recte, explicat, atque falso hinc nomina et Gr. ἑλένιον et Lat. inula nata affirmat, quod secus est. Nomina Alant (adj. t) Graff. Thes. p. 240., Dan. ellensroed, Hibern. et Scot. (Gael.) ailleann, Angl. elecampane, Frcg. campane enule ex alterutro nomine veterum corrupta credam, sed obstat locus Isidor. Orig. XVII., 11., 9.: inula, quam alam rustici vocant cet. Diez, Rom. Spr. T. I. p. 24. — Lth. dirsē, Ltt. dirschi, Drespe, Trespe, Dreffs (Lolium temulentum) Popow. p. 531—536. — Lth. durnēs, Tollkraut Lex. Lth.-Germ., sed Bilsenkraut (hyoscyamus) Germ.-Lth., ex Adj. durnas, Ltt. durns, R. дýрень, Pol. duren, Scot. (Gael.) dùr, Scand. vet. dâri Thor (stultus, stolidus), R. дýра (mulier stulta), дурѣ́ть (insanire), Pol. durzyć (obstupefacere; fallere); Sanscr. widhura (perturbatus, agitatus); Lth. durma (vehemens procella). — Gr. θρύον, praeter iuncum etiam i. q. στρύχνος μανικός (rames-dra, strignum v. uva lupina, Graff. Thes. p. 512.), Lat. med. daura (est elleborus, alii aurum foliatum intelligunt), qui helleborus Graecis erat pro remedio vesaniae, denique R. дурмáнъ et Sanscr. dhûrtta (Datura, Stechapfel) plantae sunt venenatae. Iam exposui rem in Annal. Hal. (Hall. Jahrb.) Dec. 1838. nr. 311. p. 2488. — Lth. degylei Lex. Germ.-Lith. p. 28., degillei wokiskieji (i. e. Germanica) Lth.-Germ. p. 47.

Angelika, R. дягиль (Angelica ſilveſtris), Pol. dzięgel leśny Angelika, Engelwurz. — Lth. tulponà, R. тюльпáнъ, Boh. tulipán Tulpe, derivant e Turc. دلبند dül-b'end (tiara, Turban). — Lth. smilges der Schmiehl, Schmeel, ſmilginnē ſzlota ein Schmiehlbeſen; Lett. ſmilges Schmehl im Roggen, ſmelges Schmehl, Schmelgras. Cf. Popow. p. 515. Schmelen, Schmälchen (gramina paniculata). Paſſowius Lex. Gr. σχοῖνος voce Schmeele reddit. — Lth. ſlywà, Hung. ſzilva, Pol. śliwa, R. слúва (Prunus domeſtica), quae vox fortaſſe nexu aliquo iungitur cum Germ. Schlehe, Theot. vet. ſlēha cet. (fructus pruni ſpinoſae) Grimm. III. 377., quod iam Radlof. Bildungsg. p. 217. coniectura aſſecutus eſt. Litera *w* autem et gutturales ſaepius inter ſe permutantur. Pol. tarnośliwka Schlehenſtrauch. — Lett. ſkahbenes Sauerampfer ex v. ſkahbs (acidus), ſicuti Holl. zuuring (Acetoſa) ex v. zuur (acidus) atque Sauerampfer adeo per tautologiam (nam Holl. amper eſt acidus), Lth. rugſtynē Sauerampf, ex v. rûgti, Ltt. ruhgt (fermentari, acescere; ructare, Pol. rzygać ructare). R. щавéль, Pol. szczaw' kwaśny (Rumex acetoſa) Dobr. Inſt. p. 173. num comparari cum Lett. ſkahbenes liceat, dubito; quanquam etiam v. c. Lett. ſkarbele (fruſtum findendo avulſum) et Pol. szczérb (fiſſum, crena) Dobr. p. 174.; Pol. szczyt, R. щитъ et Lith. skydà (scutum); Sl. щель (rima, fiſſura) et Lth. skylē (foramen), skélti, Ltt. ſchķelt (findere), ſchķilſe (ligni pars findendo avulſa) oppoſita ſibi eſſe videntur ſimiliter. Lett. ſaķķu ſkahbenes (ex v. ſaķķis, Lth. zuikis lepus) Sauerklee; ſaķķu kahpoſti Haſelwurz Lang. R. зáячей щавéль (Oxalis acetoſella) Buchampfer, et зáячья капýста (Sedum telephium) Haſenkohl. Cf. Popow. p. 497. Sauerklee = Buchampfer, Haſenampfer, Haſenklee; ſed p. 268. Haſenkohl (Sonchus). — Lth. ſzalawyjēs, Ltt. ſalwijes, шалфéй Salbey (Salvia officinalis), Valach. шáлїе Clemens Lex. p. 172., ſed жáлїе p. 360. — Lth. ſztarélei Spargel, Boh. ſſpargel, R. спáржа, Valach. ſpargē (asparagus) Diez. Rom. Spr. I. 152.; cf. Lth. ſprógſta (arbor frondescit). — Lith. zwaguczei Taſchelkraut = Thlaspi burſa paſtoris? Popow. p. 573., ſed żwaiginnei, żwaginnei Klapperkraut, niſi fallor, i. q. Klaft, Taſchenkraut, in Boruſſia Klapper, Pedicularis (Popow. p. 244—246.), ab cuius herbae ſemine panem colore caeruleo aut nigro tingi narrat Popowitſchius. Idem, teſtibus Elwero et Langio, de herba quam Letti ſwagguli vocant, traditur. Pedicularis nomen Lith. vero fortaſſe cohaeret cum verbo żwaiginēti (vertigine laborare), propterea quod pedicularis ſemina pani admixta, ex nonnullorum certe quanquam a Popowitſchio addubitata ſententia, vertiginem efficiunt.

III. AMICTUS.

Lith. kykas et kiklikas (ſingulare mitrae muliebris genus), R. кýка, — Lth. ſzalmas, Sl. шлем (galea) Dobr. Inſt. p. 168., Germ. Helm, DC. ἕλμος. — Lith. kalpókas (pars superior pilei), Lett. kalpaks (mitra, qua ad ſeſe ornandum magis quam ad dormiendum utuntur. Wellig p. 53.), R. колпáкъ (mitra nocturna), Pol. kołpak, Boh. klobauk Dobr. Inſt. p. 222. 229. ex Turc. قلپق, qalpaq (pileus), unde gens Caracalpacarum (i. e. nigris tiaris praeditorum. Klapr. As. Polygl. p. 222.) nomen ſuum habet. — Lth. kepurrē (pileus), Ltt. zeppure, Eſth. kûbbar (pileus, mitra). Lth. kepurninkas, Ltt. zeppurneeks (pileorum fabricator), quocum quadrare videntur nomina tum illuſtriſſimi mathematici, Nicolai Copernici Thorunenſis, tum viri cuiusdam item haud ignobilis, qui Halae Saxonum olim vixit, Zepernici: Bohemice ea klobaučnjk ſonarent. Simili modo Luſati Leſſingii nomen explicavit Schaffarik (Hiſt. Lit. Slav. p. 481.) ex Slavico vocabulo lesnjk = Lth. lēſininkas i. q. Förſter, qua voce pariter multos viros Germani nuncupant. — Lth. auskarà, Ltt. auſkarri, auſchu pakarrinas, Boh. ná-uſſka, ἐνώτιον (inauris, Ohrgehänge) ex vv. Lth. auſis (auris) et kárti (ſuspendere). Vocem Heſychianam ἄανθα (inauris) recte quidem Th. Benfey (Gr. Wurzellex. T. I. p. 43.) derivat ex Lacon. αὖς, ſed partem eius alteram non ad v. ἄνθος, ſed ad ἐντίθημι (coll. ἐνθήκη) potius debebat trahere, praetereaque non iuſta cauſa dubitationem injicit de etymo vv. παρήϊον, παρειά a nobis olim vindicato. Descendiſſe ea ſive ab αὖς, ſimili modo quo ἀμφώης, ſive a forma vetuſtiore, quam Lithuani retinuerunt, auſis, demonſtrant, praeter Graec. παρωτίς, Lth. antauſis (genarum pars superior circa aurem, Mielcke Lex. Lith. p. 6. et 16., coll. antakēs, Boh. obočj Dobr. Inſt. p. 165. ſupercilia, et Goth. andáugi, facies, Grimm. III. 401., Gr. μέτωπον cet.) et perauſis (alapa), ita quidem ut Graecorum os tam ſibilam literam rejiceret quam diphthongum αυ miro, ſed non inſolito more contraheret vel admixto jota Suffixi in forma παρειά. — Lth. kobotas (veſtimentum muliebre, quod partem corporis ſuperiorem tegit) Lex. Germ.-Lith. p. 118. 322., Lth.-Germ. p. 125., Boh. kabát. Cf. Frcg. cape, capot, capote. Hinc Pol. kobiéta (mulier). — Lth. kulnerus, Mielcke, Lex. Germ.-Lith. p. 307. Kragen, Koller, Pol. kołnierz, quam v. non cum Bandtkio Gr. p. 493. ex koło (rota, orbis), ſed ex Lat. collare derivandum exiſtimo. Iniectam *n* literam habent etiam Lth. kelnorē, Eſth.

keltre, Holl. et Angl. kelder (cellarium); et Pol. kielnia Kelle. — Lth. rubas (veſtimentum), Lat. med. roba DC., Frcog. robe i. e. Raub (ſpolium) Grimm. Gr. II. 19., ſed etiam Russ. рубаха, Boh. rubina (camiſia). — Lth. rumbas, rumbà, Boh. obruba, Pol. obrębek (ora veſtium, limbus). — Bor. rukai (veſtes), Boh. raucho, DC. roccus, Rock. — Lth. drobě (linteum), Ltt. drehbe (veſtitus, lintea), Lth. drabužis, drebužis (veſtimenta) et drapanos pl. f. Cf. Lat. med. drappus Diez, Rom. Spr. I. p. 30. et Zend. drafscha (vexillum) Burn. Yaçn. T. I. Not. F. p. XLVIII. — Lth. ploſstě (pannus, lodix), Boh. pláſſt, R. плащъ (pallium), Pol. płachta Dobr. Inſt. p. 118. — Lth. millas, Ltt. milla (pannus craſſior). — Lth. ſermĕgà (tunica virilis), R. сѣрмяга, siermięga (pannus craſſior ruſticus), ex Bandtkii opinione ab v. ſzary (cinericius). Idem eſt ac *σκαρά-μαγγον*, saramanga apud DC. — Lth. tubà (coactile), Ltt. tuhba (paenula coactilis, quam Pol. vocant burka.) — Lth. skepeta (pannus). Cf. *σκέπανον* cet. Benfey, Gr. Wurzellex. I. 615., ſed ſzepetys (scopula), niſi fallor, It. scopetta, Frcog. écouvette. — Lth. skotertě (mappa), R. скатерть f. Praetorius Act. Bor. T. II. p. 553. ſtragulum menſae in aliis regionibus ſkoma, aliis ſkoterka (ſic!) dici ait, quanquam p. 537. skoterta legimus. — Lth. praſtyrà (pannus funebris), Boh. proſtĕradlo, R. простирáлы et простыня (pannus linteus in lectis), ad Boh. prostru (expando, ſterno) et Gr. *στορέννυμι* pertinent. — Lth. atlosai (pars replicata in manica, Aufſchläge), Ltt. atlohks Id., ex v. atlohziht (replicare, retrahere). — Lth. udis (tela), ataudai, Ltt. ataudi (ſubtemen), Lth. audeklas, Ltt. audekls (linteum) ex v. austi, Lett. aust (texere). — Lett. ſwihte (tunica ruſtica), R. свита. — Lth. palágas (plaga s. velum circa currum nuptialem), Ltt. palags (lodix), R. пóлогъ (aulaeum cunarum), Valach. полωг (ſtorea graminea). — Lth. krynkĕ, Boh. kragka (textum ſpiculatum, Spitzen). — Lth. wyžia Pareßke; wyžpinnis Pareßkenmacher, wyžadis Pareßkenwerkzeug. „Wiſen (voc. ex Eſth. vel Lett. lingua desumptum) i. e. calcei e libro, quibus vulgo per aeſtatem uti agricolae ſolent" Hupel, Idiot. Eſth. wiis, Ltt. wihsas (calcei e libro tiliacineo), „wihses piht s. addiht (id genus calceos contexere)" Harder apud Wellig. p. 137., quae vocabula ad R. вязáть (ligare, nectere) pertinere putem. — Lett. pastalas (ex Germ. Baſt, liber?) Pariſchens, quod calceamenti genus in calceorum locum Letti geſtant; Germ. Pariſen apud Heyſium Lex. Germ. — Lett. laptſches (calcei Ruſſici corticei), R. лáпоть, Pol. łapcie, kurpie Id., ſed Lith. lopſsys, lopſsélis (cunae Lithuanis uſitatae pendulae, e libro vel linteo).

— Lth. wérkpĕdē (calceus e ſtuppa), vox hybrida, compoſita ex Germ. werk pro Werg (ſtuppa) et Lth. peda (veſtigium pedis, coll. Sanscr. pâdû Calceus), Lat. „peda, veſtigium humani praecipue pedis" Feſt. Cf. de voce Plautina crupedae Duentzer, Lat. Wortbild. p. 202. Non multum ea differt ab uſu vocis Pol. kurp, cuius ſingulari numero denotatur tesquae Oſtrolenkenſis incola, quum pluralis kurpie viliores eius calceos corticeos ſignificet (Bandtk. Gramm. Pol. p. 188.); atque ſimiliter Theocr. XV. 5. *παντᾷ κρηπῖδες* i. e. *πανταχοῦ κεκρηπιδωμένοι ἄνδρες* s. milites calceati, et Juv. XVI. 24. caligae dixerunt. Vocabula Bor. kurpi, Lth. kurpē et Ltt. kurpe (calceus) num comparari liceat cum Graecis aliisque, quae ſane quam magnam cum iis prae ſe ferunt ſimilitudinem, difficile eſt ad decernendum. En tibi Gr. *κρηπίς*, crepida, et praeter haec *κρούπαλα*, *κρούπανα*, *κρούπεζα*, *κρούπεζα* (calceus altior ligneus) et Lat. ſcrupedae, neque non apud DC. carpisculus (calcei barbari ſpecies), ſcarpus (itinerarii calceamenti genus, quod Galli eſcarpins vocant, Ital. ſcarpa et ſcarpetta); denique Boh. ſſkarpál (calceus vilior), ſſkarpetka, ſſkarpetle (Socke), krabatini (calcei ruſtici), Gr. *καρβατίνη* s. *καρπατίνη* Xen. Anab. IV. 5. 14., quod genus, dubito num ex antiquo fonte, et fortaſſe ſolius etymologiae gratia, a Caribus inventum tradit Radloſius Bildungsgeſch. der Germ. p. 281. — Lth. karnos Paretſtenbaſt, krijes (fiſtula textoria, e libro, v. Mielck.), Lett. krija (cortex arborum), Eſth. koor, R. кора, Pol. kora (cortex) Dobr. Inſt. p. 105. originem vocum, de quibus modo diximus, illuſtrare vix poterunt. — Lett. luſches (calceamenti genus longum, nivale, e scandulis, quo venatores utuntur), R. лыжа (Id.), Pol. łyża, ſed Lth. szlużes Part. I. 64., Boh. ſklużky, kluſſtky (ſoleae ferratae, quibus glaciem transcurrunt). —

IV. INSTRUMENTA IDQUE GENUS ALIA.

Lth. apolka (Pferdeſchwinge, vannus), Boh. opálka, Pol. opałka ex v. opałać (ventilare). — Lth. appiera, Pol. ofiara Opfer ex Lat. offerre; Lett. uppuris (donum quod datur mendicis) Harder. ap. Wellig. p. 129. — Lth. abrakas (pabulum mixtum, ſtramentum conciſum cum frumento), Boh. obrok (hartes Futter). — Lth. adatà, Ltt. addata (acus, Nadel). — Lth. akmû, G. men's et menio, Ltt. akmins, G. akmins vel akmiņa, R. камень, Pol. kamień (lapis),

sed Ltt. krams, R. кремéнь, Pol. krzemień (Silex pyromachus). — Lth. akotai pl. (palea hordeacea), Ltt. akkots (aculei in arista hordei), cf. R. ость, Theot. ah, agana Graff. Thes. T. I. p. 105. 182., Achel, Age (aristarum acus), ἄκανος, Goth. ahs, G. ahsis (spica) Grimm. III. 413., Lat. agna (spica) Fest. v. pennatus, et acus, eris, ex quo descendere mihi videtur ἀκος-τή (hordeum), i. e. planta aristis hirsutis praedita. — Lth. akrutas, Pol. okręt (navis) apud Bandtk. Gramm. p. 499. ex v. kręcić (vertere), R. крутить (vertere, contorquere), крутъ (arcte contortus; praeceps), Lth. krantas (litus maritimum), pakrutē (quod prope litus est); kruttu, ēti (se movere, laborare, vivere), Pol. krzątać się (cum sedulitate huc illuc se convertere). Lth. krâstas (margo, terminus, ripa), Ltt. krasts (ripa). — Lth. amžis, žio sive amžias, žo m. (spatium temporis longum; hominis aetas); hinc amžiu amžis, amžinnēji amžai (saecula saeculorum s. tempus aeternum). Bor. amsis (populi, Gen.), amsin (populum, Acc.). Lett. muhsch, G. muhscha (Mannsalter, Lebenszeit); muhschu muhscham (in aeternum, auf ewig), muhscham (semper); ne muhscham (nunquam). Cf. ἀεί et vv. aevum, aeternus. Perperam Hennigius (Mithr. II. 720.) derivat vocem ex Germ. môza, Muße (otium) Graff. Thes. p. 907. Boppius (de ling. Celt. p. 5. 87.) tam Lth. amžis, quam Valens. amser (tempus) et Lat. annus trahit ad Sanscr. amatis et amasas, quae ex radice mâ (metiri) potius quam cum illo ex dubia, quae ponitur, am (ire) derivare malim. Lith. amžis ne per sonum quidem mollissimum ž licet coniungi cum Sanscr. amasas: atque sola vocalis literae transpositione facta exortum est ex Lett. muhsch, quod ipsum, nisi omnia me fallunt, descendit ex R. мужъ, Pol. mąż, Boh. muž, Esth. mees (vir) = Sanscr. manudsha (homo), ut sit propie aetas quam quis homo vitae suae annis explet. Ad radicem Sanscr. mâ (metiri) vero redeunt v. c. Lth. mētas (annus), Sanscr. mâsa et Lat. mensis, quod apte exprimit Catullus, dum Dianam invocat XXXIV. 17. verbis his: Tu cursu, Dea, menstruo Metiens iter annuum. Gaelicum àm (tempus) in Dict. magno Soc. Scot. p. 42. ex vv. am (circulus) et ainn, ainne (circulus, annulus, poculum) recte deduci videtur, et Lat. annus (coll. annulus) ex Praep. ambi ipse dudum explicavi Suppl. Ann. Lit. gener. nr. 48. mens. Jun. 1839. p. 384. Cf. Hartung. Mythol. Rom. II. 229. et Benfeyus Griech. Wurzellex. I. 304. sqq., abs quo in non paucis recedendum puto. — Lth. allùs v. Part. I. p. 31. et Radlof. Bildungsgesch. p. 168., Ruhigio in Lex. ed. 1. adnotante, cerevisia Lithuanorum subalbida (bleich), sed pywas fusca (Schwarzbier), quarum hanc illa

fortiorem dicit Mielckius, Boh. v. c. piwo (cerevisia), piw, Bor. pouis (potus) Dobr. Inst. p. 84. Ill. Kopitarius ad me scribit, mirum esse, quod omnium Slavorum solis Carniolensibus cerevisia ol dicatur. Valachi derivato nomine olàvinà nuncupant, ex quo Zingarorum lowina fluxisse patet. — Lth. ankstis, Ltt. pahksts (siliqua), quod procul dubio compositum e praep. pa, eodem modo quo pahsti (apud Langium pa-aste), postilena in ephippio, ex v. aste (cauda), vel simili quo Ltt. salkt ex praep. sive is, Lith. iss (ex, coll. Lth. issalkti, fame corripi), sive sa (com-, dis-), et alkt apud Langium, Lth. alkti, R. алкáть (esurire), Lth. alkan's, Bor. alkins, Boh. lačný (ieiunus, impransus), Theot. ilgi (fames) Graff. Thes. p. 245., non vero Goth. halks (vacuus) Diez. Rom. Spr. I. 56. Cf. Lith. leknoju (ich lechze, aërem capto) Mielcke, Lex. Germ.-Lith. p. 320., Pol. łaknąć (fame laborare), czego (wonach lechzen, inhiare rei), quae rectius, opinor, cum Lth. lakti, Slav. локати et лочити (lambere) Kopitar. Glagol. p. 75. comparantur. — Lth. assis, Ltt. ass, Esth. as, R. ось, Pol. oś (axis), Sanscr. akſha (currus; rota; tessera s. talus) Disq. Etym. I. 85., sed Lth. akis, Sanscr. akſhi (oculus) Ib. p. 269. — Lth. assakà, Ltt. assaka, Pol. ość (spina piscium), R. óстïе (plantarum spinae, aculei), Sl. остен (stimulus, aculeus) Dobr. Inst. p. 258, 288. — Lth. akstinnis (aculeus in aratorum baculo; primo subnascentes avium plumae aculeatae, quo referendum videtur Lett. aksts, ad volandum firmatus, Lang.). — Lth. assmů, G. mens (mucro cultri, Schneide), Ltt. asmins (prominentiores partes spicarum, germinum, sed secundum Harderum p. 12. nonnisi: Schärfe), asnis (cacumen germinis) et Adj. ass, Lth. asstrùs, Sl. остр (acutus) cet. Disq. Etym. I. p. 143. 231. Dobr. Inst. p. 259. Benfey, Griech. Wurzellex. I. p. 155. sqq. Pol. osła, R. осéлокъ, Sanscr. çâna, Pers. سان, ἀκόνη, Lat. cos. Fortasse propter acerbitatem ad eandem stirpem redit Lth. assara, Ltt. assara, Sanscr. asra, açra n., quod quidem ex rad. as (ejicere) deducunt, refragrante eiusdem significationis voce asru, açru (lacrima). Δακρύ sunt qui ex v. δάκνειν derivent, quod Sanscr. sonat danç s. daç (fort. ex praep. mutila ud coniuncta cum rad. aç, comedere i. e. dentium acie uti). Cf. Disq. Etym. I. 94. 164. Sanscr. açru eum radice sru (fluere) affinitate vix ulla iungitur; mira autem sane res est, quod Sanscr. asra non solum genere masc. angulum (sicuti açri), sed etiam neutr. sanguinem denotat pariter atque asan et asridſh, quibuscum conspirant Lett. assins m. (sanguis), Lat. sanies, sanguen et assir Fest. p. 14. Disq. Et. I. 113. 275. II. 113., praetereaque asradſha, i. e. ex sanguine ortum, carnem (σάρξ). Hinc

facile concludas profapiam alteram asra, açrū (δάκρυ) perperam pro ç nonnunquam, recte femper alteram: asra (fanguis) cum reliquis litera s exarari. — Lth. ekkĕczios, Ltt. ezzefchi, ezzeklis, Efth. ákke, Egge, Lat. occa. — Lth. ebēlis, hobelis, Ltt. ehwelis, Pol. hebel, Boh. hobljk, Efth. höwel, introductum ex Germania Hobel. — Lth. indas (vas, in quod aliquid inditur) ex v. demi (τίθημι), Gr. ἐνθήκη. — Lth. inkaras, •Ltt. enkuris, R. якорь Anker (ancora) Grimm. III. 439. — Lth. izbónas (urceus fictilis), Pol. dzban, obf. zban, Boh. dĕbán, dźbán (źbáu). J praefixum fcito ficuti 1. in Ltt. iftaba, Pol. izba, Dem. izdebka, Boh. gizba ej. s, quod remanfit in giztebnjk (contubernio), = Germ. Stube, Grimm. III. 429., Lth. ftubbà. Praeterea 2. in Lth. ifskadà, quafi vero in eo ineffet praep. ifs (ex), Ltt. fkahds, Pol. fzkoda a Germ. Schade Dobr. Inft. p. 167., Gr. ἀσκηθής (ohne Schaden, incolumis), transpofita, ut videtur, aspiratione vocis Sanfcr. fkhadana (clades; iniuria cet.). Lth. nufkaudinu (damnum infero) ex v. fkaulí (dolet) longius differre credam. 3. in Lth. ifsdróditi Mielcke Lex. Lth.-Germ. p. 99. (verrathen, prodere), coll. p. 226. roditi, Pol. radzić, raić, rathen (fuadere), zdrada (infidiae, Verrath), Boh. zraditi, proraditi, prozraditi (prodere). R. предáніе (proditio), Lat. prodere et tradere, Frcg. traître, It. traditore, Hifp. traidor (traditor) aliam prorfus habent originem. D litera iniecta in v. zdrada, fimiliter atque in Lett. lindraks, leinen Rock (vestis lintea mulierum). — Lth. ożei (varae, quibus ligna ferrae ope dividenda imponuntur, Holzböcke), Lett. ahfchi (capreoli in tecto five: die obern Kuppelhölzer auf den Strohdächern; it. fpanifche Reuter, it. Stellagen beim Bau), proprie pl. ex Lith. ożys (caper; in obfidione aries Ezech. IV. 2.), Ltt. ahfis, G. fcha (caper), Sanfcr. adfha (caper; ovis), αἴξ. Perfaepe machinas vel machinarum partes animalium nomine defignari multis exemplis docui Allg. Lit. Zeit. Hal. 1839. Mart. nr. 54. pag. 427. Adde v. c. Lth. gerwélē (parva grus) f. warlélē (ranula), i. e. lignum in lapide molari; kumméle (equa et ponticulus in inftrumento mufico, Germ. Steg auf der Violine), Boh. kobylka, R. кобылка (ille ponticulus) ex v. кобыла (equa), Lat. caballus; haud fine aliquo acumine, quafi vero equitando in equa infidatur. Similis ufus eft Lat. cervi, canterius (Frcg. chantier, Ganter), in Celtarum dial. Gael. damh (pr. bos; cervus, tum clathri trabs in quam dentes inferuntur), gèadh, Angl. goofe (anfer pro fartorum ferro calefacto, quod fuper pannum natare putes). Du C. talpa, fcropha (machinae ad fuffodiendos muros); cancer, fucula; γεράνιον, Gallis grue, ciconia (tolleno), Krahn (pr. Kranich, grus); upupa (ligo)

Plaut.; Frcg. roſſignol i. q. Germ. Dieterich (clavis furum), Lth. witrikis, Pol. wytrych. Lett ſuttińi Neunaugen (Petromyzon fluviatilis), piscium genus, et ligna longiora forma terete. Pol. kruk (corvus), kruczyk (uncinus), Gr. κόραξ, Lth. krukkē (Haspe, fibula in cardine portarum), Angl. crook, Frcg. croc (uncinus) Diez. Rom. Spr. I. 178., DC. crocus cet. — Lth. ulyczia, Lett. ohlnize, Eſth. ulitz, R. улица, Pol. ulica, Boh. ulice (via in urbibus cet., platea). — Lth. uttaras (Kimmich, Kömming am Böttchergefäß) Mielcke Lex. Germ.-Lith. p. 297, 305., Boh. autory pl. (Zarge, Kimme). Dolii quaenam pars ſit, expolitam cognoſce ab Heyſio lex. German. v. Kimme. Popow. pag. 239. vertit: crena dolii. Lett. ķimmenes Id. — Lth. użdenyczia, Pol. uzdzienica (habena), uzda, R. вожжá (frenum). — Lth. ylà, Lett. ihlens, Ahle (fubula). — Qua de cauſa nonnulla vocabula Lith. ab initio litera y exhibuerint, nusquam declarant vel Ruhigii vel Mielckius. Sunt autem haec: ywas Uhu (ulula). — Ypaczei (inprimis), Lett. ihpaſchi (ſeorſim, proprie, privatim) Adv. Adjectivi ihpats (ſingularis, proprius), compoſiti ex pron. pats (ipſe) et Lith. jis (is), ita ut mirifice conveniat cum ipſiſſimis Lat. eo-pſe, eam-pſe, quin adeo cum Pron. i-pſe h. e. is cum Lth. patis (pr. maritus, tum: ipſe), Sanſcr. patis (dominus; maritus). Minus recte, ut mihi quidem videtur, Boppius Lat. ipſe Gramm. compar. pag. 488. derivat ex Gr. σφίν, ψίν; et Pracr. pai (perſ. 2.), non, ut debebat, ex Sanſcr. pati (ej. s), ſed ex pron. tva (tu). Lth. jis pats (ille ipſe), ji pati (ea ipſa); Lett. pat (hoc ipſo modo), te pat (ibidem) cet. — Yna, ynas werſsis (ſubmiſſiorem vocem edit vitulus, „inzet"), Eſth. lehm inniſeb wasſikaſt tagga (vacca vituli deſiderio capta mugit) ex v. inniſema (leniter mugire), Lett. ihdeht (de vacca ingemiscenti, quum lactis onere liberari cupit), quod verbum ante ſuffixum *d* amiſit naſalem, ſimili ratione ac Lth. udiju et unniju (diuturnis aliquem verbis increpo) iuxta ſe ſunt poſita. — Lth. yrù Praeſ., irti Inf., Ltt. irt (revolvi ad futurae inſtar, retexi Wellig. pag. 50.), Lth. ardyti (revolvere, disrumpere, Act.), Eſth. arroma Neutr., arrotama Act. — Denique yra, yr' (eſt, ſunt), niera, nier' (non eſt), tebiera (en adeſt, adſunt) compoſ. ex Adv. tè (ibi), adiecta particula, quam iunctam vides in dicendi formula cze bù (da, da, τῇ) Mielck. Gramm. p. 82. 86., Lett. eadem tertia verbi ſubſt. perſona defect. irr, irra atque irraid, irraidas, quin adeo nonnunquam irraidamas, Roſenb. Gramm. Lett. p. 104. Thunmannus (Nord. Völker p. 87.) in uſum vocat formas „Ir Gothl. Er Isl." (Conf. Scand. ër, eſt, ëru, ſunt, Grimm. I. 925.), quas ex Scandinavica illatas in linguas

Lithuanicam Letticamque putat. Fortasse iure suo aliquo: nunquam certe in Letticis Slavicisque linguis s litera aut aliis locis aut in verbo substantivo degeneravit in caninam.

Lth. jungas, Ltt. juhgs, Esth. ikke, Boh. gho, Sl. igo (jugum) Disq. Et. I. 237. — Lth. wágis (clavus, non ferreus, ut Pat. I. p. 57. per errorem scriptum legitur, sed ligneus), Holl. wig, wigge, Theod. med. wecke (cuneus) Grimm. III. p. 462., quocum conf. Lth. wágis wagi waro (cuneus cuneum trudit). Esth. wagja, waija (cuneus; quod opus est = waeg), wai (paxillus). Lith. etiam wasas, (clavus ligneus aduncus). — Lth. waggà (lira) Part. I. 55., iswagóti, Esth. waggoma, wagguma, Ltt. wahgoht, apwahgot Harder apud Wellig. pag. 130., waggas dsiht (sulcos ducere), raksta wagga (versus in scriptura: Zeile, imagine de exarando desumpta). — Lth. waktà Wache, Wacht, R. вáхта, Pol. wachta (excubiae), Esth. waht, G. wahhi, Ltt. wakts f. et verb. wahkeht, wachen (vigilare). Lth. wakmistras, R. вáхмистръ, Pol. wachmistrz, Wachtmeister. — Lth. wanė, Pol. wanna, R. ванна e Germ. Wanne. — Lth. waras, Ltt. warsch, G. warra (Aes Cyprium). — Lth. wargonai, Boh. warhany, R. оргáны pl. (organum musicum) Orgel, Ltt. ehrgele. R. вapráнъ, Pol. dremla, drumla, Lth. dambras, Dem. dambrélis, Valach. drimbóe. (crembalum, Maultrommel, Brummeisen); Boh. verbum drndati. — Lth. warpas (campana) ex v. wirpėti (tremere). Lasiczius „Warpulis, ait, is esse putatur, qui sonitum ante et post tonitru in aëre facit." — Lth warpà, Ltt. wahrpa (spica). — Lth. wellėna, Ltt. wellens (cespes). — Lth. wėzdas, Ltt. wehsda obs. (fustis). — Lth. weżimmas (currus, vehes), Lett. wesums, R. возъ (id.); возóкъ, Lth. ważis (trahae genus); R. возница, Lth. waznyczia (auriga) ex v. weżu, Sl. везж (veho). — Lth. wyrus et wirtis (vorago, vortex), Pol. wir, Boh. wjr. — Lth. wogà, Sl. вага, Pol. waga, Esth. waag (trutina) e Germ. Waage. — Lth. wygė, Wiege. — Lth. wáskas, Ltt. wasks, R. воскъ Dobr. Inst. p. 113. Wachs (cera), Esth. wahha. — Lett. wahks, Pol. wieko (operculum), powieka, Lett. azzu wahki (i. e. oculorum opercula), Lth. wokas, akiės wokas (palpebra), Boh. wjko, wjčko. — Lth. wirwė, Ltt. wirwe, R. вéрвь f. (funis) Dobr. Inst. p. 113.; conf. Angl. wire et Graff. Thes. W. pag. 1025. — Lth. worė (curruum, anserum cet. series longiore agmine sese excipientium), R. вереница. Fortasse ea vox, una cum Lith. woras (aranea), wortinklis (araneae tela), Lett. tihkls (rete), pertinet ad v.

werpti, Ltt. wehrpt (nere); ita ut fit proprie linea, feries. — Lth. woras (vetus), Bor. urs (id.), Superl. vraifans Vater. p. 92. 139., Sanfcr. wara (eldeſt) apud Wilf.

Lth. lángas, Ltt. lohgs (feneſtra). — Lth. lanka, Ltt. lanka (pratum humiliori loco ſitum), Boh. lauka, Pol. łąka. Lth. lenkė (locus depreſſior in agro), Ltt. leekni (regiones humiles). Lth. lengė (pratum inter duos colliculos interiectum), R. лугъ m. (pratum), fortaſſe etiam Sl. лѫгъ (lucus) Kopitar., Glag. p. 76., qui confert Byz. λόγγος, i. e., Du Cangio adnotante, 1. ſaltus, ſilva. 2. vallis, anguſtiae. — Lth. loma (locus depreſſior in agro), Lett. lahma (palus, fovea), Lat. lama Hor. et Lat. med. apud DC.; Longobardis lama piscina vocatur. Grimm. I. ed. 3. p. 13. — Lth. lutynas (palus limoſa), conf. Lat. lutum. — Lth. láſsas, Ltt. lahſe (gutta). — Lth. lenta, Lett. in Tahm. dial. lente (tabula, aſſis). — Ltt. in Tahm. dial. linta, linte (fascia, Band), Eſth. lint, G. lindi (id. et vinculum frontale), R. лента. Ltt. lelle, lellite, Pol. lalka, Lth. lėlė (pupa luſoria), akiės lėlė i. e. oculi pupula, pupilla, κόρη. Cf. I. de Hammer, Schöne Redek. Perſ. p. 338., qui pupillam Perſis „merdümi tſcheſchm" h. e. virum ocularem dici obſervat, quia Perſae in oculo virum, ſicuti Arabes puellam conſpicere ſibi videantur, vividam igitur imaginem, non globulum (ball) Anglorum, aut pomum (Apfel) Germ., aut ſolum prunum (prunelle) Francogallorum more. Letti pupulam vel azzu ſwaigsne (Augenſtern, quaſi ſtellam ocularem) dicunt, vel zilweziņſch i. e. homunculus. Coptis Ἀλλου ϩουβαλ i. e. verbatim κορὴ ὀφθαλμοῦ; ἀλου enim νεανίς, κοράσιον. Ipſa mollioris literae l reiteratio quaſi infantilem lallum imitatur ſono, et non ſolum Lettis lelloht i. q. lallare eſt ſ. infantem cantando demulcere vel ſopire (einlullen), lullis (Mutterkalb), ſed Ruſſis etiam лелѣять (effeminare) et Sanſcr. lîla, lala (luſus, et ſignificatu Angl. lolling). Cf. etiam λαλεῖν (blaterare), Germ. lallen (balbutire). — Lth. lédas (glacies), pl. ledai (grando), lédtakis, Ltt. leddtekkas (ſtiria) ex v. tekkaht (decurrere) et leddus, R. лёдъ, Pol. lód (glacies). — Lth. lėgėrė Mielck. Lex. Germ.-Lith. p. 321., Ltt. leggeris, Lägel, Theot. vet. lagella Graff. Theſ. II. 156., Lat. med. lagina (cadus, dolium) Adelung. Gloſſ., λάγηνος, lagena. — Lth. lúbas (cortex ſ. liber tiliarum, betularum cet.), Ltt. lubba (ſcandula), Boh. lub, R. лубъ (tenuis arborum cortex), Theot. loft (Baſt, ſuber) Graff. Theſ. p. 208., Lat. med. labea (tegulae ligneae ſpecies) ex v. Gael. leòb (in fragmina divellere), Ltt. lohbiht (deglubere,

decorticare), sed etiam lupt, laupiht (deglubere; furari), Lth. lupti, Pol. łupić, Boh. laupati, Disq. Et. I. 140. 258. II. 205., Hung. lopai (furari), Sanscr. lup (scindere), lôptra (praeda) et lôtra (Id. ex rad. lû). Angl. to lop, DC. loppare (tondere, resecare, amputare), lubrum (rasile lignum). — Ex cognata radice lutsh (scindere), quae apparet v. c. in vv. luntschita (scissus, decorticatus), ulluntschana cet., emanarunt 1. Lith. lunkas, Lett. luhks, R. лыко (liber, cortex) 2. Lith. lukstas (putamen pomorum, nucum); Boh. lusk (siliqua), lusstina (gluma; an ex Germ. lösen, solvere?), Pol. luska, Sl. люска (squama, siliqua, folliculus) Dobr. Inst. p. 126. 3. Fortasse Lth. lúkai (Mielcke; Lex. Germ.-Lith. p. 319.), Lett. lohki Lauch, R. лукъ (Allium cepa), Graff. Thes. II. pag. 142. Theot. lauh (cepe, porrum), Grimm. II. 504., propter multiplicem tunicam. Esth. lauk et look (Lauch), sed praeterea look (arcus), R. лукá, лукъ, Pol. łuk (Id.) et Ltt. lohks (Krummholz), leeks, lihks (curvus), quae ad radicem Lth. lenkti (flectere, incurvare), Ltt. lihkt redeunt. Cf. Lat. luxatus, Gr. λοξός, λικριφίς, obliquus al. — Ltt. lenze, lenzite (Leitband), Pol. léyce pl. (Leitseil). — Lth. laktà, Ltt. lakts (pertica gallinaria), gailis laktâ lehzis (gallus insedit in pertica) e v. lehkt, lakstiht (subsilire), Lth. lĕkti (volare), lakstyti (volitare). — Lth. lápas, Ltt. lappa, Boh. lupen, Budiss. lopeno Laub (folium), Graff. Thes. II. 65. — Lth. lópas, Esth. lap, Ltt. lahps Lappe (lacinia), lahpiht, Lth. lopiti (sarciendo reficere), Suec. lappa (Id.) Graff. Thes. II. 88. — Ltt. lyna, Pol. lina (funis, rudens), Leine, Theot. vet. lîna Graff. Thes. II. 219. Grimm. III. 439. — Lth. liktis Licht (candela), Esth. lûht Licht, Leuchte, Ltt. lukte Leuchte; lukturis, Lth. liktórus, Esth. lûhter Leuchter e Germ. Graff. Thes. II. 145 sqq. — Lth. letĕna, Ltt. lettens (pes, ungula ursina) — Lth. lizdas, Ltt. ligsda (nidus), quasi vero pertineant ad Sl. ложе (lectus), Esth. lâsfima (jacere; morbo affectum iacere), Lth. ligga (morbus), Ltt. ligga Lager, morbus diuturnus; sed re vera traxisse ea originem ex Sanscr. nîd'a (nidus) et Sanscr. nishadyâ (parvus lectulus), vocabulum Sl. гнѣздо (nidus) Dobr. Inst. p. 196. luculenter docet. Cf. Disq. nostras Etym. I. 89. 248. Perperam nidum a nendo dictum existimavit C. Schwenckius.

Ltt. mahja, Esth. maia, maja, maija (domus, domicilium), quod longe abest a Germ. gemach (pr. quies) Grimm. III. 429., perperam illo comparato ab Hennigio Mithr. Adelung. II. 712. — Lett. muischa (villa), Esth. mois, Russ. мыза. — Lth. mattikas (ligo), R. мотыка, Pol. et Boh. motyka. — Lth. másuna

(ſacculus), R. мошнá, Pol. moſzna. Differre prorſus videtur Ltt. maks (ſacculus), Dim. mazziņſch, et makſa (ſolutio, Bezahlung), Eſth. maks (telonium, vectigal) ab v. maksma (pecunia data ſolvere), Lth. móku (poſſum, ſcio; ſolvo, bezahle). — Lett. maita (beſtia morticina), Lth. maita (Id.; etiam per iocum de hominibus); alias ſtérwa, Ltt. ſterwe, R. стéрва, Pol. ſcierw Dobr. Inſt. p. 158. — Lth. merlĕna (beſtia morticina; vox qua ignominiae alicui inferendae cauſa utuntur), Boh. mrlina (cadaver), vmrlĕina, mrtwola (Aas; etiam mrcha per iniur.) ex v. mrjti, Lth. mirti (mori), ex quo etiam v. c. Lth. morai, Boh. mary pl. f. (ſandapila); Lth. máras, Ltt. mehris, Boh. mor, R. мóрь, Kopitar Glag. p. 76, Sanſcr. mâri, marî (peſtilentia, morbus epidemicus) cet. — Lith. marmoras, R. мрáморъ, Boh. mramor (marmor), vox peregrina. — Lth. mandelis (Mandel Getraide), Boh. mandel (15 rerum numerus); ſed mangalis Mangel, Wäſchrolle, Pol. mangiel, magiel, Boh. mandl e Gr. μάγγανον, Schneider. Lex. Gr. — Lth. mylĕ, R. мíля, Pol. mila Meile e Lat. mille. — Lth. mucĕ, Ltt. mizze, Eſth. múts, Mütze. — Lth. miſsĕ, Pol. mſza, R. мшá Meſſe (miſſa) et mira confuſione Lth. miſsparas, Pol. nieszpór Vesper (vespera). — Lith. miſſa, Lett. miſſa, Eſth. mós Maiſch, Angl. maſh; Ltt. maiſſiht (miſcere). — Lth. múras, Ltt. muhris, Pol. mur Mauer (murus). — Lth. málka, Ltt. malka (ligna, quae comburuntur), Eſth. malk (fuſtis, ſcida ligni), ſed Lth. malkas, Ltt. malks (potus). — Lth. méſskĕrĕ, Ltt. makſchķeris (hamus.) — Lth. mĕlĕs, Ltt. meeles (fermentum). — Lth. melmenys (aſſum renale), Ltt. melmeņi (musculi duo renales). — Lth. malúnas, Boh. mlýn, Lat. mola, molina. Lth. wandens malúnas (mola, quae aquae ope agitatur), Ltt. ſedmalla haud dubie ex v. uhdens, conglutinata cum praep. v. c. Lth. ſu (mit), non vero ex Bor. ſubs (ipſe); in dial. Oberlauz. patmalla i. e. proprie: ipſa per ſe molens (conf. αὐτόματα), oppoſita piſtrinae. Stender. Gramm. Ltt. p. 215. 216. ed. 2. — Lth. miltai, Ltt. milti (farina). Lth. maluninkas (molitor); Ltt. melderis, Eſth. mölder e Germ. Müller. Radix Lth. málti, Ltt. malt, R. молóть, молóть, Pol. mléć, mahlen (molere); Sanſcr. malana n. (Rubbing, grinding). Sl. мукà (farina) Dobr. Inſt. p. 278., Ltt. mihkla (1. maſſa, Teig. 2. aenigma, Lth. myslis Id., Pol. myśl, cogitatio, ex Lth. menu cogito), mihziht, Lth. minkiti (depſere, ſubigere); ſed praeterea etiam мѫка (ſupplicium, πάθος), Kopitar. Glag. p. 76., Lewicki, Gramm. Ruthen. p. 30., Pol. męka, Valach. munka, Lth. muka, Ltt. mohka (cruciatus), mohki Adv. (aegre, μόγις kaum, à-peine), mahkt, Lith.

mucziti, R. мучить, Pol. męczyć (cruciare). Part. I. 58. — Lth. mental's (aqua turbida, v. c. cerevisia), R. мутъ, Pol. męty (aqua turbida), mącić (turbidum reddere). Lth. menturrē, Ltt. meeturs, Boh. mautew, Pol. mątew, Russ. мутовка (rudis, rudicula Quirl), Sanscr. mantha, manthara (A churning stick) ex rad. math (agitare), Slav. мѧтетъ сѧ (turbatur, ταράττεται) Kopitar. Glag. p. 76. Cf. Hall. Jahrb. 1838. nr. 311. p. 2485. Diefenb. Celt. I. 79. Radix, ut videtur, cognata Sl. мѣтати, R. метать, Lth. mētēti (iactare), mesti, Praef. mettu (iacio, fila adnecto iugo textorio), Ltt. mest; Bor. pomests (subiectus), Lth. padūnas, R. под-данный Unterthan. — Lth. pamuturu (infantium more caput concutio), Russ. мотать (quatere; fila in girgillo devolvere), Boh. moták (girgillus, volutorium). Fortasse Gall. matarus (telum s. missile). — Lth. mókolas (penicillus tonsorius), R. макать (immergere), Cingar. makav (1. illino, 2. pingo), et fortasse Lat. macula, quanquam aliter hoc explicat Benfey, Griech. Wurzellex. I. 488. — Lth. molawóti, R. малевать, Pol. malować, Ltt. mahleht malen (pingere), mahleris s. mahlders, Lth. molorus, Pol. malarz Maler (pictor), malowanie, Lth. molawonē (pictura). — Lth. molis, Ltt. mahls (limus, argilla), Sanscr. mala (lutum), malina (luto obductus; niger, pravus, improbus i. q. Lat. malus, coll. homo candidus et Lth. baltas weiß, gutgesinnt), Gr. μέλας et verbum μολύνειν, Neogr. μελανός (schwarzblau, braun), Lth. mēlinas (blau, caeruleus), mēlines, Ltt. mellenes (vaccinium, Blaubeeren), mels, lla s. melns, na (niger). — Lth. mulwē (locus paludosus), Pol. muł (coenum). — Lth. minti (calcare; corium subigere; linum frangere), Ltt. miht (calcare), ahdu miht (subigere corium), mihstiht (linum frangere), Pol. miąć (confringere), międlić (linum frangere), Boh. mēdliti len (Id.), mnu (contero), R. мятіе (linum vel cannabim frangendi actus). — Lth. móstē, Boh. mast, Pol. maść (unguentum) ex Sl. мазати (ungo). —

Lth. namas, Ltt. nams (domus). Samog. „Numeias vocant domesticos" Lasicz. — Lth. narsztas (piscium tempus ovorum emittendorum), Ltt. nahrste. — Lth. narúczei (ulcera), R. нарывъ. — Lth. naryczios (fonticulus, quo mali e corpore humores eliciuntur), Ltt. narrize (funiculus e pilis, qui pecoribus trahi per cutem solet), Esth. narris s. narri, narrits, nörre Id., nörrisema (rarare, stillare) haud dubie ex Lith. neru (filum per acum traiicio), paneru (submergo), Pol. nurzyć (Id.), et fort. Theot. narwo (fibulatura) Graff. Thes. N. p. 1097. Lth.

naras, Ltt. nirra, Pol. nurek (mergus), R. нóрка (Mustela lutreola), Nörz; Schaffarik, Slow. Star. p. 997.), Sl. поворъ i. e. vorago, quales obviae sunt in Alpibus calcareis, excipientes flumina tota, subinde reddenda alio loco. Kopitar. Glag. p. 77. R. норá (fovea). — Lth. nauda Nutzen usus, fortunae; Ltt. nauda (pecunia, moneta). — Lth. nûbara (lana agnina), Ltt. nobars (lana verna). — Lth. nûdai, Lett., auctore Elwero, indewe (venenum), quasi fit e Lth. dûmi (do, coll. Germ. Gift ex v. geben, et antidotum), adj. praep., sed R. ядъ, Boh. ged. — Lth. nykstatis, Ltt. ihkschkis (pollex), fortasse Sanscr. angushťha. — Lth. nûglas smertis (repentina mors), Boh. nahlý (praeceps; celer). — Lth. nûmas (foenus iusto maius), Ltt. nohma (vectigal, census), Esth. nûûm. —

Lett. rikschu (tolutim, im Trabe), Lth. risczià bëga arklys (tolutim currit equus), Russ. рысь, рысцá (citatus equi gradus), рисmáть (vehementer currere) Dobr. Inst. p. 127. Schaffarik et Palacky, Mon. Boh. p. 224.; sed Lett. sawo rëstu eina (ex suo arbitrio rem gerit pervicaci animo), R. рѣпиться (firmiter capere consilium). — Lett. rohbs, Boh. wrub, R. рубéцъ (crena), Pol. rąbac', Boh. rubati (caedere). — Lth. rauplë (variola), raupsas (lepra), R. ропа (pus). — Lth. raibas (colore accipitrum praeditus, e fusco gilvus), Ltt. raibs (variegatus, maculis adspersus), R. рябый (variegatus, de avibus; adspersus cicatriculis ex variolarum morbo residuis). — Lett. rohbesch, G. scha (terminus; scopus), R. рубéжъ, Lth. rubéžus (confinium), rubéžninkai (incolae contermini), rubbà (hostes limitanei), quae vocabula Mielckius coniuncta exhibet cum v. rubbawimas das Rauben (rapina). — Lth. remû, ens m., Ltt. rehmens, grehmens (aestus ventriculi). — Lth. rëtà (lignum venis multis distinctum), Ltt. rehta (cicatrix, vulnus). — Lth. rykas (vas, instrumentum), Ltt. rihks (Id.); reetschi (instrumenta fabrorum). — Lith. rukléidzei (instrumenta domestica viliora; quisquiliae), R. рўхлядь (instrumenta varia). — Lth. rëtëžis (collare aculeatum), Boh. řetěz na krk (monile); Lth. rëczis (collare canum) ex v. rëcziu (circumvolvo), Inf. rësti, char. t transmutato in cz et s, rittu, Inf. risti (volvo), ráiczoju (voluto). Cf. etiam rëstys (homo capillis crispis). Radix longe diversa risu, Inf. rifsti, Bor. perreist (colligare), seurists (coniunctus), quo redit fortasse Lat. restis, vox aliter explicata ab Ag. Benary Röm. Lautl. I. 291. — Lth. reméstas, R. ремесло, obs. ремесmвó (opificium, ars), ремéслeнникъ, Boh. řemeslnjk, řemesnjk, Lth. remesninkas (opifex), Lett. remmesis, obs. remmesneeks (faber lignarius). — Ltt. rija,

R. рига (domus ad torrenda grana). Hinc nomen: Riga? — Lth. rétas (lumbus), Boh. řit (podex, nates), fed rétas, Ltt. rets (rarus), Hung. ritka, R. рѣдкiи, Boh. řjdký (tenuis, rarus). Kopitar. Glag. Cloz. p. 81. — Lett. rikka maifes (magnum et craffum fruftum a pane defectum), reezens, Lth. rěkě (fegmentum panis) ex v. rěkiu (defeco frufta panis; vociferor). — Lth. refskuttis (quantum ambas manus implet), Lett. reekfchawa Id. ex v. Lith. renku, Inf. rinkti, Bor. riancti (colligere); fenrinka (colligit) et fortaffe Goth. rikan, σωρεύειν, congerere, Angl. to rake. Grimm. II. 26. Lth. rankà (manus), Ltt. rohka, Pol. ręka (id.), rękaw, Lth. rankowě (manica), Pol. rękawica, R. рукавица (chirotheca major), Lth. rankawyczia, Ltt. rohtfchi (manubrium in aratro, ftiva), pl. ex rohzis, G. tfcha; rohkâ dôht (in manum tradere, einhändigen; quocum cf. Lat. mandare i. e. in manum dare), rohziht, Pol. ręczyć (fpondere; cf. ἐγγυᾶν et commendare). R. ручка (parva manus; anfa), Lth. ruczka (lignum transverfarium in extremis fcalis ftercorariis, am Ende der Mißleiter). — Lith. rytas, Lett. rihts (tempus matutinum), riht, Lth. rytoj' (cras); haud fcio an non Uigur. erte Klapr. Spr. u. Schr. d. Uiguren (Berol. 1812.) p. 19. „Matin: Mandchou: erde, Mong. erte, Tat. irtch", v. d. Gabelentz Gramm. Mandchou pag. 4. Goth. air (mane), fed Scand. árla Grimm. I. 45. 309. plane diverfum effe videtur. — Lth. ráfstas (fcriptura; flores acu picti), Ltt. rakfts (Id.), rakftu, Inf. iht, Lth. ráfsau, yti (fcribere; acu pingere), fortaffe ex Ltt. rakt (fodere), mirronu rakt (fepelire mortuum) et Lith. rákfstas (fepulcrum) Mielcke, Lex. Germ.-Lith. p. 241. — Lth. rungas Runge, Lex. Germ.-Lith. p. 397., Lett. runge, Goth. hrunga (fuftis) Disq. Et. II. 205.

Lth. balwónas (idolum; fimulacrum referciendo confectum Tetraonis urogalli feminae, ad feriendos urogallos mares), balwonyfte (idolatria). Ltt. bulwahns (avis illex, verum non viva); „Bolwan f. Bulwan Id., maxime Tetrao tetrix" Hupelii Idiot. pag. 29. R. болвáнъ (idolum; ftatua), Hung. bálvány (Id.), Pol. bałwan (pr. maffa ingens, tum in contemptum: idolum); Valach. bolovanu (faxum, rupes). Etymon vocis mihi ignotum. — Lth. barágas (tectum fuper foeno vel frumentis exftructum) Schober, ftrues, Lex. Mielck. Grm.-Lth. p. 422., etiam ftirtę, Pol. bróg, ftóg, fterte, R. скирдъ, Boh. broch, ftoh i. q. Ltt. (dial. Oberlauz.) ftagge (ftrues) Stend. Gramm. ed. 1. p. 141. 145., Lth. ftogas (tectum). Origo primo loco dictae vo-

cis R. беpeгý (cuſtodio, parco), ich berge. — Lth. bônkē, R. бáнкa (lagena), Pol. bania, Boh. báně (amplior urceus), baňka. — Lth. bludas, Ltt. blohdas, Sl. блюдо (catinus, ſcutella, diſcus), Valach. блид; Eſth., abj. labiali; liud, Gen. liwwa. — Lth. bubnas (tympanum militare), R. бýбенъ, Pol. bęben (Id.); Lth. bubéna (lenius tonitru auditur), „Βλαχ. μπουμπουνιτζάρε, Ἀλβαν. μπουμπουλίμ (tonitru)" Thunm. Oeſtl. Eur. Völker I. 188., cf. Gr. βόμβος, Anglos. bȳme (tuba); Lett. bunga, Germ. Bunge (tympanum). — Lth. bruklis (fuſtis), Prügel, Theot. med. brüegel Grimm. III. 470. — Lth. botágas (aurigarum ſcutica), Lett. pahtaga, R. батóгъ (flagellum, fuſtis), бомóгъ (baculus) ex v. бóтать (ferire, tundere, cf. Franç. battre ex Lat. batuere?); Lth. botkotis (manubrium ſcuticae) ex v. kótas, Lett. kahts (manubrium) et Pol. bat (craſſior ſcutica). — Lth. brukkas (ſtratum lapideum), Pol. bruk, Lett. brugge, Hupel, Idiot. p. 36., cf. Brücke (pons). — Lth. brókas (mendum, vitium), R. бракъ (mercium viliores reiectae), Pol. brak, Germ. Brack (Id.), Pol. brakować, bracken, ausbracken, Ltt. brahķeht (res viliores ſeponere). — Lth. brukſnis (lineamentum, linea, ductus), Lett. bruhze (cicatrix, vibex), fortaſſe ex v. brauziht (deſtringere v. c. folia), Lth. braukti. — Lth. balkis, Ltt. balķis, Pol. balka s. belka Balken (trabs). — Lth. buda, Boh. bauda, budka, R. бýдкa (taberna), Lett. buhda (caſula) e Germ. Bude. — Lth. baczkà, R. бóчкa Bottich (dolium) Diez, Rom. Spr. I. 89.; R. бочáрь, Lth. butkērē Böttcher e Germ., ſicuti békērē, Lett. beķķeris Bäcker, ſed R. пекáрь, Pol. piekarz (piſtor); Lth. buddelis Büttel (carnifex), Theot. putil (praeco) Diez, Rom. Spr. I. 290; Lth. bruwēlē, Ltt. bruhweris s. bruhwelis, Brauer (braxator) ex v. bruhweht, brauen; bruhſis Brauhaus; Pol. browar (domus ad coquendam cereviſiam), quaſi ſit Compos. in modum Bohemici piwo-wár. — Lith. brangwynas (*g* aſſumpto pro *d*, ſicuti in v. blingys i. e. ein Blinder, per iniur.), Ltt. brandwihns, Brandtewein (vinum aduſtum). — Lett. brahga die Meiſch beim Brandteweinbrennen (cf. brace DC.), Lth. warkà der Vorbrand, Vorſprung vom Brandtewein. — Lth. bômas Baumſtange, Ltt. bohmis (pertica ad levandas res) e Germ. Baum. — Lth. banga (unda), Ltt. bangas. — Lett. burſgulis (bulla, quae ſive ex ſaliva ſive ex aqua conſtat), burſguleht (bullas projicere), R. брызгать (ſpargere v. c. aquam). — Lth. brizgilas (frenum), Valach. brĕgle, Ital. briglia (Diez, Rom. Spr. I. 54. coll. 275. 276., fortaſſe i. q. Theot. vet. prittil (frenum) Graff. Thes. p. 299.; ling. Armor. (Bas-Bret.) brîd m. (Bride), Sl. брaдa (camus, frenum), Dobr. Inſt.

p. 115. —. Lth. baras (pars agri haud satis magna), i. q. Lett. bars (agmen, coetus proprie; tum vero agri tantum etiam, quantum pars messorum demetendum sibi elegit. Stender. Gramm. §. 204.). — Lth. bûris lytaus (pluvia quae uno tenore decidit, Regenschauer) fortasse pertinet ad Pol. burzyć (ad fervorem redigere) et quadrat cum Pol. burza, R. буря (procella), Sl. бѹрıа (Boreas, tempestas) et cum appellatione vehementissimi venti aquilonaris Bora dicti (Carl v. Hailbronner, Cartons Vol. III. p. 8.), quae vocabula ab Hyperboreis migrasse ad Graecos sat probabile est. Italorum tempo bujo (tempestas obscura) et Adj. buro, bujo (obscurus) Diez, Rom. Spr. I. 61. redeunt, si quid video, ad R. бурый (colore obscuro), Pol. bury (grau), Lth. buras (grau, de pilis), Krause, Lithauen p. 116. — Lith. burna (os, Mund), Lett. purns (bestiarum os, rostrum); num ex Sanscr. brû (loqui)?

Lth. pagalys, Ltt. pagale (scida ligni), Esth. paggo (caudex, clava). — Lth. pakalà (dorsum), Ltt. pakkal (a tergo), pakkala (nates). — Lth. pasagas, Pol. posag (dos). — Lth. padkawà, Ltt. pakaws „Alban. πετκοΐα, Valach. πέταλα [i. e. πέταλον DC.] Solea equi „Thunmann. Oestl. Völker I. 218. ex Lith. pádas (planta pedis) et Pol. kuć (cudere); Lth. kújis, R. ковало (malleus), Sl. наковало (incus) Kopitar, Glag. p. 77. — Lth. pakutà (poenitentiae professio ecclesiastica), Pol. pokuta; cf. Russ. пакаяніе (Id.) ex Sl. каѭсѧ (poenitet me) Glag. p. 74. Similiter Lth. pakarney, R. покорно (animo demisso, modeste) ex R. корится (humiliare se). — Lth. palawà, Boh. poljwánj, Pol. polewa (politura vitrina, Glasur) ex v. lać (fundere). — Lth. paltis, R. полоть, Boh. polt, Pol. połeć (succidia). — Lth. paludienai, R. полдникъ (merenda) ex Pol. południe, Boh. poledne (meridies, pr. dimidia diei pars; Pol. poł, dimidium). Vox ex Slav. in Lith. translata; etenim Lithuanis dimidia pars vel latus vocatur pussě, Ltt. puffe, Esth. puus. — Lth. pánczios, R. пута, Pol. pęto (vincula, compes), pęcina (pedica equorum); Lett. puntfohoht (colligare), sed pants (pars aciei militum). — Lth. papas (mamma, uber), It. poppa, Angl. pap, Lat. papilla; Lett. pahpis (pustula) ex v. pampt, pempt, pumpt (tumere); cf. Lth. papampussi warlě (rana inflata), Lett. pumpuris, Boh. pupen (gemma arborum), pup, Lth. bámbà (umbilicus). Ex eadem radice Lth. puppà, Ltt. puppa, Esth. papu (faba, Sl. бобъ). — Lth. pautas (ovum, testiculus), Ltt. pauts (Id.) ex v. Lth. puntú (intumesco), puncě (pisciculus crasso capite), puczin,

Inf. pusti (flare), putlus (inflatus); Lett. pohteht (surculos inserere), punte (tumor in arbore); punne (tuber, nodus), punnis (apostema), puppa wehders (homo ventriosus). Esth. püs, Lth. püczka (sclopetum, Flinte; it. pars extrema ovi crassior i. q. R. пýга), quanquam haud dubie ex v. Germ. Büchse (i. e. pyxis proprie, tum sclopetum) originem trahit, Lithuani suae linguae usui accomodarunt, quasi germen esset radicis, qua de modo diximus. Pol. puszka Büchse, obs. Kanone, ea notione, qua Russis пушка, Carn. pukſha, atque Lettis in Livonia puhtschki (tormenta bellica maiora), puhtschka (capsula, pyxis). — Lth. pasninkas, Boh. postnj den, püst (dies ieiunii), Pol. post, die Faste; pościć, Esth. paastma, fasten. — Lth. péczus, R. пéчь, Pol. piec (fornax) ex rad. Sanscr. patsch (coquere). Kopitar. Glag. p. 79. Huc trahit etiam idem Kopitarius Sl. печать (sigillum, σφραγίς), Pol. pieczęć, Boh. pečet, Lth. péczwětis, quod Germani detorserunt in sonum sibi aptiorem Petschaft (Petschier, e Lat. pix?). — Lth. pelkě, Bor. pelkis (locus paludosus) Vater. p. XXII., Lett. pelkis, pelze (palus). Cf. Sanscr. palità (coenum, lutum) et palvala (stagnum non satis amplum), Lat. paludes. Fortasse Adj. palita (canus), Gr. πολιός, πελιός, eandem rationem habet ad Lth. pilkas (colore griseo, de panno, anseribus) et Lith. pelěti, Lett. pelleht (mucore corrumpi, situ obduci) ad v. plěksta, Inf. plěkti (id.), pellěsei (situs in pane), Pol. pleśń, Boh. pljseň, R. плѣснь (situs) Disq. Et. I. 120. Lth. pellenai, Ltt. pelni (cinis); R. пéпелъ (id.) Dobr. Inst. p. 88. refert ad v. палúть (comburere). Huc trahendum fortasse Samog. „Polengabia, diva, cui foci lucentis administratio creditur" apud Lasiczium; coll. Lith. gabénti (apportare), Goth. giban (dare), ut sit favillae datrix. Nomen Dei Jagaubis, qs. Vulcani, longius differt. Praeterea Lith. plěnys (Flockasche, Loderasche); plěwě (tenuis membrana, emplastrum), Ltt. plehwe (cuticula in carne, pulte; it. Flockasche). Satis probabiliter etiam ab colore Lth. pellě, Ltt. pelle (mus), Lth. pellěkas, Lett. pellehks (colore murino), pellěda, Ltt. pellahda (murum comestrix, i. e. ulula), coll. Lth. sywei da (mellis comestrix i. e. vulpes), Sanscr. mṛgâd (tigris), mustâda (sus) cet. Haud dubie etiam Sl. пелынь, Esth. pâllin, Turc. پلین (absinthium) a colore pallidiore s. subalbido; minus recte Dobr. Inst. p. 117. propter amaritudinem huius plantae ad Lat. fel provocat. — Lth. pellai, Ltt. pellawas s. pellus, Sl. плева, Valach. plévâ, Lat. palea, Sanscr. pala (stramen post triturationem). — Lth. pělyczia, Sl. пила, Boh. pilnjk, Pol. pilnik (lima, Feile), piła (serra); verum Lth. wyliczia (pilum, Pfeil), haud scio an non cognatum cum

Frcog. flèche et Germ. Flitzbogen, Flitzpfeil. — Lth. pentinnas (calcar), Valach. pintenu, Ltt. peeſchi pl. — Lth. péntis, Ltt. peets (manubrium ſecuris). — Lth. peryna, R. перина, Pol. pierzyna (culcita plumea), piora (penna). — Lth. pĕſka, Boh. pjsek, R. песóкъ et пески (arena). — Lth. pĕſta, Ltt. peeſts, R. пécmъ, Lat. piſtillum ex Sanscr. piſh (pinſere). — Lth. pipirras, Ltt. pipperes, pipparis, Eſth. pippar, Pol. pieprz, Boh. pepř Pfeffer (peperi). Lth. pipirgĕtis (Pfeffernuß) haud dubie compoſitum e Bor. geits (panis). — Lith. pitlus, Pol. pytel, Ltt. bihdele, Eſth. púdel (ſacculus molendinarius), Boh. pytel (ſaccus) e Germ. Beutel; Lth. pitlawóti, Pol. pytlować, Lett. bihdeleht beuteln. — Lth. pláukas (capillus), Ltt. plaukas (flocci in lana; it. ſeminum horteñſium pappus) ex v. pláukti, Lett. plaukt (germinare). — Lth. plaſstakà, Ltt. plaukſte (palma manus, flache Hand), ſimili literarum transpoſitione atque in Lith. pluſskis, Boh. pliskač, Lett. plukſchis, plukſchkis (homo garrulus). — Lett. plakſtens, Lth. blakſtenai (palpebrae). — Ltt. plahkſta (ſiliqua adhuc piſis carens), Lth. plokſscziàs (tenuis, compreſſus in modum talis ſiliquae), R. плóскiй, Boh. ploský (flach, platt). — Lth. plyckas (vilior placenta, Fladen), Boh. placka (placenta latior rotundus), Lett. plezka, plakka (Kuhfladen, excrementa vaccina). Vide etiam Radlof. Bildungsgeſch. p. 166. et Lett. plahzens (placenta). — Lth. pléskanos, Lett. plaukſtes, plauſkas (furfures, i. e. ſquamulae in capitis cute, Schinn). — Lth. plĕczka, Hung. palatzk, Scand. flaska, Flaſche, Boh. flaſſka (lagena). — Lth. ploſstĕ, R. плащаница, Boh. plachta, (lodix), плáщъ, Boh. plaſſt (pallium) Dobr. Inſt. p. 118., Pol. płachta (pannus amplior). — Lth. porà, Ltt. pahris, Pol. para, Paar (binae res). — Lth. pǫsmas, Pol. pasmo, Boh. pásmo ein Gebinde (filorum certus quidam numerus, v. c. 20 aut 40), Eſth. pasman, pasmanne, pasma (Garnfitze; Weberkamm mit Stäbchen), Ltt. pahſma (fila diſtributa inter texendum; it. Fitze Garn i. q. Gebind Hupel. Idiot. p. 64.). Cf. Pol. pas, Boh. pás (zona) et Disq. Et. I. 267. Pol. paſamon i. q. Ital. passamano, Frcg. passement. — Lth. púdas, Ltt. pohds, Eſth. pot (olla), padda (olla ferrea), Germ. infer. Pott pro Germ. ſuper. Topf. Grimm. III. 457. — Lth. pyrágas (panis ſiligineus), Ltt. pihrags (quum omne placentarum genus, tum inprimis ea, quae Speckkuchen dici ſolet), R. пирóгъ (artocreas). — Lth. pulkas (agmen hominum vel animalium), Ltt. pulks (multitudo, agmen; cohors), Sl. плъкъ, полкъ (legio, cohors) Dobr. Inſt. p. 118., Theot. vet. volh, volk (populus) cet. Grimm. III. 473., in Provinc. ling. vet. folc (grex; ſicuti vel hodieque Volk Hühner) Diez Rom. Spr.

I. 227. Lat. vulgus, quod propius accedere videtur ad Sanscr. warga, diverſae vocum radici adtribuerim. — Lth. puſtas, Ltt. paste, Pol. poczta (rhedae publicae) e Germ. Poſt. — Lth. pâſtas, Ltt. pohſts, Sl. пѣстный (deſertus), Eſth. pastus (ager deſertus). — Lth. poczyna (remi in ratibus), R. пóмесь. —

Lth. géldà (alveolus), cf. Germ. Gelte Grimm. III. 457. — Lth. grabnyczes (Lichtmeß, feſtum purificationis Mariae), Pol. gromnice, Boh. hromnice pl., a cereis (hromnice), ſicuti Lett. ſwetſchu deena (pr. cereorum dies; Id.). — Lth. gramozdai (v. Corr. ap. Mielck.) i. e. ſcruta, variae res domeſticae viliores, grummodas (muscarum turba), R. громоздъ (cumulus), громáда (magnus acervus), Boh. hromada (acervus; agmen animantium) Dobr. Inſt. p. 201., Hung. garmada (acervus), Valach. grămĕditu (cumulatus). — Lth. grywenka Lißring Lex. Germ.-Lth. p. 327., i. e. Leiſten- s. Lauchſen-Ring (Heyſe, Lex. Germ. vv.), ſive orbiculus adminiculi loco ſervientis fuſtis, cuius ope hic fuſtis in plauſtri rota fixus tenetur; Serbis гривна armilla, et annulus, quo falx conſtringitur. Dobr. Inſt. p. 200. — Lth. grĕblis, Ltt. grahbeklis, R. грáбли, Pol. grabie, Budiss. rabje (raſtrum, Rechen, Harke), e Lith. grĕbti (comprehendere, corradere), Lett. grahbt. — Lth. grĕtinĕ, Ltt. krehjums (flos lactis), kreet, nokreet ſchmänden, i. e. flos lactis demere, Hupel. Idiot. p. 209., Lth. grĕti, nugrĕti et nugrĕbti. — Lth. grasſis, Ltt. graſſis, G. ſcha, Pol. groſz, R. грóшь, Hung. garas Groſchen (monetae ſpecies) e Germ. — Lth. gužžas (tuber in corpore aut ligno), Ltt. guſums (gibbus in pectore; it. ſtruma), guſa (gula avium, Kropf), Pol. guz (tuber), Valach. гъшă, Cingar. guhſcha (Kropf), Pol. guzik (Knopf), Lth. gužikkas (id. et parvum tuber), ſed guggà (pila ſellae). — Lth. gryſztĕ linnû (contortus faſciculus lini) ex v. grežiu (verto currum; contorqueo), Ltt. grihſts ſeenu (foeni manipulus converrendo accumulatus); Sl. грсть (pugillus, δράξ) Dobr. Inſt. p. 205. — Lth. grubbus (confragoſus), Ltt. grubbulis (loca confragoſa in via, quae, poſtquam vehendo exorta ſunt, gelu vel aeſtus exſiccavit), grumbt (rugoſum fieri), R. горбъ, Boh. hrb (gibber). — Lith. galas, Ltt. gals (pars extrema, finis). — Lth. gráužas (ager glareoſus), Ltt. gruſchi Grand, Grus, Schutt (glarea, rudus). — Lth. grindziu, Inf. iſti (ſolum ſternere tabulis), grindis (ligna ſubſtrata), Ltt. grihds (ſolum), Valach. grindă (trabs), Sl. грѧда (trabs; area) Dobr. Inſt. p. 208., R. гряда (tabulatum, ſtratum). Contra Lth. grimſti, Ltt. grimſtu, Inf. grimt (in aqua ſubſidere, demergi), Sl.

грязнити (mergere) Dobr. Inst. p. 205., Pol. pogrążać (submergere, demergere); R. грузить (onerare). — Lth. grižžas (Darmwinde, Miserere), „грыжа Serb. et Croat. tormina, Carn. dysenteria" Dobr. Inst. p. 205., qui refert vocem ad v. грызу (mordeo), Böh. hryzu, ƒzti, Pol. gryžó, Lth. gráužu, áuſsti, Lett. graust (rodere), cui affine Lth. grėžiu, ėſti dantimis, Lett. ar ſohbeem graisiht, ſohbus greest (dentibus frendere) et fortaſſe Bor. grensings (mordax). Lett. graise, wehdera (i. e. ventris) graise Schneiden im Leibe, ſarnu (i. e. inteſtinorum) graise Kolik, ſarnu greeſchana (Boh. hryzenj) Darmgicht, Stenderus ad Lett. v. greeſt (1. ſecare 2. vertere, torquere), Lth. grėžiu (currum circumverto, terebro, convolvo) trahit; fortaſſe iure ſuo aliquo, quanquam res paulo difficilior eſt diiudicatu. Lth. graſstas, Ltt. greeſnis (terebra), grohſiht (vertere cet. Harder. p. 44.). Praeterea cave confundas 1. Lth. gruzdėti, Ltt. gruſdeht (gliscere) 2. Lth. grumzdziu (minor manu ſublata), Boh. hrozým, Budiss. rožu (minor), R. грозить, Pol. grozić, Dobr. Inst. p. 204. 3. grudziu gėležį (duro ferrum), Ltt. grausdeht (ferrum vel chalybem durare; in ſartagine aſſare). 4. Lth. grudziu, Inf. úſti, Ltt. gruhſt, gruhdiht (tundere, pinſere), grauds, Lth. grúdas (granum). 5. Lth. gražus (pulcher), gražinti, Ltt. gresnoht (ornare), gresns (ornatus). — Lth. gáuja (ingens multitudo, inpr. luporum vel canum), Sl. гойный (copioſus), Dobr. Inst. p. 101., Boh. hojně (frequenter, abunde), hegno (grex avium volantium). —

Lth. kaczerga, R. кочергá, Pol. koczarga (rutabulum fornacale). — Lth. kamolys, Ltt. kamolſch (glomus). — Lth. karmónas (pera mendicorum, ſaccus), Eſth. karman, R. карманъ Taſche. — Lth. klummökas (pera), Boh. tlumok (pera venatorum), Pol. tłomok Bandtkii Gramm. p. 620., permutatis t et k literis, ſicuti in R. тминъ, Pol. kmin, i. e. cuminum, aut Boh. třebule Kerbel (caerefolium); fortaſſe propter Lth. kullys (ſacculus retium; uter vel ſaccus coriaceus; ſcrotum), kulikėlis (ſacculus tinniens, qui praeterea topnyczia, Ltt. topnizi nuncupatur), R. куль, Dem. кулёкъ (ſaccus iunceus), Lett. kulla (pera, mantica), Dem. kullite, Alb. κουλέτε, Pol. kaléta, Theot. vet. chiulla (pera) Grimm. III. 449. Graff. Thes. p. 387., Lat. culeus (uter; atque etiam ſcrotum), κολεός. Cf. A. L. Z. Jul. 1837. nr. 11. p. 84. ſimilis ſoni vocabula, quibus teſticuli cet. ſignificantur; et unicoleus (μόνορχις) DC. — Lth. kûlas s. kolas, quod Mielck. Lex. Lith.-Germ. p. 106. ad v. kalti (firmiter infigere) refert, Lat. cala,

R. кóлb, Pol. koł (palus, i; magnus paxillus), ex qua voce Berolini eam partem, quae Colonia (Kölln am Wasser) vocatur, putant traxisse originem propterea quod palis solo paludoso infixis superstructa fuerit. Pictetus (l'Affin. p. 68.). Ir. cail (lancea), Vallens. cala (baculus, acus), ad Sanscr. çala (pugio, lancea, baculus) reducit, vehementer dubito num satis recte. — Lth. kulys (fasciculus straminis), Ltt. kuhls (Id. et merges). De vario formulae lobys kulys (bonus fasciculus str.) usu proverbiali vide Praetor. Act. Bor. T. II. p. 561. Lth. kuli werczin ich wälze mich, schlage ein Rad (prono capite roto corpus), Lett. kuhli mest, kuhlipus noeet cet. (Id.). — Lth. kumpis (perna suilla durata fumo), bitkopauti (favum eximere), coll. Sl. копоть (fuligo) Dobr. Inst. p. 104., Ltt. kuhpeht (fumum emittere instar fornacis), kwehpes (fuligo, vapor) et Sanscr. rad. kûp Disq. Et.; Pol. kopcić, R. коптить (suffire, fumando nigrum reddere). — Lth. kuzabas (theca ad fraga recipienda destinata ex cortice alnea), R. кýзовb (sportella ex cortice tiliacinea). — Lth. kurbas, Ltt. kurwis, R. кóробb (corbis) Korb. — Lth. krágas Krug (urceus), Ltt. krohgs Krug = Schenke (caupona), Theot. krôg (lagena) et Scand. krûs Krus (crater testaceus) Graff. Thes. p. 590., Ltt. krûse, Lth. krużikkas, R. крýжка. — Lth. kédis (urceus aquarius), Gr. κάδος (hydria), Serb. када (labrum, Wanne), Boh. kad, Buduss. kadź Bottich. — Lth. klijei, Pol. kléy, R. клéй (gluten); cf. Theot. vet. chlipu (inhaereo) ich klebe. Ags. claeg, Angl. clay (argilla) Grimm. III. 380. — Lth. klynẽs (furfur), Ltt. klijas, Kleie. — Lth. klingis 1. acies cultri, Klinge, R. клинóкb (lamina) 2. obex, Klinke, Ltt. klinkis Grimm. III. 431. — Lth. knypkis, Ltt. knohpis, Esth. knòòp, nòòp, Boh. knoflјk, e Germ. Knopf. — Lth. kreida, Ltt. krihte, Boh. křјda, Lat. creta, Kreide. — Lth. kubillis, Ltt. kubbuls Braukufen, Boh. kbel, ğbel Kübel (cupa), R. купéль (baptisterium) Dobr. Inst. p. 104; Lth. kúpka, Pol. kubek, Lat. med. coblettus (poculum) cet. Disq. Etym. I. 84. — Lth. kropos, Pol. krupy Graupen (grana deglupta), R. крупá, Dobr. Inst. p. 238. — Lth. krúsa, Lett. krussa (grando) e Lith. krusti (deglubere grana pinsendo), R. крóха (mica), крушить (contundere), Pol. kruchy (marcidus, friabilis), kruszéć (marcescere), Lth. sukrótsussi bóba (vetula mulier senio attrita). — Lth. krútis, Ltt. kruhtis (mammae). — Lth. kramslẽ s. kremslẽ (cartilago), Ltt. krumslis. Apud Krausium p. 45. comparatur cum Pol. chrąstka (cartilago), sed vereor ut recte; cf. Dobr. Inst. p. 216. — Lth. krátai, Valach. oratie (clathri, cancelli), Ltt. kraschu ratti (currus cum crate), „Goth. haurds (ostium), Theot. vet. hurd (fa-

res clathratae, clathrum)" Mafsm. Skeir. p. 188. — Lth. kratinei, Ltt. kratteklis (ftramen cum foeno mixtum) ex v. krattiht (quatere), Gael. crath (agitare, quatere), Lth. krěsti (ad febris inftar tremefacere) v. Part. I. p. 46., Gael. crith (tremor; tremores febricitantis), abs quo differre prorfus videtur Lat. med. creticare, criticare ex v. Lat. criticus et Gr. κρίσις. Gael. criathar, fed etiam rideal, Angl. riddel (cribrum). Gael. creithil, Angl. craddle (cunabula) Diefenb. Celt. I. 202. incertum huc trahendum an ex Lat. craticula? Cf. Gr. κραδᾶν, κραδαίνειν et Schneider. Lex. v. ῥαδανίζω. — Lth. kúnas (vivum corpus). Quod Mielckius Lex. Lith.-Germ. p. 7. 135. huc trahit, apěkunas (tutor), id Slavicae originis vocabulum eft, Pol. opiekun, R. опекýнъ ex v. опéка (tutela), Pol. piecza. — Lth. kápas (tumulus, fepulcrum), Ltt. kaps Id., Efth. kapas (fovea, rufticorum cellarium); Lth. kápiněs, Lett. kappenes (coemeterium); Lth. kapczius, Ltt. kaptfchis, Pol. kopiec (tumulus limitaris). Lth. kaplys (ascia ufu detrita), Ltt. kaplis (ligo ferreus), Hung. kapa (ligo). — Lth. Lex. Germ.-Lth. p. 377. kringělis, R. крéндель, крéнгель Kringel, Brezel, cf. Theot. vet. ringila (tortus panis) Graff. Thes. II. p. 1169. Lett. klingeres. —

Lth. deguttas ab v. degti (uri, urere), Lett. degguts, G. ta (pix liquida s. axungia betulina), R. дёготь Dobr. Inft. p. 92. Schaffar. et Palack. Mon. Boh. p. 211., Pol. dziegieć, Efth. tekkat, tàudas, tàudes, tàudus, affumpta t litera pro d initiali, quae abeft a lingua Efthonica. Lett. dwagga tam picem iftam quam fuliginem pineam fignificare dicitur. — Ltt. daglis, Efth. tael (fomes); Ltt. daglas (macula inufta), daglains (maculatus, varius, de gallinis et porcis), Lth. dáglas (Id., de porcis); Efth. táhnelinne, táhnelik, tàhnik (varius) fortaffe ex v. táht, G. táhhe (fignum, nota, ftella). — Lth. derwà (lignum pineum, Kienholz), Efth. tőrwas, Ltt. darwakfnis (Id.), fed darwa Theer, Efth. tőrw (item pix liquida, rarius fulfur), Gael. teàrr f. i. q. Angl. tar, Agf. tëaro s. tyreve, Scand. tiara (pix) Grimm. I. 296. ed. 2. — Lth. drawis, Ltt. drawa (alveare apiarium in filva), fortaffe ex R. дрéво (arbor); Ruffis autem бóрть alvear eft, quod fibi conficiunt apes in cava arbore. — Lth. dirwa, Ltt. druwe (ager confitus), dirwans (novale) obs. — Ltt. drabbini, R. дробúна Träbern (recrementum) ex v. дробúть (contundere) Dobr. Inft. p. 128. — Lth. dulkěs et dujos (pulvis), Ltt. dulkis (pulverulentam fedimentum in aqua, vino cet.), Sanscr. dhûli (pulvis), dhûlikâ (nebula, qf. pulvis aëris). — Lth. dulys (lignum fiffum

[illegible], quod [illegible] [illegible] [illegible]), Lit. duhle, dahlis ([illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]. — Lith. delsra, Lit. [illegible] ([illegible], [illegible]). — Lith. daig[illegible]. Lit. daigs ([illegible] [illegible]). — Lith. delna, Lit. delna, [illegible], Pol. [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] ([illegible] [illegible]), ex Pol. dół ([illegible] [illegible] [illegible]), [illegible] [illegible] ([illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] ad Sanscr. adhas ([illegible]), [illegible] Hungar. [illegible] [illegible] Theot. vet. tenar = [illegible]. quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] cum Pol. dno [illegible]. — Lith. dalis, [illegible]. Lit. [illegible], [illegible]. [illegible], [illegible] [illegible], Dan. [illegible] [illegible], R. [illegible] ([illegible], [illegible]), [illegible] [illegible] ([illegible]), Lit. dallyti. Lit. dalîsh t. Pol. dzielić ([illegible]). — Lith. [illegible] [illegible], [illegible]. Lit. dehle [illegible]. et dehlis ([illegible] [illegible]), Pol. [illegible] 2. [illegible] l. c. Lett. dehle vel [illegible] Harder p. 29. [illegible], [illegible] cum Lett. [illegible] ([illegible] [illegible]) l. l., ex Sanscr. dhê ([illegible]), [illegible] ut, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut cum Gael. deal ([illegible]), [illegible] [illegible] dallag ab v. dall ([illegible]), aut cum Gr. [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. — Lith. drusska ([illegible]), Lit. draîka ([illegible]), [illegible] draîkahm ([illegible] [illegible] [illegible] [illegible]), [illegible], [illegible], Lith. andrîsskęs ([illegible] [illegible]) ex v. dreskin ([illegible] [illegible]). — Lith. [illegible] ([illegible]. cet. Part. I. 57. R. [illegible] [illegible]), [illegible], Pol. [illegible] (tremere), drgać ([illegible], tremere: [illegible] drogi. Lett. dahrgs (quod magno pretio venditur). Gr. [illegible] aeque atque Lett. drudsis tam [illegible] quam [illegible] denotat. Benfey, Griech. Wurzellex. I. 342. — Lith. dywas (miraculum), Lit. dihwa (portentum, res miraculosa). R. [illegible], Pol. dziw, Gr. [illegible]. — Lith. dyba (palus, ad quem puniendi alligantur), Pol. dyba (compes lignea, qua pedes alicujus vinciuntur, ne aufugiat). Mielck. Germ.-Lith. p. 376. Pranger: dyba et kóka i. e. [illegible]. — Lith. dirżas, Lit. dirscha (zona coriacea). — Lith. dyselis, Lit. dihsele, Esth. tiisel, Pol. dyszel (temo) a Germ. Deichsel (Grimm. II. 40. III. 455.), sed „Dechsel, Beilhobel tasslîczia" Mielck. Lex. Germ.-Lith. p. 130. = Valach. teslă, Theot. dehsala (ascia) Graff. Thes. I. 129 ex Sanscr. rad. taksh, Lith. tasȳti, Sl. [illegible] (dolare), Lit. tahst (deglubere), tahsis, Lith. tośsis (tenuis cortex alba betularum). Diss. Et. I. 270. Graffius quidem l. l. l. Grimmium de mixtis vocis Deichsel significationibus diversis postulat, sed vehementer dubito, num satis recte. Lith. dreźle apud Ruhigium in Lex. explicatur 1. Deichsel, 2. Schwarzvogel (Rallus crex Dobr. Inst. p. 216. 245.), in ejus libri ed. secunda autem, solo commatis signo minus, ut videtur, accurate interposito: eine Deichsel, ein Schwarzvogel. Haec avis non solum Lithuanis grêźe (Krause

p. 45.), sed etiam Lettis greesa vel greesgalwa, i. e. torquens caput, vocatur, simili ratione qua Iynx torquilla Russis вертошéйка, Polonis krętogłow ptak, Germ. Wendehals. Radix vocis est Lth. grēžiu (currum deflecto), ex qua descendit etiam grēžulē (temo). Cf. Part. I. 46. Iam drēžlē fortasse non abhorret ab ea radice, si Polygonum fagopyrum Lettis non solum grikķi = Lith. grikkai, R. гречá, sed etiam, Stendero saltem in Gramm. Lett. ed. 1. pag. 33. adnotante, drikķi dici observaris.

Lth. tabakas, Ltt. tabaks, R. табáкъ, Pol. tabaka, Esth. tubbakas Tabac (herba Nicotiana). — Lth. talka (multitudo operariorum, qui ultro et invitati laborant postеaque appositis lautis epulis oblectari solent), Ltt. talks, talka (Id.), Esth. talgus (convivium quod operariis apparatur); sed Sl. tlaka (labores dominis praestandi, angaria) Dobr. Inst. p. 133. Pol. tłok (vindemia; homines convocati ad messem). — Lth. tulkas et tlumáczius Dolmetsch (interpres) Mielck. Lex. Germ.-Lith. p. 133., Ltt. tulks, tulkatnis, Esth. tulk, Holl. de tolk, Pol. tłumacz, R. толмáчъ (Id.), толковáть, Ltt. tulkoht, Esth. tõlkma (interpretari, librum vertere). Vide Dobr. Inst. p. 133. 134. Kopitar. Glag. pag. 84. — Lth. tancus, R. тáнецъ, Pol. taniec, Ltt. danzis e Germ. Tanz (saltatio). — Lth. Lex. Germ.-Lith. p. 118. tolengà (rheda), R. телѣга, Pol. telega (plaustrum) Dobr. Inst. p. 132. — Lth. torēlus, Ltt. tellerķis, telleeķis, R. тарéлка, Boh. taljř, Valach. тéлер, Teller ex Ital. tagliere. Grimm. III. 465. — Lth. tawora, Pol. towar (merx), Sl. товаръ (sarcina) Dobr. Inst. p. 131.; conf. Malay. تاور tâwar (marchander) Schleierm. l'Infl. p. 478. Lth. taworsczius, Boh. towarys, Pol. towarzysz, Valach. товáрош, Hung. társ (socius, sodalis). — Lth. turgus, Ltt. tirgus, Sl. тергъ, торгъ (forum, emporium) Dobr. Inst. p. 136., Boh. trh, Valach. torgu, Esth. turro (mercatus) et Turro lin urbs Abo dicta (lin urbs, castellum); Dan. torv (mercatus, forum). Fortasse etiam nomina urbium Torgavia et Targovicia (R. торговище, forum) huc pertinent. Lith. jomarkas et R. я́рмонка, Pol. jarmark (nundinae) e Germ. Jahrmarkt corrupta vocabula sunt, cuius duplex r aegre tulerunt Lithuani et Russi propterеaque abiecerunt. — Lth. tafslà, tesslà, Sl. тѣсто, Boh. těsto, Pol. ciasto Bandtk. Gr. Pol. p. 444. (farina subacta, Teig). — Lth. taurē (chirurgorum cornu, cuius ope detrahunt sanguinem; usitatum Lithuanis vas potorium, quod cornua potatoria Scandinaviae in memoriam revocat), Ltt. taure et, depravata forma, aure (buc-

cinum venatorum, paftorum; it. cornu, per quod fcarificatur). — Lth. temnyczia, Sl. темница (carcer) Dobr. Inft. p. 93. R. темно, Efth. tumme (obfcurus), Pol. ćma (caligo), Hibern. teme, temel, temen (eclipfis, caligo), Lth. tamfus, Ltt. tumfch, fcha et tumf, fa (obfcurus), timfà (in obfcuro). Cf. rad. Sanfcr. tam (defiderare, lugere) Disq. Et. I. 260. — Lett. tumma (fentina, fedimentum) cum Sl. тимѣніе (coenum, faex) cohaeret fatis probabiliter, vix autem cum Sl. тина, quod, contra Dobrowskii fententiam (Inft. p. 93.), cum Chald. טין, Arab. طين (lutum, coenum) Caftell. Lex. Heptagl. II. 1498. comparare malim. — Lth. timpa, temptywa (tendo, chorda arcus) ex v. tempti, Ltt. fteept (extendere), ftohpa (arcus), Sl. тѧтива Kopitar. Glag. p. 84., R. тетива, Pol. cięciwa, Boh. tětiwa (etiam Lth. tetiwà apud Kraufium p. 46.) i. e. nervus, chorda arcûs. Lett. zipfla (tendo, nervus) more infolito literam z, non pro k, fed t, affumfiffe videtur. Cf. Lat. tenus i. e. funis. — Lth. tefsmû, ens m., Lett. tefmens m. (uber, mamma) ex v. tęfiù (extendo), quod, appofita litera s, ex Sanfcr. tan (τείνειν) exortum puto. In ipfo Sanfcr. wi-tas-ti (fpithama) invenitur. Huc traho etiam Lth. czěsas (tempus), Sl. час (hora) Dobr. Inft. p. 101. Cing. tfafos Mithr. I. 252., ficuti Lat. tempus ad Lith. tempti, de quo modo diximus. Cf. A. L. Z. Ergz.-Bl. Iun. 1839. nr. 49. pag. 387. Cave vero confundas eam vocem cum Maratthorum tâfa (طاس i. e. poculum, fcyphus apud Caftellum) Properly the fmall cup which perforated at the bottom and placed in a veffel of water, fills in a certain time at the conclufion of which the Gong is ftruck. But among the Marat'has it fignifies the ftrokes beat on the Gong, and hence, fince the dominion of the Englifh, the Englifh hour of the day. Vans Kennedy Marath. Dict. p. 53. — In lingua Polonica frequens permutatio, quae inter literas t et c intercedit, obfervatur, ita ut Poloni faepenumero c pro primitiva t fibi vindicarent, quam Lithuani adhuc retinent. V. c. Lth. těfskiu (vehementer profterno), tafskau (huc illuc iacto, luto confpergo), Pol. ciskać (iactare). — Lth. těfsiti (fe recreare, reficere), patěfsa (recreatio, oblectamentum), Pol. pociecha (confolatio, gaudium), cieszyć (confolari, oblectare), Boh. těffiti, R. тѣшить. Dobr. Inft. pag. 94. Fortaffe cohaerent haec vocabula cum Lth. těfiu (erigo), Efth. töstma (erigere, furfum tollere), tösfema (furgere; oriri). — Lth. tirpti (liquefieri, diffluere), Lett. tirpt (rigefcere, torpefcere; it. diffluere Lang.), notirpt (torpefcere), Lth. nutirpfta kója (torpore corripitur pes), R. терпнуть, Pol. cierpnąć (torpefcere), Lat. torpere. — Lth. tetta (amita), Boh. teta, R. тётка,

Pol. ciotka, Efth. täddi, Freg. tante. — Lth. tingēti (pigrum effe), Pol. obciągnąć się (cunctari; recufare rem), compofitum ex v. ciągnąc (ducere), coll. Germ. Verzug (mora) et Lth. trunku (cunctor, ceffo), fed tráukiu (traho), trukcziojus (me fubducturus rei fum), trukis (ruptura), galwatrúkfsczeis (quafi frangendo caput i. e. feftinanter), Ltt. truhkt (disrumpi), traukt (accelerare). Cum Pol. cięgem (uno tenore) recte comparare mihi videor Lith. prateguy (uno tenore, ita ut alter alterum excipiens procedat, ficuti anferes vulgo affolent) et pratēga (lorum genuale futorum) cum Pol. pocięgiel, Boh. potěh, Ruff. потягъ (Id.), потягивать, Pol. pociągać (extrahere, extendere), modo teneas, praefixa utrorumque effe diverfa. Gr. πίσυγγος (futor), πισύγγιον, πέσσυμπτον (futrina) longisfime differre patet; rectius explicari videntur ex v. πίσσα, quam eo modo, quem tentavit Benfey, Wurzellex. I. 292. — Ltt. tykas, R. тихїи, Pol. cichy (tranquillus, quietus, filens). Lth. tylēti (tacere), R. молить, Pol. tulić (fedare, tranquillum reddere). Boruff. tuffife (taceat). Pol. taić (reticere, celare). — Lth. tekēti (fluere; ftillare ex vafe; currere parvulorum puerorum more), tákas, Ltt. tekka (femita), tezzeht (currere; fluere), R. течь (fluere), токъ (rivus), Pol. ciec (fluere; ftillare), ucieczka (fuga), fed toczyć (torquere), tokarz (tornator), toczydło, R. точило, Ltt. tezzeklis, tezzele (cos, quae circumagitur), quae Stenderus derivat ex v. tezzeht (currere), Lth. tiekēlis (major cos), abs quo prorfus abhorrere credas θηγάνη. Efth. tahk, G. tahho f. tahhu (cos major) nefcio utrum trahi ad v. tahhuma (asciare, glabrum reddere; cf. Sanskr. takfh) liceat, nec ne. — Lth. trotiti (vexare, corrumpere), Pol. tracić (amittere), ftrata (jactura), R. трата (impenfa inutilis); терять (amittere), Lth. terójimas (corruptio) Mielck. Lex. Germ.-Lth. p. 487. ex v. terróju Lex. Lith.-Germ. ed. 1. — Cz pro t invenitur in his: Lth. patuntas, Pol. początek (initium) Bandtk. Gramm. v. cząć p. 440. ed. 1818. Lth. tufsczias (vacuus, egenus), ifstufstinti (evacuare), Ltt. tukfch, f. fcha (vacuus, defertus; cavus; egenus), Efth. tühhi (vacuus; inanis), Sl. тщтъ (vacuus, κενός) Kopitar. Glag. p. 84., Dobr. Inft. p. 137. R. тщїи (inanis), Pol czczy (cavus, vacuus; jejunus; inanis), et fortaffe Sanfcr. tutfhtfhha (Void, empty). — Pauca alia nunc áddam vocabula. Ex v. Lith. twérti (capere, fepire), Ltt. twehrt, twert (capere, comprehendere) descendunt Lth. tworà (fepes) et Aitwaras i. e. „Incubus, qui poft fepes habitat. Id enim verbum fignificat", uti explicat vocem I. Laficzius; ineft haud dubie in ea voce Lett. ais (pone). Lth. prietwaras (alvus obftructa), neprietwaras (cita alvus),

R. притворя́ть (claudere), ſed растворя́ть (aperire). Lett. aistwerts wehders (alvus obſtructa), Pol. contra zatwardzenie ex v. twardy (durus). Lett. twahraka, R. тваро́гъ, Pol. twaróg, Boh. twaroh (coagulum lactis), R. творило (forma caſearia) Dobr. Inſt. p. 133., quibuscum τυρός et Lat. obturare non falſo comparare mihi videor. Lth. twirtas (firmus, ſtabilis) in Suffixo ſaltem non congruit cum Sl. твердый (durus, firmus) Dobr. l. l., neque etiam certo ſcio, num Eſth. terras, ſe et Ltt. tehrauds (chalybs), quod Lth. ruda (aes) in memoriam revocat, trahi huc liceat. Lith. ſutweriu (creo) convenit cum Slav. творити, сътворити (facere), творецъ, Pol. ſtworca, Lth. ſutwertójis (creator). — Lth. tužitiſ, R. тужи́ть (in moerore eſſe), Sl. туга (taedium) Dobr. Inſt. p. 94., R. туга́ (moeror, angor), Lett. tužba, Boh. tužba. — Lth. tulžis (fel), Lett. tulſis ſ. tulſnis (puſtula, it. bulla in aqua). — Lth. talacznóju, talaczkóju, Boh. tlachám, tlaskám (garrio, blatero). — Lth. trudnas (difficilis, moleſtus), Pol. trudny, R. тру́дный (difficilis, operoſus), трудъ (labor, opera), Val. trudž. — Lth. triwóti (tolerare, pati), Pol. trwać (durare, ſuſtinere), Boh. trwati. — Lth. tárſska (res crepitat), Ltt. trohkſns (fragor, crepitus), Pol. trzask, Boh. třeſkot. — Lth. trŏpiti, Lett. trahpiht, Pol. trafić, treffen (ferire). — Lth. tarpti (crescere), Ltt. tahrpinaht (educare). Vide Disq. Et. I. 257. — Lth. trépai pl., Ltt. treppe, Valach. trépte Treppe (ſcalae). — Lth. tiltas, Ltt. tilts, Bor. tilte (pons) Vater. Altpreuſs. Spr. p. XXII. ex Sanscr. trî (transgredi). — Lth. tikēti, Lett. tizzeht (credere). — Lth. tikras (rectus, probus, honeſtus), Bor. tickars (rectus, verus) fortaſſe ex Lth. tinku, Inf. tikti (aptum, idoneum eſſe ad rem; bene procedere). — Lth. tēſà (veritas), Ltt. teeſa (1. jus, judicium. 2. pars, portio, quod dari juſtum eſt. 3. territorium); Lth. teiſybē (juſtitia, veritas), Ltt. teeſiba (probitas, aequitas); teeſ, teeſa, teeſi (vere, recte), Lth. teiſey (juſte), tēſà (quidem, Germ. zwar, quod contractum ex formula Theot. med. ze ware i. e. proprie: re vera, Bor. arwiſkai zwar, Adv. ex Adj. arwis wahr), Eſth. tööſt (certo, re vera), töiſi (verus), tötte (veritas), quod quanquam ſono fere et ſignificatu cum Sanscr. tattwa convenit, origine tamen eſt diverſiſſima, et töidus (virtus ejus, qui veracem ſe praebet). —

Lth. ſodas, Pol. et Boh. ſad (arbuſtum; hortus arboribus conſitus), R. са́дъ (hortus), Pol. ſadzić (collocare, plantare); Lth. ſodnas (equus ab ephippio ulceratus), R. са́днить (equum ulcerare adterendo); Lett. ſedles, Boh. ſedlo, Pol. ſiodło

Sattel (ephippium); Ltt. neſſama-ſehſche (lectica), ſahdſcha (Lithuanorum vicus), R. сажа́ть (collocare), Boh. ſýdlo (ſedes, domicilium), ſelo, Pol. ſieło (vicus) ex v. ſiedzieć (ſedere), ſiadać (conſidere), ſadzać (collocare), Ltt. ſehſt, ſehdeht, Lth. ſedmi, ſėdziu, Inf. ſedėti (ſedere). Lth. ſuſėdas, Pol. ſąſiad, Boh. ſauſed (vicinus). Ad hanc radicem etiam pertinere Bandtkius exiſtimat Pol. ſadze et R. са́жа (fuligo) Dobr. Inſt. p. 97.; Lth. ſodzei, Lett. ſohdeji (Id.),, ſohdu ſemme (humus ad carbonum inſtar nigra) Livon., Scand. vet. ſôt, Angl. ſoot, Frcg. ſuie (fuligo). Graecorum ἄζα (ſitus) et ἄϑαλος (fuligo) quanquam cum iſtis cognata vocabula eſſe facile quis putaverit, ita ut ſibilantem rejectam ſtatuat, tamen aut de v. ϑαίω aut cum Benfeyo (Griech. Wurzellex. I. 38. 260.) de Macedonica illorum e verbo αἴϑω derivatione cogitare magis placet. — Lth. ſudna diena, Pol. ſądny dzień (dies noviſſimus); Lth. ſudas, Lett. ſohds, Pol. ſąd, R. сꙋдъ (Gericht, judicium); Lth. ſudzia, Ltt. ſohgis, R. судья́, Pol. ſędzia (judex); Lth. ſuditi (jus dicere), Bor. ſunditwei (punire), Eſth. ſundima (cogere; ulcisci, animadvertere in aliquem), ſundja (judex). Part. I. 28. — Lett. ſtigga (ſemita; linea recta), Pol. ſcieg (veſtigium; ſutura; lineolà), ſcieszka Fußſteig. Grimm. III. 396. — Lth. priſėga, R. присяга, Pol. przysięga (jusjurandum), przysięgać, Lth. priſėkiu Diewą (juro per Deum). Radix eorum videtur eſſe Pol. ſięgać (ſiądz obſ.) po co (porrigere manum ad aliquid aſſequendum) et, quanquam nonnihil obſtet litera durior k, Lth. ſėkiu, Inf. ſėkti (Id.), R. сяга́ть (ferire poſſe, de ſpatio, quod percurrere valent miſſilia, quae e tormentis bellicis ejiciuntur), Lett. ſneegt ſ. ſnehgt (praebere, offerre). Lith. ſėkſnis, Pol. ſiąg et ſążeń, Boh. ſáh, R. саже́нь (orgyia, Klafter). Cf. praeterea Disq. Etym. I. 239. Sanscr. ſag'g' (adhaerere, addictum eſſe), ſakta (adjunctus), ſakti (contactus, cohaerentia) et Lett. ſakts, Lith. ſaktis (fibula) ex v. ſegu (affigo). Bor. poſeggiwingi (ſubjecti, obedientes) ex v. ſegge (facio). — Lth. ſeku, Inf. ſekti i. q. Lat. ſequi; Lett. ſezz Praep. i. q. Lat. ſecundum (juxta rem). Lth. ſektiſ (bene alicui ſuccedere), Ltt. ſektees (Id.), ſekkums (ſucceſſus), verum ab Stendero hoc juxta v. ſekt (diſcernere) collocatur. Langius autem vocem ſekt ita explicat: veſtigiis ſequi aliquem. — Lth. ſykis (verber, ictus), quod ſimiliter ac Lat. uno ictu, et Frcg. coup (une fois) ad formanda Adv. multiplicativa adhibetur. Part. I. 68. Lett. ſehka (gramen deſectum, quo equi et pecora paſcantur), Lth. ſzėkas (Id.) ex v. Pol. ſiec, ſiekać (caedere), ſiekiéra (ſecuris), Sl. сѣчиво (inſtrumentum ſecandi) Dobr. Inſt. p. 97., Lat. ſecare, Germ. Sichel, Säge, Grimm.

III. 416. Lth. zégas, Ltt. ſahge cet. — Lett. ſeekſis, Lth. ſzẽkſstas (candex ſive carcer). — Lett. ſeeks m. Kúlmit (ex Eſth. kolm, tres, niſi fallor) ſive ½ Loof (Ltt. puhrs Loof, Scheffel, modius), Lth. ſaikas (menſurae genus ad metienda frumenta aut potum), ſeikẽti (metiri). — Lth. ſakyti, Ltt. ſazziht, ſagen (dicere), Lth. paſakà, Lett. paſakka (fabula). Fortaſſe etiam vetus vocabulum Lat. inſeque (ἔννεπε), niſi hoc ad verbum ſequi referre malis. — Lth. ſókti (cantare carmina, quae non ſunt eccleſiaſtica), ſed ſzaukti (vociferari, nominare), Lett. ſaukt (vocare, nominare). — Lth. ſukku (torqueo, verto), Boh. ſaukám. — Lth. ſenku, Inf. ſekti, Ltt. ſihkt, ſikt, R. ся́кнуть verſiegen (exarescere, exſiccare), Boh. ſáknu (ſiccus fio); Lth. ſunkti (colare, emittere v. c. potionem), Ltt. ſuhkt (percolare; ſugere) Disq. Et. I. 234. Cum his cave confundas tum Lat. ſiccare tum Boh. ſchnauti, Pol. ſchnąć (ſiccari), quae cohaerent cum Slav. сꙋχ (aridus), сꙋшити (ſiccare) Dobr. Inſt. p. 97., Lth. paſauſti, Ltt. apſuſſeht (ſiccum fieri), Sanscr. ſuſhi rectius quam çuſhi (ſiccatio) Disq. Et. I. 272. Ruſſ. сýша (ſicca, i. e. terra ex v. τέρσομαι). — Lth. ſurma (inſtrumentum muſicum: Schalmei) i. q. R. сýрна, ſed Boh. ſurma (Poſaune, Zinken). Ruſſ. сиротѣлъ (fiſtula ex arundine), Lth. ſwirplys (gryllus), ſzwilpti (canere, ut ſolent aves), Lett. ſwilpoht (fiſtula canere), ſwilpis et ſwahpulis (Loxia pyrrhula), Lth. ſzwilpokas (merula), Lat. med. ſculpitia, ſulpitia (alauda). Disq. Et. I. 225. — Lth. ſuliti (offerre), Ltt. ſohliht, R. сулúть (promittere), Goth. ſaljan (offerre et divertere) Grimm. I. 346. Maſsm. Skeir. pag. 158., ſed Lth. ſulẽti (circumdare limbo) ex v. ſulẽ (ſutura, limbus), cujus radix eſt ſúwu, Inf. ſúti, Ltt. ſchuht, Pol. ſzyć, Ruſſ. шить, пришива́ть, Lth. priſuti (adſuere), Lat. ſuere, Sanscr. ſiw cum magna ex ea derivatorum vocum proſapia, ut: ſêwana (conſuendi actus), ſûtra (filum contortum) et vv. ſîwana, ſyûta, ſyûti, ſyûna, ſyôta, ſyôna (eodem plane modo quo dyu ex radice diw) in Wilſonis Lex. — Lth. ſwodbà, R. сва́дьба, Boh. ſwadba, ſwatba (nuptiae); Lth. ſwotas (affinis), Boh. ſwat (levir), Pol. ſwat, R. сва́тъ (pronubus). — Lth. ſlẽgti (ligno vel lapidibus onerare), ſlogà (res adverſae, moleſtia), Ltt. ſlohgs (onus, pondus), ſlohdſiht (onus imponere). — Lth. ſlẽpti, Ltt. ſleppeht (celare), R. слѣпъ, Pol. ſlepy (coecus). — Lth. ſmiltis, tiẽs f. (arena ſubtilior), Ltt. ſmilkts ſive ſmilts f. (arena); Lth. ſmulkus (ſubtilis, tener), Ltt. ſmalks (Id.), ſmelgenes, ſmalknes (ſcobs, ramenta); Lth. ſmelkia (ſubtilem vaporem res emittit). Nota k literam vel ejectam vel injectam ſimiliter in Lth. ſmeltynas = ſmalktas (ſaltus

denſior, in quo imniores inſunt arbores); żaltis, Ltt. ſaltis et ſalktis (ſerpens), fortaſſe ex verbo ſelt s. dselt (pungere) Stender. Lex. ad calcem Gramm. ed. 1. p. 134.; Lth. ſaꝛtas (rufus, de equis), Ltt. ſahrts (oris colore ſatis rubro) et ſarkt (rubere obduci ab aeſtų; fervere). — Lth. ſmógti, Pol. ſmagać (ſcutica caedere), Dan. ſmek med en pidſk (crepitus ſcuticae), Ltt. ſchmaugs (ſonus, quem alapa vel virga, qua quis caeditur, edit). Cf. σμάραγνα Benfey, Gr. Wurzellex. I. 463. Lth. ſmikkis, ſzmikkis (funiculus, qui extremae ſcuticae praefigitur). — Lth. ſnápas Schnabel (roſtrum) Disq. Etym. I. 199. — Lth. ſkauradà, R. сковородá, Boh. vet. skravad (ſartago) Schaffarikii et Palackyi Mon. Boh. p. 224., Pol. skwar (magnus aeſtus). — Lth. Lex. Germ.-Lth. v. Spielmann (homo muſicus) 1. ſzpēlmonas, Ltt. ſpehlmannis, e Germ. 2. ſmuikininkas e R. смыкáть (plectrum huc illuc ducere), Lth. ſmuikas (inſtrumentum muſicum: Violine), quocum fortaſſe haud inepte comparaveris Gr. σιμίκιον. Part. I. 43. 3. ſkammarákas, quod vocabulum Mielckius Lex. Lth.-Germ. p. 240. refert ad v. ſkambēti, Ltt. ſkanneht (ſonare), ita ut, Ruſſorum скоморóхъ (ludio, ioculator) Dobr. Inſt. p. 165. an huc pertineat, dubium videri poſſit. 4. gróczus e Pol. grający na skrzypach (qui fidibus canit). — Lth. ſkorbilas, R. скорбúло, Sl. шкроб (amylum) Dobr. Inſt. p. 170. — Lth. ſkatikkas i. q. gráſsis, Groſchen. Sl. цата, цета (denarius) Dobr. Inſt. p. 99. 277., qui cum illis comparat Goth. ſkatts (nummus) Grimm. II. 476. 522., Boh. vet. ceta (pecunia) Mon. Boh. p. 210., DC. ſcotus (monetae ſpecies), ſed ſcot (Schoß, contributio). — Lth. ſkrynē, R. скрúнь, Pol. skrzynia (ciſta), Ltt. ſkrihnis (ciſta, in qua limus calcatur); cf. Lat. ſcrinium, Schrein. Dobr. Inſt. p. 165. — Lth. ſkiltuwas, Ltt. ſchķiltawa (chalybs igni eliciendo). — Lth. ſkrēti (ſcarificare; in orbem circumcidere; circinare), ſkridinnys kélio (patella in genu), Ltt. ſkreemels (epitonium, runder Wirbel, v. c. in colo; patella in genu; vertex capitis). — Ltt. ſkreet (currere, volare), Pol. ſkrzydło (ala). — Lth. ſparas, Ltt. ſpahre e Germ. Sparren (tignum tecti). — Lth. ſpátas Spaten (pala). — Lth. ſpunta, Ltt. ſpunde e Germ. Spund (epiſtomium). — Lth. ſpykē et ſzpykē, Ltt. ſpeeķis e Germ. Speiche (radius rotae). — Lth. ſpykērē, Ltt. ſpihķeris, Pol. śpichrz, szpichlérz, Speicher (ſpicarium) Grimm. III. 417. — Lth. ſpyna (ſera) e Boh. s-pjnám (fibula conſero), Pol. piąć, spinać cet. Chichekof. Rech. p. 185. ſqq., Lth. pinnu, ſupinnu (conſero, plecto), ſpittulē eine Pinne. — Lth. ſpilka, Pol. ſzpilka (acus fibulatoria), R. шпúлька; It. ſpillo, ſpilletto; Boh. ſpjnka. — Lth. ſpáus-

tuwĕ, Ltt. wihna ſpaids (torcular, prelum) ex v. ſpaudziu, Ltt. ſpeeſchu (premo). — Lth. ſpąſtas (muscipula, laqueus) ex v. ſpendziu, Inf. ęsti (tendere laqueos), Ltt. ſpohſts (pedica, tendicula), ſpendele (elater in fera), ſpanda (funes in aratro). — Lth. ſtábas (apoplexia), Ltt. ſtabs (1. Id. 2. poſtis, columna) Part. I. 67., Sanscr. ſtamba n. (1. poſtis, pila. 2. ſtupor, torpor). — Lth. ſtembrys (culmus), Sanscr. ſtambha. — Lth. ſtulpas, Scand. vet. ſtôlpi, Suec. ſtolpe, R. столбъ (columna). Part. I. 69. — Lth. ſtaldas, Ltt. ſtallis, Stall (ſtabulum). — Lth. ſtaklĕs (iugum textorium, Weberſtuhl), Ltt. ſtaklis (palus qui adminiculi loco adhibetur). — Lth. ſtorawóti (curare rem), Pol. ſtarać się (operam dare), Ltt. ſtuhrs (pertinax), Bor. ſturintickroms (qui ardenter ius exercet). — Lth. ſtropus (properans, ſtudio ardente), R. торопъ (properatio), трéпетъ (tremor, terror), Lat. trepidare. — Lth. ſtyras, Ltt. ſtuhre, Pol. ſtér, das Steuer (gubernaculum). — Lth. ſtukkis Stück Land (ager), Stück Brot (fruſtum panis), ſztukkas (nugae), Pol. ſztukka das Stück (ars, dolus), R. штука. —

Lth. ſznuras (funiculus, quo utuntur fabri lignarii), Ltt. ſchnohre, Pol. sznur, R. снуръ Schnur; снуровáть, Pol. sznurować, Lth. ſznuróti, Ltt ſchnohreht ſchnüren. — Lth. ſzruba, Ltt. ſkruhwe, Pol. szruba Dobr. Inſt. p. 167. e Germ. Schraube. — Lth. ſzpulĕ, Ltt. ſpohle Spuhle. — Lth. ſzolĕ Schaale (ſcutula), Pol. ſzala Wagſchaale (lanx ſtaterae) Dobr. Inſt. p. 162. — Lth. ſzupĕlĕ, Ltt. ſchkippele, R. шуфла Schaufel. — Ltt. ſchkehpe (navis oneraria), Lth. ſzipporus, R. шкиперъ Schiffer (nauta). — Lth. ſzinkóti, R. шинковáть ſchenken (vendere cereviſiam, vinum cet.); Ltt. ſchkinkoht ſchenken (donare). — Lth. ſzerĕ Scheere an der Spuhle, Ltt. ſchkehre. — Lth. ſzarlótas, Angl. scarlet Scharlach. — Lth. ſzirmawóti (pugnare), Ital. schermire. — Lth. ſzturmas, Ltt. ſturmis (procella), R. штурмъ Sturm (impetus vehementior hoſtilis). — Lth. ſzillingas, Ltt. ſchkillingis Schilling (monetae ſpecies). — Lth. ſzudas, Ltt. ſuhds (coenum; ſtercus); Eſth. ſit Id. — Lth. ſzukkos (pecten), Ltt. ſukka (ſtrigilis). — Lth. ſzlapus, Ltt. ſlapſch (madidus). — Lth. ſzaurys, Boh. ſewor, Sl. сѣвер (aquilo) Dobr. Inſt. p. 295. Boppius (Annal. Berol. crit. Jan. 1838. nr. 2. p. 14.) explicat vocem ex Sanscr. ſawya, Sl. шуй (ſiniſter) Dobr. Inſt. p. 320.; forma illius vocabuli comparativa eſſe videtur pariter atque v. c. Lth. aurè, Zend. avathra (illic) Bopp. Gramm. compar. p. 607. ex Pron. ava. Ltt. ahrs (quod foris eſt) per vocalium contractionem exortum videtur. — Lth. ſzaltas,

„Livon. salts pro Lett. aukſts (gelidus). Qui illud dicere ſolent, eos alteri his verbis cavillantur: Ja salds, (ſi res dulcis, Lth. ſaldus, eſt), ſahla klaht (ſal adde). Jocum illi ita retorquent: Ja augſts (ſi altum eſt, Lth. augſtas), kahp ſemmê (humum descende)." — Lth. ſzátas i. e. inſtitor natione Scotus (Gael. ſguit A wanderer Disq. Etym. II. 527.), quod genus hominum ſolebat olim merces oſtiatim circumferre (Schmidt, Herzogin Dorothea Sibylla p. 103.), ein Pudel-Krämer, uti vertit Mielckius. Vocem Pudel Hupelius ſic explicat: eine Bauerſchachtel aus Baumrinde oder Lindenholz. Cf. Lth. ſētuwē, Säepaudel, Ltt. ſehtawa Säepudel, ex v. Lth. ſēti, Ltt. ſeht, Pol. siać (ſerere, ſemina ſpargere). — Lth. ſzéſsēs (ſex hebdomades a puerperio) i. q. uſsēs; cf. Bor. uſchts, abj. igitur vocis capite, = Lth. ſzéſstas, Ltt. ſeſts, R. шестый, Pol. szósty (ſextus). —

Thunmannus (Nord. V. p. 76. Kohl, Petersb. II. 302.) obſervat, populos Letticos multa vocabula, quae ad rem maritimam pertineant, aeque ac Suecos mutuatos a Fennicis navalis artis peritiſſimis fuiſſe. Quae obſervatio quum nondum extra omnem dubitationem poſita eſſe videatur, nonnulla, quae hac in cauſa collecta habeo, tradam libero lectoris iudicio. Lth. jûrēs, ru f. pl. (1. mare, oceanus. 2. mare Balticum. Wellig. p. 51.), Ltt. juhra (mare), Boruſſ. jurin Dat. ſing., Eſth. jårw (lacus), v. c. Wûrtsjårw ſive Wortsjèrwe Hupel., atque apud Hiaern. Mon. Liv. p. 7. Wortzjerw lacus in Jerwenia, quod nomen a lacubus deductum eſt (p. 2.); et lacus Burtinickenſis, quem Aſtijerfwi olim Livones dicebant. — Eſth. merri Meer (mare); Lth. marēs, rû f. (mare minus, Haff, Scand. haf, Grimm. III. 382.), Pumarei (Pomerania i. e. ora maritima). Huic maris vocabulo, quum non ſolum in linguis, quas modo dixi, ſed in Slav., Germ., Celt. et Lat. etiam vigeat Disqq. Etym. I. 113. II. 42. 525., Thunmannus quo iure attribuere Fennicam originem poſſit, non video. Plin. H. N. IV. 27. p. 184. ed. Franz.: „Philemon Morimaruſam a Cimbris (i. e. inde a Cimbrorum peninſula) vocari, hoc eſt, mortuum mare usque ad promontorium Rubeas." Mare et mori vocabula, quae in multis Europae linguis una inveniuntur (Disq. Etym. ll. ll. et I. 220.), tanta inter ſeſe fruuntur ſoni ſimilitudine, ut utram in utra illius nominis parte quaerere debeas ſignificationem, haud ſane facili negotio decerni poſſit. Si modo ſtatuas Morimaruſae vocabulum conflatum potius quam compoſitum e duobus fuiſſe, quoniam Lithuani Adiectivum nunc ante Subſtantivum ponere nunc a tergo adjicere ei ſolent (Mielck. Gramm. p. 190.), membrum vocabuli, quo de agimus, ſecundum pro Participio Perf. Act. verbi Lith. mirti (mori) fortaſſe non inepte habeas. Cf. Mielck. Gramm. p. 183.

Ateis sûditu gywâ (Adveniet in ius vocatum et vivos) ir numirrusâ (et mortuos; Part. compos. e praep. nu). Ita certe est, quo explices nominis, quod Philemon tradidit, literam sibilam, quam ne ex Lith. marês quidem traductam in illud reor, quoniam in hac forma s Plur. numeri vice fungitur. Idem Participii genus autem, quod exit in sibilam, omnibus populis Letticis commune est, quanquam Vaterus eius formam in Borussica quoquesligua delitescentem parum intellexit. V. c. Bor. embaddusisi Catech. §. 44. 45. et p. 100., adiecto Pron. reflexivo, i. e. qui infixit se, sive infixus est, et Ltt. bahsis (qui infixit). — Bor. aulausins (mortui), aulause (mortua) et aulauns (mortuus, Lth. lawonas cadaver) ex Inf. aulaut, forma alia et quidem ea qua Lett. mirrons (mortuus), atque Bor. kai mes *gemmons* postanimai (ut nos nascamur) §. 44., non falso, ut Vaterus p 101. rem sibi finxit animo, sed congruenter cum Lettorum usu, qui pariter Passivum nascendi sensum, in auxilium vocato Participio Perf. Act., v. c. Es tohpu *dsimmis* ich werde geboren, nascor. Stender. §. 90., exprimunt, quinimmo cum forma ipsis Borussis propria: prastan *ainangimmusin* (per unigenitum) §. 40. — Vel ipsa Participia Bor. immusis = Ltt. ṅehmis (qui accepit) et aupallusis (qui invênit) in Catech. Bor. §. 46. p. 63. coll. p. 100. cum verbo aux. wirstai (ihr werdet) ad exprimendum Fut. tempus coniuncta non Futuri, qualibus Lithuanica lingua utitur in sęs exeuntibus, sed Perfecti Act. formas participiales esse pro certo affirmare ausim. Iam, si modo veteres Baltici maris accolae fuere ex populis, quos Letticos hodie appellamus, iidemque succini possessores, per hos una cum ipsorum merce ad Graecos pervenire Morimarusae notitia potuit. — Sunt fortasse qui id maris nomen ex Germanorum potius sermone dérivandum arbitrentur. His subministro vocabula, de quibus J. Grimmius Gramm. III. 382. est locutus, Goth. marisáivs (λίμνη) Luc. 5., 1., Theot. vet. marëosêo (oceanus), quae aptius saltem adhibeas quam vocem simplicem Goth. marei, Gen. mareins f. (mare) cum reliquis l. l.; verum enim vero respiciant illi Participii vel Adiectivi, quod sensu sonoque cum Lat. mortuus concinat, in omnibus linguis Germanicis inopiam. — Unum praeter illa, quae commemoravi, fortasse in Celticis linguis restat refugium. In Dict. Soc. Scot. T. I. p. 627. inest vocabulum Gael. marbh, (1. mortuus, Valeas. marw, maru Id. 2. exanimis, segnis 3. torpidus 4. insipidus, vapidus) et p. 628.: „marbh-shruth 1. A still stream; flumen lentum, tranquillum, vel placidum. 2. The wake of a ship: in aequore navis vestigium." Quid? si illud marbh in voce Morimarusa coniunctum cum Gael. muir, mara, marannan (mare) existimaveris? *S* litera certe tum locum vix habet.

Thunmannus addit praeterea vocabula Lettica, tanquam ex Fennorum lingua invecta, haec: 1. Lth. laiwas (linter), de quo v. Comm. noftr. l. 49. et Vater. (de Boruff. vet. ling. p. XXXI.), qui Livonum nomen adeo (Efth. Liwid.), quod alii deducunt ex Efth. liiw (arena) Disq. Etym. II. 587., ad verbum liweht (piscari circa maris litora) referre non dubitat. — 2. Lth. fallà, Ltt. falla, Efth. faar (infula) Enclyp. magna Hal. Art. Indogerm. Spr. p. 108. — 3. Vocabula illa, quae primo et fecundo loco collocavi, fint fane origine Fennica: remi remigandique denominationes varias, quas item nobis ab illo pro Fennicis venditantur, peregrinitatis arguere arbitrarium eft. Lth. wairas (remus) cum Ltt. airis (Id.) et aireht (remigare) conciliari, ut mihi quidem videtur, vetat a principio illi vocabulo praefixa atque vix caffa litera *w*. Hoc ipfum airis autem non ad Efth. air s. aer (remus) revocari licet, fed ea quae poftremo loco dixi, una cum Lett. airis, irkls, Lth. irklas, Scand. vet. âr, Angl. oar, Theot. vet. ruodar, Sanscr. aritra (remus) ad Sanscr. radicem rĭ (ire, movere), quae in verbis Lith. irtif', Ltt. Praes. irru, Inf. irt (rèmigare) notionem movendi generaliorem in arctiores fines contraxit; atque ne Graecorum ἐρέττειν, ἐρετμός et Lat. rêmus quidem ab illa radice abhorrent. Adiecta nimirum his litera *T* eft, ficuti fimiliter in Lat. rota, Sanscr. ra-tha (currus) al. Rem comprobat fortaffe Gr. τριακοντήρης vel τριακόντορος = τριακοντάκωπος, fi non ex v. ἄρειν, ficuti τριήρης, fed ex radice potius deduxeris, quae adiecta in v. ἐρέττειν litera confonante adhuc careat.

Alia id genus vocabula praefto funt mihi haec: Lth. warżas (naffa viminea), quod Mielckius adnumerat verbo werżu (colligando comprimo), Boh. wrš, wrſſe (naffa) Grimm. III. 467., Lett. warfi, warfifchi apud Lang., R. верша. — Lth. watulas et krytis, Hamen, Kescher Mielck. Germ.-Lth. p. 251. 296., „Ltt. dukkurs Kescher oder Fischreusen, d. i. ein Netz, wie ein Beutel mit einer Stange" Stender., Boh. kefer (rete), Pol. kaszerz, Dan. ketse, Popow. v. Kescher p. 256. et Krebskeschen p. 286. et Act. Bor. 1730. P. 1. pg. 48. retia Gritteln et Kescher dicta, quibus Boruffi fuccinum pifcentur. — Lth. bradinẽ (rete parvum, Wate, quod trahere duo homines valent), R. бредень (retium genus) ex v. Lth. breddu, Sl. бредѫ, Boh. bředu, Pol. brnąć (flumen permeare), bród (vadum, non = Germ. Furth ex v. fahren), Ltt. breenu, Praet. briddu, Inf. brift (tranfire flumen), ficuti etiam Germ. wate (retium genus) ex v. waten. Grimm. l. l. Lth. wedẽja Waate (rete minus) contra et néwadas (rete maius) ex v. wedu (veho). — Lth. wen-

teris (rete maius ad piscandum in ſcaphis), Ltt. wenteris Setznetz, Setzkorb Lang. — Lth. abaras ein Stacknetz, Wirrgarn i. e. rete, in cuius maculis pisces inhaerescunt. Fortaſſe id pertinet ad R. об-вéрнутый (circumvolutus) vel ad обóра (corrigiae, quibus calcei corticei alligantur). — Lth. buczius ein geſtricktes Fiſchernetz, ein Fiſcherkorb, cum qua voce R. бóтъ (contus, quô propelli piſces ſolent) cohaerere fortaſſe poſſit. — Ltt. murda, Eſth. mòrd, Gen. mòrra, Suec. mjårde (naſſa); Eſth. mòrts geſtrickter Fiſchſack. — Lth. marſskà (rete piscatorium maculis denſioribus). R. мерёжа (retium genus), Alban. μρέζιε, Valach. mreaje, Serb. mrèſha (rete) Diez. Rom. Spr. I. 65. — Lth. tinklas, Ltt. tihkls (Id.) ex Ltt. tiht (volvere, plectere). — Vide praeterea, quae Popowitſchius p. 130—2. et Mielckius vv. Fiſch, Netz adtulerunt de variis retium generibus.

Iam nihil reliquum eſt niſi ut renuntiatis nominibus eorum, qui in huius anni certaminibus literariis feliciter et glorioſe victoriam reportarunt, quaeſtiones novas in ſequentem a quatuor Academiae noſtrae Fridericianae ordinibus poſitas vobiscum, cives ornatiſſimi, uti mos eſt, communicemus. Ea certamina autem, quae ſuperiore anno indixeramus, quanquam non ita omni fructu deſtituta fuerunt, ut nullum tuliſſent, de quo gratulari nobis liceret, iuſta tamen exſpectatione inferiora manſerunt, vel propterea quod neque aut quae ab ſumme venerabili theologorum, aut quae ab illuſtri ICtorum ordinibus, aut philologa etiam quaeſtio quae ab ampliſſimo philoſophorum ordine propoſita erat, invenit quenquam unum, qui eas ſolvendas delibaſſet.

Feliciori contigit ut eſſet gratioſo medicorum ordini, qui cum illud propoſuiſſet, in quo disceptarent cives,

> „Quaenam ſit ratio caloris organici partium inflammatione laborantium inveſtigetur, experimentis accuratiùs faciendis quae potiſſimum in animalibus inſtituantur"

duas accepit commentationes, quarum prior, cui inſcriptum eſt: „Morbus eſt etiam aliquis per ſapientiam mori!" Plin. diligentiae quidem et probabilis diſpoſitionis nomine laude non indigna videtur, praemio autem expoſito non digna, quod eius auctor pericula et nimis pauca neque ea qua par erat diligentia inſtituit. Altera autem commentatio, quae lemma continet: „Ille potens ſui Laetusque deget, cui licet, in diem Dixiſſe: Vixi" Horat., uti bonam copiam continet experimentorum magna diligentia, eximia peritia, laudabili cautione inſtitutorum, uti quae hinc, ut conſectaria, derivantur, raram prudentiam produnt, ita modeſtiam, iuvenilem vigorem, facultatem non vulgarem, magnumque literarum ſtudium probat. Quae quum ita ſint, quanquam diſpoſitionem probabiliorem et in rationibus ſubducendis maiorem ſeveritatem deſideras, quanquam addita quaedam ſunt, quae minus ad rem pertinent, denique non omnis commentatio

latine perscripta est, dignus tamen libellus visus est, cuius auctori integrum praemium decernerent medici. Reclusa schedula exiit nomen auctoris

AUGUSTI GIERSE
Gellinghausensis Guestphaliae, stud. med.

Amplissimus philosophorum ordo praeter philologam quaestionem, quae, uti diximus, competitorem nullum invenit, physicam et oratoriam commendaverat disceptandas. Atque physica quidem, qua postulatum erat, ut de mutata corporum natura immutata forma et compositione chemica dissereretur, unum certe nacta est, qui eius causa in arenam descenderet. Commentationis, cui inscriptum est „Verus experientiae ordo primo lumen accendit, Deinde per lumen iter demonstrat" eius igitur auctor rem suam ita egit, ut experimentorum potissimum haberet rationem, quam de ferro iam quinquaginta abhinc annis Keir, deinde recentiori tempore Wetzlar et Herschel, novissime vero Schönbein instituit. Schönbeinium quidem ita secutus est huius libelli auctor, ut quae ab illo in literariis ephemeridibus variis locis essent edita experimenta, lucido ordine proponeret, critico iudicio examinaret, novis etiam experimentis augeret, quae ita instituit, ut obscuriora quae essent, clariore lumine collustrarentur. Itaque comprobavit non solum eruditionem, sed sollertiam quoque, qualis in natura rerum experimentorum ope investiganda cernitur. Licet igitur angustioribus finibus circumscripserit commentationem, cum res, ut ipse innuit, altioris sit indaginis, eamque ob rem incepta se persecuturum esse promiserit, ordo tamen philosophorum eo consilio praemium ei tribuendum esse censuit, ut quae laudabiliter inceperit investigare, non ea tantum quam ingressus est, sed alia etiam via diligenter persequatur. Tessera aperta prodidit nomen auctoris

JVLII LOTH
Nebrensis, stud. physic.

Denique a philosophorum ordine proposita erat laudatio Scharnhorsti. Tres laudationes exhibitae sunt, quibus quaedam ut virtus ita vitiositas communis est; nam ut laudaveris quam singuli probant patriae et Borussicae et Germanicae caritatem sinceram, ita non laudandum est, quod ex auctoribus commentationum ne unus quidem operae pretium se facturum esse putavit, si ex Clausewitzii libris multas easque gravissimas sententias Scharnhorsti decerptas collegerit. Prima vero commentatio, cui inscriptum est „Tanta caritas patriae est, ut eam non sensu nostro

ſed ſalute ipſius metiamur" commendatur quidem diligentiae nomine, ſententiarum autem ab re alienarum inutilis ſupellex, nimia verboſitas argumentorumque perplexa continuatio nimis officit ſuavitati lectionis. Secunda, cui ſymbolum eſt „Für die Freiheit bluten, ja erliegen, heiſst nur ſie haben, ja wiederbringen, und aus dem Schädelberge wird ein Tabor der Verklärung" ea igitur quod ad hiſtoricas et rei civilis attinet explicationes non ſuperat priorem, quae autem ex pſychologia petuntur, pagella una poſſunt conſignari omnes; ingratus etiam eſt orationis languor. Ceterum id laudabiliter factum, quod Clauſewitzii quaedam ſententiae e Rankii ephemeridibus excerptae et in uſum vocatae ſunt; denique teſtatur commentatio et ingenuum animi candorem et argumentorum id genus tractandorum facultatem quandam dignam quae in poſterum diligentius excolatur. Tertiae commentationis, quae in fronte habet lemma „Poscimur", eius igitur auctor ita diſſeruit, ut partim exſpectationi non prorſus ſatisfaceret partim eam ſuperaret, iudicii vero eam probavit maturitatem, facundiam adeo non vulgarem, rerum tam aequabiliter inſtitutam enarrationem et diſpoſitionem, denique latini ſermonis eam caſtitatem et elegantiam, ut huius commentationis auctori praemium philoſophi decreverint, duas reliquas eximiae diligentiae nomine laude dignas iudicaverint. Poſt apertam teſſeram invenimus nomen auctoris

CAROL. GVIL. HERM. MASIVS
Trebnitzenſis, ſtud. theol.

Novam nunc vel iteratam accipite quaeſtionum materiem, quae ut ad ἀγαθὴν illam ἔριν denuo vos accendat et frequentiores, quam factum dolemus in noviſſima virium veſtrarum contentione, per annum MDCCCXLII. occupatos cum bono ſucceſſu detineat, nihil fore ſcitote quod evenire nobis poſſit exoptatius.

SVMME VENERABILIS THEOLOGORVM ORDO

non ſolum repetit quaeſtionem ſuperiore anno propoſitam:

„Recenſeantur et accurate excutiantur virorum doctorum inde a ſacris inſtauratis usque ad noſtra tempora de eccleſiae inviſibilis notione ſententiae";

ſed etiam ut alterius diſputationis optionem faciat, novam quaeſtionem addit hanc:

„Doctrina de animi immortalitate, noviſſime in dubium vocata, quibus argumentis tum philoſophicis tum theologicis vindicanda ſit, demonſtretur."

ILLVSTRIS IVRECONSVLTORVM ORDO

praeteriti anni quaeſtionem:

„Iuris ſupremae inſpectionis natura et fines ſecundum publici iuris Germanici praecepta accuratius exponantur."

repetit, novamque proponit hanc:

„Iuris communis atque Boruſſici inter ſe comparentur querelae nullitatis."

GRATIOSVS MEDICORVM ORDO

poſtulat:

„Recenſeantur breviterque deſcribantur medicamina, quibus inde a ſeculi huius initio materia medica locupletata eſt; deſignentur praeſtantiſſima vel utiliſſima atque ea, quibus medici ſuperſedere poſſunt, denique ex iam antiquatis repetantur atque commendentur, quorum uſum iniuria medici reliquerunt."

AMPLISSIMVS PHILOSOPHORVM ORDO

tres commendat quaeſtiones, unam e philoſophiae genere:

Exponatur, materiae notionem quomodo conceperint tum antiquitatis tum mediae aetatis quam dicunt principes philoſophi. Deinde inquiratur, quas illi invenerint huius notionis finitiones et distinctiones, num hodieque verae an pro inanibus argutiis habendae ſint;

alteram e philologiae disciplina:

Multum intereſt ſcire, apud Medos, Perſas veteres et Parthos quaenam nomina hominibus propria in uſu fuerint. Ea nomina igitur,

quae vel apud ſcriptores veteres Graecos et Latinos vel in Bibliis ſacris inveniuntur, quanta fieri poteſt diligentia, colligantur ad unum omnia, atque, adiectis tum locorum, in quibus exhibentur, maxime ſi quae rariora ſunt, diverſitatisque lectionum variantium adnotatione tum brevi vitae, conditionum, inprimis vero ſtemmatum eorum hominum, qui illis ornantur, enarratione, in corpus redigantur et disponantur tale, quod eponymologii Perſici loco tam hiſtoriae quam linguarum ſtudio ſervire poſſit. Praeterea, ratione habita loci Herodotiani (I. 139.), nominum, quae diximus, addantur vel petitae vel petendae ex orientis linguis explicationes etymologicae probabiliores. Quanquam, ſi cui non competit ſatis ampla et exacta linguarum quibus opus eſt, notitia, modo reliquis non neglectis ſimilitudines ſaltem atque analogias variorum membrorum, ex quibus nomina Perſica componi ſolent, inter ſeſe contenderit et diſtincte ob oculos poſuerit, in hac poſtrema parte quaeſtionis ſummus philoſophorum ordo ſe praebebit haud nimis ſeverum vel moroſum iudicem;

tertiam mathematicam:

Theoria aequationum differentialium quatenus hucusque exculta ſit, hiſtorice exponatur.

His ita utamini, commilitones, uti et veſtra intereſt et nos in poſterum iuvabit: atque, ſi in certamen congreſſuri eſtis, bene obſervate leges, quibus violatis praemium redundare poteſt in neminem. Noſtis principem in harum numero locum tenere eam, ex qua conſtitutum eſt, ut commentationes Latine ſcriptae et ſymbolis inſtructae iisdem atque ſchedae, quae intus auctoris nomen profiteantur, intra diem XV. Jul. a. MDCCCXLII. in manus perveniant viri Clariſſimi, qui Academiae a ſecretis eſt. Valete.

P. P. in Academia Fridericiana Halenſi menſe Octobr. a. MDCCCXLI.

